

Триглав Осигурување АД Скопје

Финансиски извештаи

за годината завршена на 31 декември 2022

Содржина

Извештај на независните ревизори	1-2
Финансиски извештаи	
Извештај за финансиската состојба	3
Извештај за сеопфатна добивка	8
Извештај за парични текови	12
Извештај за промените во капиталот	15
Белешки кон финансиските извештаи	17
Прилог 1 - Годишен извештај со потврда на актуарот	
Прилог 2 - Годишна сметка	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА Триглав Осигурување АД Скопје

Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на Триглав Осигурување АД Скопје (во понатамошниот текст “Друштвото”), кои се состојат од извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2022 година и извештај за сеопфатната добивка, извештај за промените во капиталот и извештај за паричните текови за годината што тогаш завршува и преглед на значајни сметководствени политики и останати објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на финансиските извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Северна Македонија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека финансиски извештаи не содржат материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за собирање на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од значајно погрешно прикажување на финансиските извештаи, настанато како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не и со цел на изразување на мислење за ефективност на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата исто така вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази кои ги имаме собрано се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

(продолжува)

Deloitte се однесува на едно или повеќе лица на Deloitte Touche Tohmatsu Limited (“DTTL”), неговата глобална мрежа на друштва членки и нивните поврзани ентитети (заедно “Deloitte организација”). DTTL (уште познат под називот “Deloitte Global”) и сите негови друштва членки и поврзани лица претставуваат посебни и самостојни правни ентитети, кои едни кон други не можат да бидат обврзани ниту одговорни во однос на трети лица. DTTL и секое DTTL друштво член и поврзан ентитет е одговорно само за своите дела и пропусти, и не е одговорно за постапките на другите. DTTL не обезбедува услуги на клиентите. За да дознаете повеќе Ве молиме погледнете на <https://www2.deloitte.com/mk>.

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА Триглав Осигурување АД Скопје (продолжение)

Мислење

Според наше мислење, финансиските извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Триглав Осигурување АД Скопје на ден 31 декември 2022 година како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува во согласност со регулативата на Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување на годишен извештај и годишна сметка во согласност со Законот за трговски друштва и истите беа прифатени и одобрени од раководството на Друштвото и кои Друштвото е во обврска да ги поднесе до Централниот регистар на Република Северна Македонија. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај со годишната сметка и финансиските извештаи на Друштвото. Ние ги извршивме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани финансиски извештаи кој е во примена во Република Северна Македонија. Според наше мислење историските финансиски информации обелоденети во годишниот извештај се конзистентни со годишната сметка и приложените ревидирани финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2022 година.

Дилсит ДОО Скопје

Александар Аризанов
Овластен ревизор

Директор

Александар Аризанов
Овластен ревизор

Скопје, 10 април 2023

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКА СОСТОЈБА (БИЛАНС НА СОСТОЈБА)

		Белешка	31 декември 2022	31 декември 2021
АКТИВА				
А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	001	23	26.675	15.157
1. Гудвил	002		-	-
2. Останати нематеријални средства	003		26.675	15.157
Б. ВЛОЖУВАЊА (005+013+021+041)	004		1.666.159	1.725.110
І. ЗЕМЈИШТЕ, ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ И ОСТАНАТИ МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (006+009)	005		41.364	43.831
1. Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста (007+008)	006	24А	41.364	43.383
1.1 Земјиште	007		-	-
1.2 Градежни објекти	008		41.364	43.383
2. Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста (010+011+012)	009	24Б	-	448
2.1 Земјиште	010		-	-
2.2 Градежни објекти	011		-	448
2.3 Останати материјални средства	012		-	-
ІІ. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА - ПОДРУЖНИЦИ, ПРИДРУЖЕНИ ДРУШТВА И ЗАЕДНИЧКИ КОНТРОЛИРАНИ ЕНТИТЕТИ (014+015+016+017+018+019+020)	013	25	19.766	72.747
1. Акции, удели и останати сопственички инструменти од вредност во друштва во група - подружници	014		-	-
2. Должнички хартии од вредност кои ги издале друштва во група - подружници и заеми на друштва во група - подружници	015		-	-
3. Акции, удели и останати сопственички инструменти во придружени друштва	016	25	-	52.596
4. Должнички хартии од вредност кои ги издале придружени друштва и заеми на придружени друштва	017		-	-
5. Останати финансиски вложувања во друштва во група - подружници	018		-	-
6. Останати финансиски вложувања во придружени друштва	019		-	-
7. Вложувања во заеднички контролирани ентитети	020	25	19.766	20.151
ІІІ. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+025+030+035+040)	021	26	1.605.029	1.608.532
1. Финансиски вложувања кои се чуваат до достасување (023+024)	022		-	-

		Белешка	31 декември 2022	31 декември 2021
1.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	023		-	-
1.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	024		-	-
2. Финансиски вложувања расположливи за продажба (026+027+028+029)	025	26A	1.189.779	1.232.916
2.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	026		59.901	131
2.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	027		1.049.338	1.215.058
2.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	028		63.650	15.118
2.4 Акции и удели во инвестициски фондови	029		16.890	2.609
3. Финансиски вложувања за тргување (031+032+033+034)	030		-	15.116
3.1 Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	031		-	-
3.2 Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	032		-	-
3.3 Акции, удели и останати сопственички инструменти	033		-	-
3.4 Акции и удели во инвестициски фондови	034		-	15.116
4. Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	035	26B	415.250	360.500
4.1 Дадени депозити	036		415.250	360.500
4.2 Заеми обезбедени со хипотека	037		-	-
4.3 Останати заеми	038	26Г	-	-
4.4 Останати пласмани	039	26B	-	-
5. Деривативни финансиски инструменти	040		-	-
IV. ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	041		-	-
В. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	042	27	173.661	684.713
1. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	043		90.747	86.899
2. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто математичката резерва	044		-	-
3. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	045		81.826	596.902
4. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	046		1.088	912
5. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто еквализационата резерва	047		-	-
6. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто останатите технички резерви	048		-	-
7. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви за осигурување на живот каде ризикот од вложувањето е на товар на осигуреникот	049		-	-
Г. ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК (ДОГОВОРИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ)	050		-	-
Д. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА (052+053)	051	28	13.457	117
1. Одложени даночни средства	052		13.344	-
2. Тековни даночни средства	053		113	117
Ѓ. ПОБАРУВАЊА (055+059+063+067)	054		426.587	

		Белешка	31 декември 2022	31 декември 2021
				421.457
I. ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (056+057+058)	055	29	312.339	320.934
1. Побарувања од осигуреници	056		240.310	253.035
2. Побарувања од посредници	057		71.946	67.775
3. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	058		83	124
II. ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (060+061+062)	059		79.529	66.141
1. Побарувања по основ на премија за соосигурување и реосигурување	060		-	-
2. Побарувања по основ на учество во надомест на штети од соосигурување и реосигурување	061		79.529	66.141
3. Останати побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	062		-	-
III. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (064+065+066)	063		34.719	34.382
1. Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	064	30А	29.926	30.316
2. Побарувања по основ на финансиски вложувања	065	30Б	543	569
3. Останати побарувања	066	30В	4.250	3.497
IV. ПОБАРУВАЊА ПО ОСНОВ НА ЗАПИШАН А НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ	067		-	-
Е. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА (069+072+077)	068	31	41.158	58.309
I. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЛНОСТА (ОСВЕН ЗЕМЛИШТЕ И ГРАДЕЖНИ ОБЈЕКТИ) (070+071)	069	32А	22.709	34.476
1. Опрема	070		22.122	33.888
2. Останати материјални средства	071		587	588
II. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ОСТАНАТИ ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (073+074+075+076)	072	32Б	18.449	23.833
1. Парични средства во банка	073		18.442	23.826
2. Парични средства во благајна	074		7	7
3. Издвоени парични средства за покривање на математичката резерва	075		-	-
4. Останати парични средства и парични еквиваленти	076		-	-
III. ЗАЛИХИ И СИТЕН ИНВЕНТАР	077		-	-
Ж. АКТИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАЗГРАНИЧУВАЊА (079+080+081)	078	33	114.646	54.433
1. Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	079		4.438	2.345
2. Одложени трошоци на стекнување	080		106.971	49.097
3. Останати пресметани приходи и одложени трошоци	081		3.237	2.991
З. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТО РАБОТЕЊЕ	082		-	-
С. ВКУПНА АКТИВА (А+Б+В+Г+Д+Е+Ж+З)	083		2.462.343	2.959.296
И. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА - АКТИВА	084		468.045	455.649
ПАСИВА			-	-
А. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВИ (086+090+091+095+101-102+103-104)	085	34	820.099	964.029
I. ЗАПИШАН КАПИТАЛ (087+088+089)	086		185.223	185.223

	Белешка	31 декември 2022	31 декември 2021
1. Запишан капитал од обични акции	087	185.223	185.223
2. Запишан капитал од приоритетни акции	088	-	-
3. Запишан а неуплатен капитал	089	-	-
II. ПРЕМИИ ЗА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	090	41.972	41.972
III. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА (092+093+094)	091	(119.716)	64.692
1. Материјални средства	092	377	377
2. Финансиски вложувања	093	(120.093)	60.595
3. Останати ревалоризациони резерви	094	-	3.720
IV. РЕЗЕРВИ (096+097+098-099+100)	095	443.576	433.606
1. Законски резерви	096	383.541	374.047
2. Статутарни резерви	097	-	-
3. Резерви за сопствени акции	098	-	-
4. Откупени сопствени акции	099	-	-
5 Останати резерви	100	60.035	59.559
V. НЕРАСПРЕДЕЛЕНА НЕТО ДОБИВКА	101	228.566	210.054
VI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА	102	-	-
VII. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	103	40.478	28.482
VIII. ЗАГУБА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	104	-	-
Б. СУБОРДИНИРАНИ ОБВРСКИ	105	-	-
В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (107+108+109+110+111+112)	106	1.343.149	1.777.873
I. Бруто резерви за преносни премии	107	612.804	571.768
II. Бруто математичка резерва	108	-	-
III. Бруто резерви за штети	109	727.607	1.203.336
IV. Бруто резерви за бонуси и попусти	110	2.738	2.769
V. Бруто еквивалентна резерва	111	-	-
VI. Бруто останати технички резерви	112	-	-
Г. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ ВО ОДНОС НА ДОГОВОРИ КАЈ КОИ ОСИГУРЕНИКОТ ГО ПРЕВЗЕМА ИНВЕСТИЦИСКИОТ РИЗИК	113	-	-
Д. ОСТАНАТИ РЕЗЕРВИ (115+116)	114	26.290	25.937
1. Резерви за вработени	115	16.886	16.533
2. Останати резерви	116	9.404	9.404
Ѓ. ОДЛОЖЕНИ И ТЕКОВНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ (118+119)	117	3.910	10.410
1. Одложени даночни обврски	118	-	7.146
2. Тековни даночни обврски	119	3.910	3.264
Е. ОБВРСКИ КОИ ПРОИЗЛЕГУВААТ ОД ДЕПОЗИТИ НА ДРУШТВА ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ КАЈ ЦЕДЕНТИ, ПО ОСНОВ НА ДОГОВОРИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	120	-	-
Ж. ОБВРСКИ (122+126+130)	121	233.628	173.036

I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (123+124+125)	122
1. Обврски спрема осигуреници	123
2. Обврски спрема застапници и посредници	124
3. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	125
II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ (127+128+129)	126
1. Обврски по основ на премија за соосигурување и реосигурување	127
2. Обврски по основ на учество во надомест на штети	128
3. Останати обврски од работи на соосигурување и реосигурување	129
III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (131+132+133)	130
1. Останати обврски од непосредни работи на осигурување	131
2. Обврски по основ на финансиски вложувања	132
3. Останати обврски	133
3. ПАСИВНИ ВРЕМЕНСКИ РАГРАНИЧУВАЊА	134
S. НЕТЕКОВНИ ОБВРСКИ ВО ВРСКА СО НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	135
II. ВКУПНА ПАСИВА А+Б+В+Г+Д+Ѓ+Е+Ж+З+S	136
J. ВОН-БИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – ПАСИВА	137

Белешка	31 декември 2022	31 декември 2021
42	16.471	12.778
	16.343	12.778
	-	-
	128	-
42	141.841	94.709
	141.841	94.709
	-	-
	-	-
43	75.316	65.549
	36.970	38.374
	140	150
	38.206	27.025
44	35.267	8.011
	-	-
	2.462.343	2.959.296
	468.045	455.649

Белешките на страните 17 – 77 се составен дел на овие финансиски извештаи

БУ: Биланс на успех (Извештај за сеопфатна добивка)

		Белешка	Тековна деловна година	Претходна деловна година
A. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (201+210+223a+224+225)	200		1.198.113	1.039.883
I. ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА (202+203+204-205-206-207+208+209))	201	10	1.025.781	885.458
1. Бруто полисирана премија за осигурување	202		1.517.840	1.332.871
2. Бруто полисирана премија за соосигурување	203		-	-
3. Бруто полисирана премија за реосигурување/ретроцесија	204		-	-
4. Бруто полисирана премија предадена во соосигурување	205		-	-
5. Бруто полисирана премија предадена во реосигурување/ ретроцесија	206		454.870	406.853
6. Промена во бруто резервата за преносна премија	207		41.036	56.395
7. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за соосигурување	208		-	-
8. Промена во бруто резервата за преносна премија - дел за реосигурување	209		3.847	15.835
II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (211+212+216+217+218+219+223)	210	11	57.147	51.599
1. Приходи од подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	211		762	-
2. Приходи од вложувања во земјиште и градежни објекти (213+214+215)	212		3.477	3.353
2.1 Приходи од наемнини	213		3.395	3.353
2.2 Приходи од зголемување на вредноста на земјиште и градежни објекти	214		-	-
2.3 Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	215		82	-
3. Приходи од камати	216		41.127	39.352
4. Позитивни курсни разлики	217		52	67
5. Вредносно усогласување (нереализирани добивки, сведување на објективна вредност)	218		-	67
6. Реализирани добивки од продажба на финансиски имот - капитална добивка (220+221+222)	219		921	8.448
6.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	220		591	8.404
6.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	221		330	44
6.3 Останати финансиски вложувања	222		-	-
7. Останати приходи од вложувања	223		10.808	312
III. ПРИХОДИ ПО ОСНОВ НА ПРОВИЗИИ ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ	223a	12	90.790	79.782

IV. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ

V. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (227+235+245+248+251+261+271+274+275)

I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (228-229-230-231+232-233-234)

1. Бруто исплатени штети
2. Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања
3. Бруто исплатени штети – дел за соосигурување
4. Бруто исплатени штети – дел за реосигурување/ретроцесија
5. Промени во бруто резервите за штети
6. Промени во бруто резервите за штети – дел за соосигурување
7. Промени во бруто резервите за штети – дел за реосигурување

II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИТЕ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (236+239+242)

1. Промени во математичката резерва, нето од реосигурување (237-238)

- 1.1 Промени во бруто математичката резерва
- 1.2 Промени во бруто математичката резерва - дел за соосигурување/реосигурување

2. Промени во еквизационата резерва, нето од реосигурување (240-241)

- 2.1. Промени во бруто еквизационата резерва
- 2.2 Промени во бруто еквизационата резерва - дел за соосигурување/реосигурување

3. Промени во останатите технички резерви, нето од реосигурување (243-244)

- 3.1 Промени во останатите бруто технички резерви

- 3.2 Промени во останатите бруто технички резерви – дел за соосигурување и реосигурување

III. ПРОМЕНИ ВО БРУТО МАТЕМАТИЧКАТА РЕЗЕРВА ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ЖИВОТ КАДЕ ИНВЕСТИЦИОНИОТ РИЗИК Е НА ТОВАР НА ОСИГУРЕНИКОТ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (246-247)

1. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот
2. Промени во бруто математичката резерва за осигурување на живот каде инвестициониот ризик е на товар на осигуреникот – дел за соосигурување и реосигурување

IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (249+250)

224

225

226

227

228

229

230

231

232

233

234

235

236

237

238

239

240

241

242

243

244

245

246

247

248

Белешка	Тековна деловна година	Претходна деловна година
12	7.739	8.638
13	16.656	14.406
	1.150.408	1.006.298
14	567.064	470.225
	638.150	570.321
	24.975	13.734
	-	-
	85.458	99.083
	(475.729)	10.222
	-	-
	(515.076)	(2.499)
	(208)	(11.802)
	-	-
	-	-
	-	-
	-	-
	(208)	(11.802)
	(31)	(11.896)
	177	(94)
	-	-
	-	-
	-	-
15	33.216	33.195

		Белешка	Тековна деловна година	Претходна деловна година
1. Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	249		78	344
2. Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	250		33.138	32.851
V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (252+256)	251		467.717	441.191
1. Трошоци за стекнување (253+253а+254+255)	252	16	163.563	220.853
1.1 Провизија	253		120.142	88.259
1.2 Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	253а		98.467	97.861
1.3 Останати трошоци за стекнување	254		2.827	38.826
1.4 Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	255		(57.873)	(4.093)
2. Административни трошоци (257+258+259+260)	256	17	304.154	220.338
2.1 Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	257		15.253	24.783
2.2 Трошоци за вработените (258а+258б+258в+258г+258д)	258		105.526	96.607
2.2.1 Плати и надоместоци	258а		60.577	55.260
2.2.2 Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	258б		5.548	5.694
2.2.3 Придонеси од задолжително социјално осигурување	258в		24.556	24.017
2.2.4 Трошоци за дополнително пензиско осигурување за вработени	258г		-	-
2.2.5 Останати трошоци за вработени	258д		14.845	11.636
2.3 Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	259		794	795
2.4 Останати административни трошоци (260а+260б+260в)	260		182.581	98.153
2.4.1 Трошоци за услуги	260а		144.895	75.615
2.4.2 Материјални трошоци	260б		17.430	14.335
2.4.3 Трошоци за резервирање и останати трошоци од работењето	260в		20.256	8.203
VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (262+263+264+265+266+270)	261	18	905	1.626
1. Амортизација и вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	262		48	53
2. Трошоци за камати	263		-	-
3. Негативни курсни разлики	264		846	528
4. Вредносно усогласување (нереализирани загуби, сведување на објективна вредност)	265		11	1.045
5. Реализирани загуби од продажба на финансиски имот - капитална загуба (267+268+269)	266		-	-

5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)
5.3 Останати финансиски вложувања
6. Останати трошоци од вложувања
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)
1. Трошоци за превентива
2. Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)

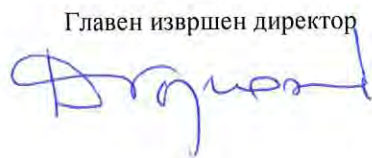
Белешка	Тековна деловна година	Претходна деловна година
267	-	-
268	-	-
269	-	-
270	-	-
271	19	64.804
272	-	-
273	64.804	67.216
274	20	10.911
275	21	5.999
276	47.705	33.585
277	-	-
278	22	7.227
279	-	-
280	40.478	28.482
281	-	-

Белешките на страните 17 – 77 се составен дел на овие финансиски извештаи.

Финансиските извештаи прикажани на страниците од 3 до 77 се одобрени од извршните членови на Одборот на директори на 27.02.2023 година и потпишани од:

Г-дин Ѓорѓе Војновиќ

Главен извршен директор

Г-дин Војдан Јорданов

Извршен директор

	Белешка	Тековна деловна година	Претходна деловна година
5.1 Финансиски вложувања расположливи за продажба	267	-	-
5.2 Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	268	-	-
5.3 Останати финансиски вложувања	269	-	-
6. Останати трошоци од вложувања	270	-	-
VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (272+273)	271		
1. Трошоци за превентива	272	-	-
2. Останати осигурително технички трошоци , намалени за реосигурување	273	64.804	67.216
VIII. ВРЕДНОСНО УСОГЛАСУВАЊЕ НА ПОБАРУВАЊАТА ПО ОСНОВ НА ПРЕМИЈА	274	20	10.911
IX. ОСТАНАТИ РАСХОДИ, ВКУЧУВАЈЌИ И ВРЕДНОСНИ УСОГЛАСУВАЊА	275	21	5.999
X. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (200-226)	276		47.705
XI. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПРЕД ОДДАНОЧУВАЊЕ (226-200)	277	-	-
XII. ДАНОК НА ДОБИВКА ОДНОСНО ЗАГУБА	278	22	7.227
XIII. ОДЛОЖЕН ДАНОК	279	-	-
XIV. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (276-278-279)	280	40.478	28.482
XV. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДДАНОЧУВАЊЕ (277-278-279)	281	-	-

Белешките на страните 17 – 77 се составен дел на овие финансиски извештаи.

Финансиските извештаи прикажани на страниците од 3 до 77 се одобрени од извршните членови на Одборот на директори на 27.02.2023 година и потпишани од:

Г-дин Ѓорѓе Војновиќ
Главен извршен директор

Г-дин Војдан Јорданов
Извршен директор

ПТ: Извештај за паричните текови

		Тековна деловна година	Претходна деловна година
А. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ	а		
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (301+302+303+304+305)	300	1.443.711	1.305.340
1. Премија за осигурување и соосигурување и примени аванси	301	1.388.438	1.248.671
2. Премија за реосигурување и ретроцесија	302	-	-
3. Приливи од учество во надомест на штети	303	1.795	23.092
4. Примени камати од работи на осигурување	304	-	-
5. Останати приливи од деловни активности	305	53.478	33.577
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (307+308+309+310+311+312+313+314)	306	1.350.491	1.282.117
1. Исплатени штети, договорени суми на осигурување, учество во надомест на штети од соосигурување и дадени аванси	307	581.739	561.304
2. Исплатени штети и учество во надомест на штети од реосигурување и ретроцесија	308	-	-
3. Премија за соосигурување, реосигурување и ретроцесија	309	250.841	268.701
4. Надоместоци и други лични расходи	310	199.595	192.357
5. Останати трошоци за спроведување на осигурување	311	308.194	255.505
6. Платени камати	312	-	-
7. Данок на добивка и останати јавни давачки	313	9.879	4.250
8. Останати одливи од редовни активности	314	243	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (300-306)	315	93.220	23.223
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ДЕЛОВНИ АКТИВНОСТИ (306-300)	316	-	-
Б. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ВЛОЖУВАЊА	б	-	-
V. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (318+319+320+321+322+323+324+325)	317	642.181	888.755
1. Приливи по основ на нематеријални средства	318	-	-
2. Приливи по основ на материјални средства	319	6.085	-
3. Приливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	320	-	-

		Тековна деловна година	Претходна деловна година
4. Приливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	321	-	-
5. Приливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	322	-	-
6. Приливи по основ на останати финансиски пласмани	323	587.551	845.009
7. Приливи од дивиденди и останати учества во добивка	324	757	252
8. Приливи од камати	325	47.788	43.494
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (327+328+329+330+331+332+333+334)	326	740.721	897.594
1. Одливи по основ на нематеријални средства	327	7.113	8.550
2. Одливи по основ на материјални средства	328	635	8.602
3. Одливи по основ на материјални средства кои не служат за вршење на дејноста на друштвото	329	-	-
4. Одливи по основ на вложувања во друштва во група – подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	330	-	-
5. Одливи по основ на вложувања кои се чуваат до достасување	331	-	-
6. Одливи по основ на останати финансиски пласмани	332	732.973	880.442
7. Одливи од дивиденди и останати учества во добивка	333	-	-
8. Одливи од камати	334	-	-
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (317-326)	335	-	-
IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ВЛОЖУВАЊА (326-317)	336	98.540	8.839
V. ПАРИЧНИ ТЕКОВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ	V	-	-
I. ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (338+339+340)	337	-	-
1. Приливи по основ на зголемување на акционерскиот капитал	338	-	-
2. Приливи по основ на примени краткорочни и долгорочни кредити и заеми	339	-	-
3. Приливи по основ на останати долгорочни и краткорочни обврски	340	-	-
II. ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (342+343+344)	341	10	1.250
1. Одливи по основ на отплата на краткорочни и долгорочни кредити и заеми и останати обврски	342	-	-
2. Одливи по основ на откуп на сопствени акции	343	-	-
3. Одливи по основ на исплата на дивиденда	344	10	1.250
III. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (337-341)	345	-	-

IV. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ ОД ФИНАНСИСКИ АКТИВНОСТИ (341-337)	346
Г. ВКУПНО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (300+317+337)	347
Д. ВКУПНО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (306+326+341)	348
Ѓ. НЕТО ПАРИЧНИ ПРИЛИВИ (347-348)	349
Е. НЕТО ПАРИЧНИ ОДЛИВИ (348-347)	350
Ж. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА ПОЧЕТОКОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	351
З. ЕФЕКТ ОД ПРОМЕНА НА КУРСОТ НА СТРАНСКИ ВАЛУТИ ВРЗ ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	352
С. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ НА КРАЈОТ НА ПРЕСМЕТКОВНИОТ ПЕРИОД	353
(349-350+351+352))	

Тековна деловна година	Претходна деловна година
10	1.250
2.085.892	2.194.095
2.091.222	2.180.961
-	13.134
5.330	-
23.833	10.681
(54)	18
18.449	23.833

Белешките на страните 17 – 77 се составен дел на овие финансиски извештаи

ПК: Извештај за промени во капиталот

	Акционерски капитал	Премии на емитирани акции	Резерви					Откупени сопствени акции	Ревалоризациона резерва	Нераспределена добивка или пренесена загуба	Добивка/загуба за тековната година	Вкупно капитал и резерви
			Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Ост. резерви	Вкупно резерви					
Состојба на 1 јануари претходната деловна година	I	185.223	41.972	368.965	-	-	49.395	-	43.270	208.821	15.246	912.892
Промена во сметководствените политики	II	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	II2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари претходната деловна година – исправено	II	185.223	41.972	368.965	-	-	49.395	-	43.270	208.821	15.246	912.892
Добивка или загуба за претходната деловна година	III	-	-	-	-	-	-	-	22.655	-	28.482	51.137
Добивка или загуба за претходната деловна година	III1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	28.482	28.482
Несопственички промени во капиталот	III2	-	-	-	-	-	-	-	22.655	-	-	22.655
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	III2,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за	III2,2	-	-	-	-	-	-	-	22.655	-	-	22.655
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за	III2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	III2,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	IV	-	-	5.082	-	-	10.164	15.246	(1.233)	1.233	(15.246)	-
Зголемување, намалување на акционерскиот капитал	IV1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	IV2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденда	IV3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	IV4	-	-	5.082	-	-	10.164	15.246	(1.233)	1.233	(15.246)	-
Состојба на 31 декември претходната деловна година (исправена)	V	185.223	41.972	374.047	-	-	59.559	433.606	-	64.692	28.482	964.029
Состојба на 1 јануари тековната деловна година	VI	185.223	41.972	374.047	-	-	59.559	-	64.692	210.054	28.482	964.029

		Акцион ерски капитал	Премии на емитирани акции	Резерви				Откупени сопствени акции	Ревалориз ациона резерва	Нераспредел ена добивка или пренесена загуба	Добивка/ загуба за тековната година	Вкупно капитал и резерви
				Законски резерви	Статутарни резерви	Резерви за сопствени акции	Ост. резерви	Вкупно резерви				
Промена во сметководствените политики	VII1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исправка на грешки во претходниот период	VI2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари тековната деловна година – преправено	VII	185.223	41.972	374.047	-	-	59.559	433.606	-	64.692	210.054	964.029
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII	-	-	-	-	-	-	-	(184.407)	-	40.478	(143.929)
Добивка или загуба за тековната деловна година	VIII1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	40.478	40.478
Несопственички промени во капиталот	VIII2	-	-	-	-	-	-	-	(184.407)	-	-	(184.407)
Нереализирани добивки/загуби од материјални средства	VIII2,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Нереализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2,2	-	-	-	-	-	-	-	(184.407)	-	-	(184.407)
Реализирани добивки/загуби од финансиски вложувања расположливи за продажба	VIII2,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати несопственички промени во капиталот	VIII2,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Сопственички промени во капиталот	IX	-	-	9.494	-	-	476	9.970	-	-	18.512	(28.482)
Зголемување/намалување на акционерскиот капитал	IX1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати уплати од страна на сопствениците	IX2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Исплата на дивиденда	IX3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останата распределба на сопствениците	IX4	-	-	9.494	-	-	476	9.970	-	-	18.512	(28.482)
Состојба на 31 декември тековната деловна година	X	185.223	41.972	383.541	-	-	60.035	443.576	-	(119.716)	228.566	820.099

Белешките на страните 17 – 77 се составен дел на овие финансиски извештаи.

1. Општи информации

Триглав осигурување АД Скопје (“Друштвото”) е акционерско друштво регистрирано и со седиште во Република Северна Македонија.

Друштвото е иницијално основано во 1968 година како дел од Зоил Дунав Београд. Своего осамостојување друштвото го добива во 1994 година, со трансформација и регистрација во акционерско Друштво со решение бр.09-5278/1, добиено од страна на Министерството за финансии на Република Македонија.

На 15 ноември 2007 година доаѓа до промена на сопственичката структура на А.Д за осигурување Вардар - Скопје, со блок трансакција на македонската берза, каде што, Заваровалница Триглав д.д, откупува 70,36% од акционерскиот капитал и станува сопственик на мнозинскиот дел од акциите.

Во 2011 година акциите на Заваровалница Триглав д.д. беа пренесени на Триглав Инт. Холдинска Дружба д.д. Љубљана кога исто така беше зголемено и учеството во акционерскиот капитал од 73,38%.

На 20 септември 2011 година, настана промена на името на Друштвото и ребрендирање од АД за осигурување ВАРДАР Скопје во Триглав осигурување АД Скопје.

На 31 декември 2022 година, квалификуваното учество во Триглав осигурување АД Скопје припаѓа на Триглав Инт. Холдинска Дружба д.д. Љубљана (81,69%). Крајна матична холдинг компанија е Заваровалница Триглав д.д.

Друштвото е регистрирано за вршење на 18 класи на неживотно осигурување, а најзначајни активности на Друштвото се осигурување од незгоди, одговорност кон трети лица, осигурување на моторни возила, општо осигурување од одговорност, осигурување од пожар, осигурување на домаќинства, како и осигурување на имот.

Во согласност со член 80-а и член 6 од Правилата за котација на Македонската Берза на хартии од вредност АД Скопје, од мај 2013 година акциите на Триглав Осигурување АД, Скопје котираат на подсегментот Задолжителна котација на Македонската Берза. Со тоа, Друштвото има постојана обврска да ги објавува сите информации нужни за проценка на моменталната состојба на друштвото, вклучувајќи ги и објавувањата кои се однесуваат на деловното работење, капиталот, значајни промени во финансиската состојба, дивидендниот календар, како и објавувањето на финансиски извештаи.

2. Органи на Друштвото

Начинот на управување на Триглав Осигурување АД, Скопје е според едностепен систем на управување.

Органи на Друштвото се:

- Собрание на акционери и
- Одбор на директори, со помошно тело Ревизорска комисија

Органите на Друштвото дејствуваат во согласност со законите и останатите прописи, Статутот и интерните прописи за работење.

Членовите на Одборот на директори се прикажани во продолжение:

- Г-дин Ѓорѓе Војновиќ, МБА – извршен член - главен извршен директор; магистер по бизнис администрација;
- Г-дин Војдан Јорданов MScBA – извршен член - извршен директор; магистер на науки за бизнис администрација, менаџмент на иновации;
- Г-дин Тедо Дјекановиќ, МБА – Претседател на Одборот на директори; магистер по бизнис администрација;
- Г-дин Дарко Поповски, МБА – неизвршен член; магистер по бизнис администрација;

2. Органи на Друштвото (продолжение)

- Г-дин Блаж Кметец, неизвршен член, магистер по финансии;
- Г-дин Матеј Ферлан, MBA – независен неизвршен член- магистер по бизнис администрација и
- Г-дин Ѓорѓи Јанчевски, дипломиран економист- независен неизвршен член.

Во текот на 2022 година, Одборот на директори одржа дванаесет (12) седници на кои беа разгледувани значајни прашања од делокругот на работењето на Друштвото. Одборот на директори разгледуваше и решаваше и за други работи од тековен карактер кои се во негова надлежност.

Со цел благовремено и квалитетно извршување на обврските од страна на Одборот на директори формирана е Ревизорска комисија како помошно тело на Одборот на директори. Ревизорската комисија обезбедува надзор и контрола на интегритетот на финансиско известување, внатрешна контрола, ефективност на внатрешната ревизија и дава препорака за избор на друштво за ревизија.

Ревизорската комисија има 5 (пет) члена и тоа:

- г-ѓа Матеја Гержина, претседател на Ревизорската комисија;
- г-дин Дарко Поповски, член;
- г-ѓа Јана Полда, член;
- г-дин Бранко Флисар, член и
- г-дин Миран Крашевец.

Во временскиот период од 01.01.2022 година до 31.12.2022 година Ревизорската комисија одржа седум (7) седници на кои што беа разгледувани значајни прашања од делокругот на работењето на Друштвото, а кои особено се однесуваат на сметководственото и финансиското работење на Друштвото, работата на внатрешната и надворешната ревизија, ефикасноста на работењето на внатрешните контроли и управување со ризици, инспекциските и надворешните контроли во Друштвото и слично.

3. Вработени

На 31 декември 2022 година, Друштвото имаше 219 вработени (2021: 228) од кои што 128 се интерно вработени (2021: 129) , а 91 (2021: 99) се застапници.

4. Основа за изготвување

(а) Извештај за усогласеност

Финансиските извештаи се изготвени во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник на Република Македонија број 28/2004 со измените 84/2005, 25/2007, 87/2008, 42/2010, 48/2010, 24/2011, 162/2012, 70/2013, 119/2013, 120/2013, 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015, 192/2015, 6/2016, 30/2016, 61/2016, 64/2018, 120/2018, 290/2020, 215/2021 и 99/22), Сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија објавени во “Правилникот за водење сметководство” во Службен весник број 159/2009, 164/2010 и 107/2011 применлив од 1 јануари 2012 година, “Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси” објавен во Службен весник број 169/2010, 141/2013, 61/2016 и 107/2020, „Правилникот за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување“ објавен во Службен весник број 148/2010, 41/2011, 170/2019 и 303/2021, и се презентирани во согласност со “Правилникот за формата и содржината на финансиските извештаи и детална содржина на годишниот извештај за работењето на друштвата за осигурување и/или и реосигурување” објавен во Службен весник број 5/2011, 41/2011, 64/2011, 187/2013, 61/2016, 170/2019 и 118/2022).

(б) Основи за мерење

Финансиските извештаи се изготвени според историската вредност освен за:

- средствата расположливи-за-продажба, а кои се мерат по објективна вредност,
- финансиски средства за тргување, а кои се мерат по објективна вредност.

(в) Функционална и презентациска валута

Финансиските извештаи се прикажани во македонски денари (“МКД” или “денари”), кои се функционална и презентациска валута на Друштвото. Освен каде што е наведено, финансиските информации се прикажани во илјади македонски денари.

(г) Користење на проценки и расудувања

Изготвувањето на финансиските извештаи во согласност со Сметководствените стандарди прифатени во Република Македонија, Законот за супервизија на осигурувањето, и останатите пропишани законски и подзаконски акти од Агенцијата за супервизија на осигурувањето бара од раководството да прави расудувања, проценки и претпоставки кои влијаат на примената на политиките и прикажаните износи на средствата, обврските, приходите и расходите. Реалните состојби може да се разликуваат од овие проценки.

Проценките и претпоставките постојано се прегледуваат. Измените на сметководствените проценки се признаваат во периодот во кој е извршена измена на проценката, доколку измената влијае само на тој период или се признаваат и во идните периоди доколку измената влијае и на идните периоди.

Информациите во врска со расудувањата направени од раководството во примената на сметководствените стандарди кои имаат значително влијание на финансиските извештаи се прикажани во белешка 6.

4. Основа за изготвување (продолжение)**(д) Трансакции во странска валута**

Трансакциите во странска валута се искажуваат во денари според курсот важечки на денот на трансакциите. Монетарните средства и обврски искажани во странска валута на денот на известувањето се превреднуваат во денари според средниот курс важечки на денот на известувањето. Добивките и загубите од курсните разлики од монетарните средства се разлика помеѓу амортизираната набавна вредност во денари на почеток на периодот, коригирана за ефективна камата и плаќања во текот на периодот и амортизираната набавна вредност во странска валута вреднувана според курсот важечки на крајот на периодот.

Немонетарните средства и обврски искажани во странска валута, и кои се мерат по објективна вредност, се превреднуваат во денари според курсот важечки на денот на определувањето на објективната вредност. Курсните разлики кои произлегуваат од превреднувањето на износите во странска валута се признаени во извештајот за сеопфатната добивка, освен курсните разлики кои произлегуваат од превреднување на сопственичките хартии од вредност, кои се признаваат директно во капиталот.

Немонетарните средства и обврски искажани во странска валута кои се мерат по историска вредност се превреднуваат според курсот важечки на денот на трансакцијата.

Девизните средства со кои што работи Друштвото се претежно евра (ЕУР).

Официјалните курсеви важечки на 31 декември 2022 и 2021 година беа како што следи:

	2022	2021
	МКД	МКД
1 ЕУР	61,4932	61,6270

5. Значајни сметководствени политики

Сметководствените политики наведени подолу се конзистентно применети за сите периоди презентирани во овие финансиски извештаи.

(а) Класификација на договорите за осигурување

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот), согласувајќи се да го обештети осигуреникот доколку определен неизвесен иден настан (осигурен настан) неповолно влијае на осигуреникот. Ризикот од осигурување се разликува од финансискиот ризик. Финансискиот ризик е ризик од можни идни промени на една или повеќе од специфицираните каматни стапки, цените на хартиите од вредност, цените на добрата, курсевите на странски валути, индексот на цените или стапките, кредитниот рејтинг или кредитниот индекс или друга променлива компонента, која се менува во случај на нефинансиска променлива која што не се однесува на договорната страна. Осигурителните договори можат да носат и финансиски ризик.

Ризикот од осигурување е значителен ако, и само ако, осигурениот настан може да предизвика Друштвото да плати значителни дополнителни користи. Доколку еден договор се класифицира како договор за осигурување тој останува класифициран како договор за осигурување се додека сите права и обврски од истиот не згаснат или истечат.

(б) Договори за осигурување

(i) Признавање и мерење

Општи договори за осигурување

Премии

Бруто полисираните премии го рефлектираат работењето во текот на годината и не вклучуваат даноци или обврски по основ на премии.

Заработениот дел од премиите се признава како приход. Премиите се заработени од датумот на настанување на ризикот за времетраење на период на обештетување, врз основа на моделот на преземени ризици. Пренесената премија за реосигурителот се признава како трошок во согласност со моделот на добиени услуги од реосигурителот во истиот сметководствен период, како и директно поврзаната премијата за соодветното осигурување.

Резерва за преносна премија

Резервата за преносна премија се состои од делот од бруто полисирани премии кој се проценува дека ќе се заработи во следната година, пресметан за секој поодделен договор за осигурување, користејќи го дневниот про-рата метод и доколку е потребно, коригиран за да ја одрази промената во настанувањето на ризикот за периодот покриен со договорот.

Штети

Настанатите штети ги опфаќаат трошоците за подмирување на платени и неподмирени штети кои што произлегуваат од настани кои се случиле во тековната финансиска година заедно со корекциите на резервата за штети од претходната година.

5. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(б) Договори за осигурување (продолжение)

(i) Признавање и мерење (продолжение)

Штети (продолжение)

Исплатените штети се признаваат во моментот на обработката на штетите и се признаваат во износот кој ќе биде исплатен при подмирувањето на штетата. Износот на исплатената штета во неживотното осигурување се зголемува за трошоците за обработка на штетата.

Резервите за штети ги опфаќаат резервите на Друштвото за проценетите трошоци за подмирување на сите настанати штети на денот на извештајот за финансиската состојба без оглед дали штетите се пријавени или не, и со нив поврзаните интерни трошоци за решавање на штетите, како и соодветната маржа за внимателност. Резервираните штети се проценуваат преку прегледување на поодделни штети и определување на посебна резерва за настанатите, но непријавени штети, ефектот на интерните и екстерните предвидливи настани, како што е промената на процедурите за разрешување на штетите, инфлацијата, судските трендови, промени во законската регулатива, како и минати искуства и трендови. Резервите за штети не се дисконтираат.

Предвидените надомести од реосигурителот и проценетиот поврат се прикажани поединечно како средства. Надоместите од реосигурителот и останати надомести се проценуваат на ист начин како и пријавените штети.

Иако раководството смета дека бруто резервите за штети и поврзаните со нив надомести од реосигурителот се објективно презентирани врз основа на податоците моментално достапни, конечната обврска ќе варира како резултат на последователни информации и настани и може да резултира со значајни корекции на резервираниот износ. Применетите методи и направените проценки, се проверуваат редовно.

(ii) Средства од реосигурување

Друштвото цедира реосигурување при своето редовно работење заради намалување на потенцијалните нето загуби преку дисперзирање на ризиците. Средствата, обврските, приходите и расходите кои произлегуваат од договорите за реосигурување се презентираат одвоено од со нив поврзаните средства, обврски, приходи и расходи од договорите за осигурување, поради тоа што договорите за реосигурување не го ослободуваат Друштвото од неговите директни обврски кон осигурениците.

Само правата од договорите кои предизвикуваат значителен пренос на ризикот од осигурување се сметаат за средства од реосигурување. Правата од договорите со кои не се врши пренос на значителен дел на ризикот од осигурување се сметаат за финансиски инструменти.

Премиите за реосигурување се признаваат како трошок конзистентно со основата за признавање на премиите од со нив поврзаните договори за осигурување. За основниот осигурителен бизнис, премиите од реосигурување се признаваат како расход во текот на периодот покриен со реосигурувањето, во согласност со очекуваното однесување на реосигурениот ризик.

Делот од преотстапената премија за реосигурување што не се признава како расход се вклучува во средствата од реосигурување.

Нето износот платен на реосигурителот на почетокот на договорот може да биде помал од средствата од реосигурување признаени од Друштвото врз основа на правата од договорот за реосигурување. Разликата помеѓу премијата за реосигурителот и признаеното средство од реосигурување се вклучува во извештајот за сеопфатната добивка во периодот кога премијата од реосигурување достасува.

5. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(б) Договори за осигурување (продолжение)

(ii) Средства од реосигурување (продолжение)

Износот на признаеното средство од реосигурување се мери конзистентно со мерењето на резервата за со нив поврзаните договори за осигурување.

На секој датум на извештајот за финансиската состојба се проценува оштетувањето на средствата од реосигурување. Средството се смета дека е оштетено доколку постои објективен доказ дека, како резултат на настан кој се случил по почетното признавање, Друштвото не е во можност да го поврати целиот преостанат износ на средството и дека настанот има влијание на износот кој Друштвото ќе го прими од реосигурителот и кој може соодветно да се измери.

(iii) Одложени трошоци за стекнување

Трошоците настанати при стекнувањето на општите договори за осигурување се одложуваат до таа мерка до која можат да се надоместат од идните маржи. Трошоците за стекнување вклучуваат:

- Трошоци за провизија,
- Бруто плати на вработени во внатрешната продажна мрежа,
- Трошоци за одобрени бонуси и попусти за склучени договори за осигурување и
- останати директни трошоци за стекнување на полиси за осигурување кои се однесуваат непосредно на склучувањето на нови договори за осигурување или обнова на постоечки договори за осигурување.

Друштвото не ги одложува трошоците кои:

- Би настанале без оглед дали е склучен или не договор за осигурување,
- Не може директно да се поврзат со конкретен договор за осигурување.

Трошоците за стекнување се одложуваат на принцип конзистентен со начинот на кој Друштвото ги признава приходите од полисираната премија, односно на pro rata temporis методот.

(iv) Тест за соодветност на обврската

Тестовите за соодветност на обврската се прават за да се утврди дали резервите по договорите за осигурување, намалени за одложените трошоци за стекнување и поврзаните со нив нематеријални средства, како оние стекнати во деловни комбинации или со пренос на портфолио се соодветни. Доколку се идентификува дека резервите не се доволни, во тој случај поврзаните одложени трошоци за стекнување и поврзаните со нив нематеријални средства се отпишуваат и доколку е потребно, се утврдува дополнителна резерва. Недостатокот се признава во извештајот за сеопфатната добивка за тековната година.

На секој датум на извештајот за финансиската состојба се претпоставува дека развојот на штети во преостанатиот период на портфолиото ќе биде ист со развојот на штети за време на целата година. За потребите на овие анализи износот на настанатите штети во секоја година во врска со договорите валидни на датумот на извештајот за финансиската состојба се споредува со вредноста на резервата за преносна премија на датумот на извештајот за финансиската состојба.

(v) Побарувања и обврски од осигурување

Износите кои се должат на, и побаруваат од страна на, осигурениците, агентите и други побарувања претставуваат финансиски инструменти и се вклучуваат во побарувања и обврски од осигурување, а не во резервите по договорите за осигурување.

5. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(в) Приходи

(i) Заработени премии од договори за осигурување

Сметководствените политики за признавање на приходите од договорите за осигурување се прикажани во белешка 5 (б).

(ii) Приходи од провизии и надомести

Приходите од провизии и надомести претставуваат приходи добиени од странски осигурителни компании и Националното Биро по основ на исплатени штети, како и приходи добиени од реосигурителите врз основ на договорите за реосигурување.

Приходите од провизии и надомести се признаваат кога соодветната услуга ќе се изврши.

(iii) Приходи од вложувања

Приходите од вложувања се состојат од приходите од финансиски средства. Приходот од финансиски средства се состои од приходи од камати и дивиденди, нето добивки од финансиските средства класифицирани како финансиските инструменти за тргување кои што се мерат по објективна вредност, како и остварени добивки од финансиските средства класификувани како расположливи-за-продажба.

(iv) Приходи од наем

Приходот од наем од недвижностите дадени под закуп се признаваат во извештајот за сеопфатната добивка по пропорционална метода во времетраењето на закупот.

(г) Расходи од закупнини направени за оперативен наем

Плаќањата по основ на оперативен наем се признаваат како расход во извештајот за сеопфатната добивка според пропорционална метода во времетраење на наемот. Примените попусти се признаваат во извештајот за сеопфатната добивка како составен дел на вкупните трошоци од наемот.

(д) Користи за вработените

(i) Планови за дефинирани придонеси

Друштвото плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на локалната законска регулатива и нема да има правни или изведени обврски за плаќање во иднина. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платата на вработените се уплаќаат во пензиските фондови, кои што се одговорни за исплата на пензиите.

Друштвото нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси се признаваат како расход во извештајот за сеопфатната добивка кога се пресметуваат.

(ii) Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие.

Друштвото признава обврска и расход за износот кој што се очекува да биде исплатен како бонус или како удел во добивката и доколку Друштвото има сегашна правна или изведена обврска да врши такви исплати како резултат на услуги дадени во минатиот период и доколку обврската може да се процени веродостојно.

5. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(д) Користи за вработените (продолжение)

(iii) Останати долгорочни користи за вработените

Согласно македонската законска регулатива Друштвото исплаќа две просечни плати на вработените во моментот на заминување во пензија и јубилејни награди согласно критериумите утврдени во Општиот колективен договор. Долгорочните користи за вработените се дисконтираат за да се утврди нивната нето сегашна вредност. Друштвото нема дополнителна обврска за плаќање по овој основ.

(г) Даноци

Трошокот за данок од добивка претставува збир на тековниот и одложениот данок од добивка. Согласно даночниот режим воспоставен во Република Македонија ("Сл. весник" бр.112 од 25.07.2014 година), Триглав Осигурување, Скопје е подложен на данок на добивка. Стапката на данокот на добивка изнесува 10%, а даночен период за кој се утврдува данокот на добивка е календарската година. Даночната основа се утврдува како разлика меѓу вкупните приходи и вкупните расходи на даночниот обврзник. Даночната основа за пресметка на данокот се зголемува за износот на непризнаени расходи утврдени во "Правилникот за начинот на пресметување и уплатување на данок на добивка и спречување на двојното ослободување или двојното оданочување" и намален за износот на даночниот кредит.

Данокот на добивка во текот на годината се плаќа врз основа на месечни аконтации кои се пресметани врз основа на даночниот биланс за претходната година. На крајот на периодот на известување, се изготвува конечна пресметка на данокот на добивка за тековната година со која се врши порамнување на платените аконтации и конечната даночна обврска.

Признавање на резервации за данок

Во случај на неизвесни обврски за данок, резервации се признаваат во согласност со Меѓународен сметководствен стандард 37 - Резервирања, неизвесни обврски и неизвесни средства, прифатен во Република Македонија ("МСС 37").

(е) Недвижности и опрема

(i) Признавање и мерење

Недвижностите и опремата се искажани според набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загуби од оштетување. Вредноста на недвижностите и опремата на 1 јануари 2005 година, датумот на премин кон новите сметководствени стандарди, беше определена како претпоставена вредност на тој датум.

Набавната вредност ги вклучува трошоците кои што се директно поврзани со стекнувањето на средството. Купениот софтвер кој е интегрален дел од функционалноста на соодветната опрема се капитализира како дел од таа опрема.

Кога делови од ставките на недвижностите и опремата имаат различен корисен век, тие се евидентираат како одделни ставки (главни компоненти) на недвижностите и опремата.

Добивките и загубите од продажбите на недвижностите и опремата се определуваат споредувајќи ги надоместите од продажбата со сегашната вредност на недвижностите и опремата и се признаваат нето како останати приходи во извештајот за сеопфатната добивка.

(ii) Последователни издатоци

Издатоците направени за замена на дел од недвижностите и опремата се додаваат на сметководствената вредност на средството кога е веројатно дека ќе има идни економски користи за Друштвото и трошоците на истиот може да се измерат веродостојно.

5. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(е) Недвижности и опрема (продолжение)

Трошоците на секојдневното одржување на недвижностите и опремата се признаваат во извештајот за сеопфатната добивка како трошоци како што настануваат.

(iii) Амортизација

Амортизацијата на недвижностите и опремата се признава во извештајот за сеопфатната добивка и се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот проценет корисен век на употреба. Годишните стапки на амортизација согласно проценетиот корисен век на употреба за тековниот и претходниот период се како што следи:

	%
Градежни објекти	2,5
Опрема	10 - 25

Методот на амортизација, корисниот век на траење и резидуалната вредност на средствата се преоценува на секој датум на известување.

(ж) Нематеријални средства

(i) сопствени средства

Нематеријалните средства набавени од Друштвото се искажани според набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и загуби од оштетување.

(ii) Последователни издатоци

Последователни издатоци се капитализираат само кога ја зголемуваат идната економска корист вклучена во дел од нематеријалните средства. Сите останати издатоци се признаваат во извештајот за сеопфатната добивка како трошоци како што настануваат.

(iii) Амортизација

Амортизацијата на нематеријалните средства се признава во извештајот за сеопфатната добивка и се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот проценет корисен век на употреба.

Годишните стапки на амортизација согласно проценетиот корисен век на употреба за тековниот и претходниот период се како што следи:

	%
Софтвер	20

Методот на амортизација, корисниот век на траење и резидуалната вредност на средствата се преоценува на секој датум на известување.

Оштетување на нефинансиски средства

Раководството на Друштвото на редовна основа ја проверува сметководствената вредност на нетековните и нематеријалните средства. Доколку постојат индикации дека таквите средства се оштетени, надоместувачката вредност на средствата се пресметува со цел да се утврди оштетувањето. Кога евидентираните износ на средството е повисок од неговиот проценет надоместлив износ, тој веднаш се отпишува до неговиот надоместлив износ. Надоместливиот износ претставува повисокиот износ помеѓу нето продажната цена и употребната вредност на средствата.

5. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(з) Финансиски средства

(i) Класификација

Финансиските средства се класифицираат во четири категории, зависно од целта за која биле стекнати. Четирите категории на финансиски средства се следните:

Финансиски средства чувани за тргување се финансиски средства кои што се стекнати со цел со истите да се тргува.

Вложувања чувани-до-достасаност се финансиски средства со фиксни или одредени периоди на отплата и со фиксен период на достасаност кои Друштвото има намера и можност да ги чува до периодот на достасување.

Заемите и побарувања одобрени од Друштвото се недеривативни финансиски средства со фиксни или определени плаќања кои не котираат на активен пазар, со исклучок на финансиските средства кои се чуваат за тргување или се определени при почетното признавање како средства по објективна вредност преку добивка или загуба, или како расположливи за продажба. Со овие средства се обезбедуваат парични средства на клиентот и се разликуваат од оние кои се креираат со намера за остварување на профит на краток рок.

Вложувања расположливи-за-продажба се недериватни финансиски средства кои се класифицирани како расположливи за продажба или не се класифицирани како заеми и побарувања, вложувања кои се чуваат до доспевање, или финансиски средства според објективна вредност преку добивка или загуба. Хартии од вредност во оваа категорија се оние кои се наменети да се чуваат на неопределено време и може да се продадат доколку се појави потреба за ликвидност или одговор на промените во пазарните услови.

(ii) Признавање

Друштвото почетно ги признава заемите и побарувањата, депозитите и обврските по заеми на денот кога тие се настанати. Сите останати финансиски средства и обврски почетно се признаваат на датумот на тргување на кој што Друштвото станува странка на договорните одредби за инструментот.

(iii) Депризнавање

Друштвото ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг.

Доколку на пренесените финансиски средства Друштвото оствари камата и истата ја задржи, каматата се признава како посебно средство или обврска.

Друштвото ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирени, откажани или истечени.

(iv) Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето износот се прикажува во извештајот за финансиската состојба само кога Друштвото има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето основа или да го реализира плаќањата истовремено.

Приходите и расходите се нетираат и нето износот се прикажува во извештајот за сеопфатната добивка само доколку тоа е дозволено со стандардите, или за одредени добивки и загуби кои што произлегуваат од групи на слични трансакции, како што се активностите за тргување.

5. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(з) Финансиски средства (продолжение)

(v) Мерење

Сите финансиски средства почетно се мерат по нивната набавна вредност која претставува нивна објективна вредност зголемена за трансакционите трошоци коишто претставуваат трошоци кои можат директно да се припишат на стекнувањето на финансиското средство, освен финансиските средства чувани за тргување.

По почетното признавање, финансиските средства за тргување, и финансиските средства расположливи-за-продажба, Друштвото ги мери по нивната објективна вредност без било какви намалувања за трансакционите трошоци кои може да настанат при нивната продажба. Објективната вредност на финансиските средства кои котираат на активниот пазар се базира на нивната куповна цена на денот на извештајот за финансиската состојба. Доколку пазарот на кој котира финансиското средство не е активен, Друштвото ја утврдува објективната вредност на средството со примена на техники за вреднување. Техниките за вреднување вклучуваат употреба на нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени, подготвени страни, ако се достапни, референца на тековната објективна вредност на друг инструмент кој е во суштина ист, анализа на дисконтирани парични текови и алтернативни модели на одредување на цената. Доколку вредноста на сопственичките инструменти неможе соодветно да се измери, тие се мерат по набавна вредност.

Друштвото ја одредува објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба преку дисконтирање на идните парични текови од средствата. Во периодите пред 1 јануари 2016 година како основа за дисконтирање се користеше приносот до доспевање на Еврообврзниците издадени од Р. С. Македонија. Во периодот по 1 јануари 2016 година, Друштвото како основа за дисконтирање започна да го користи приносот до доспевање на државните обврзници кои се издаваат на примарниот пазар во Р. С. Македонија. Промената беше извршена поради неколку фактори, а пред се поради измените во Законот за супервизија на осигурувањето со кои што на осигурителните компании во Р. С. Македонија им се оневозможи да инвестираат во овие финансиски инструменти. Дополнително, самата природа и карактеристики на Еврообврзниците е различна од државните обврзници кои се дел од финансиското портфолио на Друштвото и оттаму, нејзиното користење како основа за објективно вреднување постанува несоодветно.

Вложувањата чувани-до-достасаност и заемите и побарувањата се мерат по амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна камата, намалени за евентуалните загуби поради оштетување.

Остварените добивки и загуби, како и неостварените добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на финансиските средства кои се чуваат за тргување се вклучуваат во извештајот за сеопфатната добивка во периодот во кој настануваат.

Нето промените во објективната вредност на финансиските средства класифицирани како средства чувани за тргување го вклучуваат и приходот од камата.

Неостварените добивки и загуби кои произлегуваат од промените на објективната вредност на средствата расположливи-за-продажба се признаваат директно во капиталот, освен загубите од оштетување и добивките и загубите од курсни разлики на монетарните ставки како што се должничките хартии од вредност, кои се признаваат во извештајот за сеопфатната добивка.

При продажба и оштетување на финансиските средства расположливи-за-продажба кумулативните добивки и загуби кои претходно биле признаени во капиталот се признаваат во извештајот за сеопфатната добивка. Во случај кога финансиските средства расположливи-за- продажба носат камата, каматата пресметана по методот на ефективна камата се признава во извештајот за сеопфатната добивка.

5. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(з) Финансиски средства (продолжение)

(с) Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти ги сочинуваат паричните средства во благајна, депозити по видување како и високоликвидните хартии од вредност со оригинален рок на достасаност помала од три месеци, кај кои постои незначителен ризик од промените во нивната објективна вредност.

Паричните средства и паричниот еквивалент се евидентираат во извештајот за финансиската состојба по амортизирана набавна вредност.

(и) Обезвреднување на средствата

(i) Недеривативни финансиски средства

На секој датум на известување финансиското средство кое не е по објективна вредност преку добивката и загубата се проценува за да се утврди дали има некој објективен доказ дека е обезвреднето. Финансиското средство се смета обезвреднето доколку постои објективен доказ дека се има случено настан на загуба после почетното признавање на средството, и дека настанот има негативен ефект на проценетите идни парични текови од тоа средство кои што можат да се проценат веродостојно.

Како објективен доказ дека финансиските средства (вклучувајќи ги и сопственичките хартии од вредност) се обезвреднети може да биде неисполнување на обврските или доцнење со плаќањата од страна на должникот, реструктурирање на износ од страна на Друштвото според услови кои Друштвото инаку не ги одобрува, индикации дека должникот банкротирал, негативни промени во платежната состојба на должниците или издавачите на Друштвото, економски услови кои кореспондираат со неисполнување на обврските или исчезнување на активниот пазар за хартии од вредност. Дополнително, за вложувања во сопственички инструменти, значителното или продолженото намалување на објективната вредност под неговата набавна вредност претставува објективен доказ дека средството е обезвреднето.

Заеми и побарувања

Друштвото издвојува загуби поради оштет ување согласно *Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси* кој стапи на сила од 1 јануари 2011 година. Согласно овој правилник, Друштвото ги класификува сите поединечни побарувања по основ на премија за осигурување и побарувања по основ на регрес во категории во зависност од времето на доцнење на исполнување на обврските, сметано од денот на доспевање на побарувањето. Друштвото утврдува загуба поради обезвреднување со примена на проценти кои во зависност од деновите на доцнење во интервали се пропишани во правилникот. Барањата на овој правилник се применуваат проспективно од денот на стапување во сила на истиот.

Загуба поради обезвреднување на финансиските средства мерени по амортизирана набавна вредност (останатите побарувања на Друштвото) се пресметува како разлика помеѓу сметководствената вредност и сегашната вредност на очекуваните идни парични текови, дисконтирани со оригиналната ефективна каматна стапка на средството. Загубите поради обезвреднувањето се признаваат во добивката или загубата и се рефлектирани во сметката за исправка на вредноста на заеми и побарувањата. Каматата на обезвреднетите средства продолжува да се признава. Кога последователен настан (на пример плаќање на долгот од страна на должникот) предизвика намалување на износот на загубата поради обезвреднување, намалувањето на загубата поради обезвреднување се анулира преку добивката или загубата.

5. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(и) Обезвреднување на средствата (продолжение)

(i) Недеривативни финансиски средства (продолжение)

Финансиски средства расположливи за продажба

Загубите поради обезвреднување на финансиските средства расположливи за продажба се признаваат со рекласификација на загубите акумулирани во резервата за објективна вредност во капиталот. Кумулативната загуба која е рекласификувана од главнината во добивката или загубата е разликата помеѓу набавната вредност при стекнувањето нето од сите плаќања во однос на главницата и амортизацијата, и тековната објективна вредност, намалена за сите загуби поради обезвреднување претходно признаени во добивката или загубата. Промените во исправка на вредноста како резултат на временската вредност на парите се признаваат како компонента на приходи од камати.

Доколку во последователен период, загубата поради обезвреднување на расположливите-за- продажба должнички инструменти се намали, загубата се анулира низ добивката или загубата.

Сепак, секое последователно зголемување на објективната вредност на обезвреднети расположливи-за- продажба сопственички хартии од вредност се признава во останата сеопфатна добивка.

(ii) Нефинансиски средства

Сметководствената вредност на нефинансиските средства на Друштвото, се проценуваат на секоја дата на која се сочинува извештајот за финансиската состојба за да се утврди дали постои индикација според која некое средство може да биде обезвреднето. Доколку таква индикација постои се проценува надоместувачкиот износ на средството.

Загуба поради обезвреднување се признава кога сметководствената вредност на средството или неговата единица која генерира пари го надминува неговиот надоместувачки износ. Единица која генерира пари е најмалата група на средства која може да се идентификува, којашто генерира парични приливи од континуирана употреба коишто во голем степен се независни од паричните приливи од други средства или групи на средства. Загубите поради обезвреднување се признаваат во извештајот за сеопфатната добивка.

Загубите поради обезвреднување признаени во однос на единиците кои генерираат пари се распределуваат на средствата во единиците (група на единици) на пропорционална основа.

Надоместувачкиот износ на средството или единицата која генерира пари е поголемата од неговата употребна вредност и неговата објективна вредност намалена за трошоците за продажба на средството. При проценката на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството.

Загубата поради обезвреднување признаена во минати периоди се проценува на секоја дата на изготвување на извештајот за финансиската состојба заради утврдување на индикации дека загубата е намалена или можеби веќе не постои. Загубата поради обезвреднување се анулира доколку постои промена во проценките користени за утврдување на надоместувачкиот износ.

5. Значајни сметководствени политики (продолжение)

(ј) Резервирања

Резервирање се признава во извештајот за финансиската состојба кога Друштвото како резултат на минат настан има сегашна законска или изведена обврска која може веродостојно да се измери и е веројатно дека ќе има одлив од Друштвото за подмирување на обврската. Резервирањата се утврдуваат со дисконтирање на очекуваните идни парични текови користејќи дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни проценки на временската вредност на парите и каде што е потребно, ризиците специфични за обврската.

Резервирањата за неповолни договори се признава кога очекуваните користи кои произлегуваат од договорот се пониски од неизбежните трошоци за извршување на обврските по договорот. Резервирањето се мери по пониската сегашна вредност на очекуваните трошоци за прекинување на договорот и очекуваните нето трошоци од продолжување со работењето по договорот. Пред да го утврди резервирањето Друштвото признава, доколку има загуба поради обезвреднување на средствата поврзано со тој договор.

(к) Заеми

Каматоносните заеми на почетокот се признаваат по објективна вредност намалена за со нив поврзаните трансакциони трошоци. Последователно по почетното признавање, каматоносните заеми се искажани по амортизирана набавна вредност вклучувајќи ја и било која разлика помеѓу набавната вредност и надоместувачката вредност признаена во извештајот за сеопфатната добивка во текот на годината според методот на ефективна камата.

(л) Акционерски капитал

(i) Обични акции

Обичните акции се класификувани како капитал. Дополнителните трошоци директно поврзани со издавање на обични акции и опции на акции се признаваат како намалување од капиталот.

(ii) Откуп на сопствени акции

Кога Друштвото откупува сопствени акции, износот на платениот надомест, вклучувајќи ги и директните зависни трошоци, се признаваат како промени во капиталот. Откупените акции се класифицираат како сопствени акции и претставуваат одбитна ставка од вкупниот капитал. Кога сопствените акции последователно се продадени, добиениот износ се признава како зголемување во капиталот, и вишокот или кусокот од трансакцијата се пренесува на/од премии од акции.

(iii) Дивиденди

Дивидендите се признаваат како обврски во периодот кога се објавени.

(љ) Известување по сегменти

Оперативен сегмент е компонента на Друштвото вклучена во деловни активности од кои може да заработува приходи и да прави расходи, вклучувајќи приходи и расходи поврзани со трансакции со било кои компоненти на Друштвото. Оперативните резултати на оперативните сегменти на Друштвото редовно се прегледуваат од страна на Одборот на директори на Друштвото со цел за донесување на одлуки во врска со алокација на ресурсите на сегментот и оценување на нивната успешност, и за кои се расположливи дискрециони финансиски информации. Друштвото има само еден известувачки сегмент

6. Сметководствени проценки и расудувања

Друштвото прави проценки и претпоставки кои влијаат на износите на средствата и обврските во наредната финансиска година. Проценките и со нив поврзаните претпоставки постојано се предмет на преоценување и се темелат на минато искуство и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани за кои се верува дека се извесни во соодветните околности.

(i) Клучни извори на несигурност во проценките

Подолу се презентирани проценките и претпоставките во врска со обврските по основ на осигурување. Во белешката 7 се обелоденети факторите на ризик кои произлегуваат од овие договори.

Резерви по договори за осигурување

Претпоставките кои влијаат на прикажаните износи на средства и обврски од осигурување се користат за да се утврди резервата по договори за осигурување, која е доволна за да се покријат обврските кои можат да произлезат од договорите за осигурување, доколку тие можат да се предвидат.

Како и да е, земајќи ја во предвид неизвесноста при утврдувањето на резервацијата на неподмирени штети, возможно е дека крајниот резултат ќе се разликува од оригинално утврдената обврска.

Општи договори за осигурување

На датумот на извештајот за финансиската состојба се одредуваат резерви за очекуваните конечни трошоци за подмирување на сите штети кои настанале се до тој датум, без оглед дали се пријавени или не, вклучувајќи ги и трошоците за разрешување на штетите, намалени за износите кои се веќе исплатени.

Резервите за штети не се дисконтираат за временската вредност на парите.

Изворите на податоци употребени како влезни информации за градење на претпоставките се типични и интерни за Друштвото, притоа применувајќи детални анализи кои се прават најмалку еднаш годишно. Претпоставките се проверуваат со цел да се утврди дали се конзистентни со информациите од пазарот или други објавени информации.

Друштвото обрнува посебно внимание на тековните трендови.

Проценката на настанатите, но сеуште непријавени штети (“ИБНР”) генерално е предмет на повисок степен на несигурност во однос на проценките на пријавените штети, за кои што Друштвото располага со повеќе информации. ИБНР штетите многу често може да станат видливи за Друштвото дури по неколку години по случувањето на настанот кој ја предизвикал таа штета.

Секоја пријавена штета се проценува поодделно, земајќи ги во предвид условите во кои настанала штетата, информациите достапни од оценителите на штети и минатите искуства за големината на слични штети. Проценките по поодделните предмети редовно се прегледуваат и се ажурираат со нови информации.

Потешкотиите при проценувањето на резервите се разликуваат кај различните класи на осигурување од повеќе причини, вклучувајќи ги следниве:

- Разлики во условите на договорите за осигурување;
- Различна сложеност на штетите;
- Разлики во тежината на секоја штета;
- Разлики во периодот помеѓу настанувањето и пријавувањето на штетите.

6. Сметководствени проценки и расудувања (продолжение)

(i) Клучни извори на несигурност во проценките (продолжение)

Општи договори за осигурување (продолжение)

Кај одредени класи на осигурување може да постојат значајни одолговлекувања од моментот на пријавување на штетата до моментот на разрешување на истата, така да не може со сигурност да се знаат конечните трошоци на датумот на извештајот за финансиската состојба.

Вредноста на резервите за настанати, а сеуште непријавени штети се проценуваат со примена на статистички методи. Овие методи го екстраполираат развојот на платените и настанати штети, просечниот трошок по штета и конечниот број на штети за секоја година во која се случуваат несреќите, врз основа на набљудувањата на развојот во претходните години и очекуваните коефициенти на штети.

Клучниот статистички метод кој се применува е методот на верижно скалило - (Chain Ladder method) кој користи историски податоци за проценување на очекуваниот исход на платените и настанати штети.

Примената на историски податоци подразбира дека начинот на развој на штетите ќе се повторува и во иднина. Поради тоа што ова не е секогаш така, методите на проценка се менуваат во зависност од условите. Причините може да бидат:

- Економски, правни, политички и социјални трендови (кои резултираат со, на пример разлики во очекуваното ниво на инфлација);
- Промена во портфолиото на договорите за осигурување;
- Влијанието на големите загуби.

Штетите од општите договори за осигурување се плаќаат по настанување на штетата. Договорите се склучуваат на кратки рокови, најчесто за период од една година, при што Друштвото има обврски по сите настанати осигурани настани за времетраењето на договорот.

Пократкиот рок на разрешување на овие штети му овозможува на Друштвото да има поголема сигурност при проценката на трошоците за штети и да пресметува помало ниво на резерви за настанатите, но сеуште непријавени штети.

Претпоставки

Клучна претпоставка при проценките на Друштвото е искуството со развојот на штетите во минатото. Ова вклучува претпоставки за просечните трошоци за штети, трошоците за решавање на штетите, факторот на инфлацијата и бројот на штети во секоја година. При утврдувањето до која мера влијаат надворешните фактори, како што се судските одлуки и законската регулатива врз проценките се користи расудување.

Во текот на 2021 година немаше промена во претпоставките при утврдувањето на резервите по договорите за осигурување, а кои би биле материјални за финансиските извештаи.

(ii) Клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото

Одредени клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото се презентирани подолу.

6. Сметководствени проценки и расудувања (продолжение)**(ii) Клучни сметководствени расудувања во примената на сметководствените политики на Друштвото (продолжение)****Класификација на договорите за осигурување**

Договори за осигурување се договори со кои Друштвото прифаќа значителен ризик од осигурување од другата договорна страна (осигуреникот).

Класификација на финансиските средства и обврски

Сметководствените политики на Друштвото овозможуваат финансиските средства и обврски да бидат класификувани во одредени категории, во зависност од условите:

При класификацијата на одредено средство како чувано-до-достасаност, Друштвото има позитивна намера и способност за задржување на истото до рокот на достасаност, како што е презентирано во сметководствените политики во белешка 5.

(iii) Анализа на сензитивност

Друштвото го има проценето влијанието на промената на одредени клучни варијабли врз добивката за годината, капиталот и коефициентот на покриеност.

Споредбено со тековната позиција на капиталот, добивката за годината, капиталот, коефициентот на покриеност и солвентност со сопствениот капитал на 31 декември 2022 година и 31 декември 2021 година се презентирани во табелата подолу.

За годината завршена на 31 декември 2022 година:

Во илјади денари	Добивка за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Гарантен фонд	Коефициент на покриеност	Промена на коефициент на покриеност
Тековна позиција на капиталот	40.478	820.097	208.867	184.480	393%	-
2% зголемување на приносот од вложувања	41.621	821.240	208.867	184.480	393%	1%
2% намалување на приносот од вложувања	39.335	818.954	208.867	184.480	392%	(1%)
5% зголемување на настанати штети	12.125	791.744	208.867	184.480	379%	(14%)
5% намалување на настанати штети	68.831	848.450	208.867	184.480	406%	14%
2% зголемување на вкупните трошоци	28.807	808.426	208.867	184.480	387%	(6%)
2% намалување на вкупните трошоци	52.149	831.768	208.867	184.480	398%	6%
1% зголемување на курсот на МКД во однос на ЕУР	43.026	822.646	208.867	184.480	394%	1%
1% намалување на курсот на МКД во однос на ЕУР	37.929	817.548	208.867	184.480	391%	(1%)

6. Сметководствени проценки и расудувања (продолжение)

(iii) Анализа на сензитивност (продолжение)

За годината завршена на 31 декември 2021 година:

Во илјади денари	Добивка за годината	Капитал и резерви	Потребно ниво на маргина на солвентност	Гарантен фонд	Коефициент на покриеност	Промена на коефициент на покриеност
Тековна позиција на капиталот	28.482	964.028	177.972	184.881	521%	-
2% зголемување на приносот од вложувања	29.514	965.060	177.972	184.881	522%	1%
2% намалување на приносот од вложувања	27.450	962.996	177.972	184.881	521%	(1%)
5% зголемување на настанати штети	4.970	940.516	177.972	184.881	509%	(13%)
5% намалување на настанати штети	51.993	987.539	177.972	184.881	534%	13%
2% зголемување на вкупните трошоци	17.524	953.070	177.972	184.881	516%	(6%)
2% намалување на вкупните трошоци	39.439	974.985	177.972	184.881	527%	6%
1% зголемување на курсот на МКД во однос на ЕУР	36.960	972.506	177.972	184.881	526%	5%
1% намалување на курсот на МКД во однос на ЕУР	20.004	955.550	177.972	184.881	517%	(5%)

Резултатите од сите симулации покажуваат добро ниво на капитализираност на Друштвото. Најзначајно влијание врз добивката за годината, капиталот и коефициентот на покриеност има потенцијалната промена на настанатите штети.

При извршувањето на овие анализи претпоставка е дека останатите фактори се константни, а се менува само една варијабла. Треба да се нагласи дека информациите презентирани во табелите погоре се подготвени со примена на детерминистички пристап, така да не постои корелација помеѓу клучните варијабли и анализата не може да се пренесе на нив.

Каде што се смета дека варијаблите се нематеријални, не е проценето влијанието на незначајните промени на овие варијабли. Одредени варијабли може да не бидат материјални во моментот, но доколку се промени нивото на материјалност на одредена варијабла, треба да се направи проценка на влијанието на таа варијабла во иднина.

7. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик

Цели на управување со ризикот и политики за намалување на ризикот од осигурување

Управувањето на Друштвото со ризикот од осигурување и финансискиот ризик се критични за работењето на Друштвото. За општите договори за осигурување целта е да се одберат средства чиј рок и износ при достасување ќе биде усогласен со очекуваните парични одливи по основ на настанатите штети по тие договори.

Главната осигурителна активност на Друштвото претпоставува ризик од загуба од лица или организации кои што се директно изложени на ризикот. Овие ризици може да се однесуваат на имот, обврска, здравје, незгода или останати ризици што може да произлезат од осигурани настани. Друштвото е изложено на неизвесноста поврзана со времето на настанување, зачестеноста и тежината на штетите што произлегуваат од тие договори. Друштвото исто така е изложено и на пазарен ризик преку осигурителните и инвестиционите активности.

Друштвото управува со ризиците од осигурување преку поставување на лимити за осигурување, централизирано управување со реосигурувањето и следење на вонредни настани.

Стратегија за запишување на полиси за осигурување

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е да се постигне дисперзија со што би се обезбедило избалансирано портфолио и кое се базира на големо портфолио со слични ризици во текот на повеќе години, со што се намалува променливоста на резултатот.

Стратегијата на Друштвото за запишување на полиси за осигурување е презентирана во годишниот деловен план во кој се утврдени класите за осигурување, територијата на дејствување, како и индустриските сектори во кои Друштвото е подготвено да осигурува. Сите општи договори за осигурување се по природа годишни и осигурителот има право да одбие обновување или продолжување на истите, како и промена на условите на договорот при неговото продолжување.

Стратегија за реосигурување

Друштвото реосигурува дел од ризиците за осигурување за да ја контролира својата изложеност кон загуби и за да ги заштити изворите на капитал. Друштвото склучува комбинација од пропорционални и не пропорционални договори за реосигурување за да ја намали нето изложеноста. Најголем дел од договорите за реосигурување се темелат на пропорција од делот со задржувачки лимити кои варираат по вид на осигурување. Исто така, Друштвото купува и факултативно реосигурување во одредени специфични случаи.

Факултативните договори мора претходно да бидат посебно одобрени и трошоците по нив редовно се следат.

Договорите за реосигурување содржат кредитен ризик и таквите средства повратени од реосигурителите, се искажуваат по утврдување на загуба за оштетување како резултат на настанато признаено средство. Друштвото редовно ја следи финансиската состојба на реосигурителите и периодично ги проверува договорите со реосигурителите. Раководството на Друштвото ги определува минималните безбедносни критериуми за прифатливо реосигурување и следи дали при склучувањето на договорите за реосигурување истите се запазени. Исто така, раководството на Друштвото редовно ја следи успешноста на програмата за реосигурување. Кредитниот ризик на реосигурувањето е подетално објаснет подолу во оваа белешка.

7. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Усогласеност на средствата и обврските

Законот за супервизија на осигурувањето пропишува одредени лимити во однос на политиката за усогласување на средствата и обврските на Друштвото.

Друштвото активно управува со својата финансиска позиција користејќи пристап со кој се балансира квалитетот, дисперзија, ликвидноста и повратот на вложувањата, земајќи ги во предвид лимитите одредени во Законот за супервизија на осигурувањето. Главна цел е да се усогласат паричните текови на средствата и обврските.

Согласно законската регулатива, Друштвото е должно да вложува средства во висина барем еднаква на техничките резерви. На 31 декември 2022 година, дел од вложувањата кои служат како средства што ги покриваат резервите по договорите за осигурување изнесуваат 1.522.927 илјади денари (2021: 1.632.365 илјади денари). Овие средства се состојат од банкарски сметки и депозити во банки, акции, како и државни обврзници.

Во табелата е презентирано усогласувањето на средствата со обврските согласно законските барања, во врска со средствата што ги покриваат техничките резерви:

Во илјади денари	2022	2021
Средства		
Парични средства во благајна и средства на банкарските сметки	18.450	23.833
Депозити во банки	415.250	360.500
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РМ - државни записи	-	-
Обврзници и други должнички хартии за кои гарантира РМ - државни обврзници	1.045.480	1.202.741
Обврзници и други должнички хартии со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во РМ	12.421	12.449
Акции со кои се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во РМ	10.836	11.518
Акции со кои не се тргува на регулиран пазар на хартии од вредност во РМ, ако нивен издавач е правно лице со седиште во РМ	3.600	3.600
Вложувања во инвестициони фондови	16.890	17.725
Вложувања во долгорочни обврзници и хартии од вредност чиј издавач е странски правен субјект од Земја членка на ЕУ	-	-
Друг вид вложувања согласно правилата на АСО	-	-
Вкупно вложени средства од техничките резерви	1.522.927	1.632.365
Обврски (Технички резерви)		
Бруто резерви по договори за осигурување	1.343.149	1.777.873
Дел за реосигурителот	(173.661)	(684.713)
Вкупно резерви по договори за осигурување (нето)	1.169.488	1.093.160
Усогласеност на средствата и обврските	353.439	539.205

Согласно барањата на Законот за супервизија на осигурувањето и “Правилникот за видовите и карактеристиките на средствата кои ги покриваат техничките резерви, како и детално пласирање и ограничување на тие вложувања и нивно вреднување” паричните средства во благајна и средствата на банкарските сметки не смеат да надминат 3% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви. Депозитите во банки не смеат да надминат 60% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви. Обврзниците или другите хартии од вредност издадени и гарантирани од Република С. Македонија не смеат да надминат 80% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви.

7. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Усогласеност на средствата и обврските (продолжение)

Исто така, акциите издадени врз основа на одобрение на Комисијата за хартии од вредност не смеат да надминат 30% од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви, додека за инвестициони фондови вложувањата не смеат да надминат 20%. На 31 декември 2022 година, паричните средства во благајна и средствата на банкарските сметки изнесуваат 1,2% (2021: 1,5%) , депозитите во банки изнесуваат 27,3% (2021: 22,1%) , државните записи и државните обврзници изнесуваат 68,6% (2021: 73,7%), обврзниците издадени од правни лица изнесуваат 0,8% (2021: 0,8%) акциите изнесуваат 0,9% (2021: 0,9%), вложувањата во инвестициони фондови изнесуваат 1,1% (2021: 1,1%), додека вложувањата во долгорочни обврзници чиј издавач е странски правен субјект изнесуваат 0% (2021: 0%) од вкупните средства кои ги покриваат техничките резерви.

Одговорност кон трети лица

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување од одговорност кон трети лица. Согласно овие договори надомест се исплатува за претрпени повреди од физички лица, вклучувајќи вработени или трети лица. Главно, оваа класа на осигурување се однесува на претрпени телесни повреди.

Времетраењето на процесот на исплата на штетата од датумот на пријавување на штета до датумот на разрешување на истата зависи од повеќе фактори, како што се природата на покритието, условите на полисата како и тоа кој суд е надлежен според договорот.

Поголемиот дел од штетите за претрпени телесни повреди имаат релативно краток период на разрешување, а најчесто тој период изнесува една година.

Најголем дел од договорите за осигурување од одговорност кон трети лица не се предмет на значајна комплексност така да и крајниот исход е помалку неизвесен. Генерално овие договори резултираат со помала неизвесност во проценките.

Управување со ризикот

Управувањето со ризикот од договори за осигурување од одговорност кон трети лица се прави главно преку цената, дизајнот на производот, изборот на ризик, соодветна стратегија за инвестирање, проценка и реосигурување. Друштвото ги следи и реагира на промените на општите економски и комерцијални услови во опкружувањето во кое работи за да се осигура дека само оние ризици кои се во согласност со критериумите на Друштвото се предмет на осигурување.

Главен ризик во договорите за осигурување од одговорност кои резултираат со претрпени телесни повреди е трендот судовите да одредуваат високо ниво на надомест. При утврдувањето на премијата Друштвото претпоставува дека трошоците ќе се зголемат пропорционално со крајно расположливите инфламации.

Клучните ризици поврзани со овие договори се поврзани со осигурувањето, конкуренцијата, искуството со штети и евентуалноста осигурениците да преувеличат или измислат штета.

Имот

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на имот што се наоѓа на територијата на Република С. Македонија. Договорите за осигурување на имот до одредени лимити го заштитуваат осигуреникот од загуба или штета на нивниот имот.

Повратот на акционерите по основ на овие договори произлегува од вкупните наплатени премии од осигурениците намалени за износот на платени штети и трошоците на Друштвото.

7. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Имот (продолжение)

Карактеристики (продолжение)

Цел на Друштвото е да заработува приход од вложувања заради временската разлика помеѓу наплатата на премии и плаќањето на штети по основ на овој вид на осигурување.

Настанот што предизвикува штета на градежни објекти или друг имот најчесто се случува ненадејно (како што е пожар или кражба) при што причината за штета лесно се определува. Во овој случај, штетата ќе биде брзо пријавена и може да биде разрешена без одлагање. Соодветно имотното осигурување се класификува како краткорочно, што значи дека зголемувањето на трошоците и повратот на вложувањето се од помало значење.

Управување со ризикот

Главните ризици поврзани со овие договори е ризикот од осигурување, ризикот од дејствувањата на конкуренцијата и искуството со штети (вклучувајќи го и променливото настанување на природни непогоди). Друштвото исто така е изложено и на ризик од осигурениците да ја преувеличат или измислат штетата. Ова во голема мерка објаснува зошто економските услови се во корекција со профитабилноста на портфолиото на договори за осигурување на имот.

Ризикот од овие осигурувања е ризикот Друштвото да наплати несоодветна премија за различните имоти што ги осигурува. Ризикот од секоја поодделна полиса ќе варира во зависност од повеќе фактори како што се локацијата, воспоставените сигурносни мерки и староста на имотот. За осигурувањето на домашен имот, се очекува голем број од имотите да бидат изложени на слични ризици. Меѓутоа, ова не важи за деловните објекти.

Голем број од деловните објекти претставуваат специфична комбинација на локација, вид на работење и воспоставени сигурносни мерки. Пресметката на премијата е пропорционална со ризикот овие полиси да бидат субјективни и со тоа и по ризични.

Друштвото го реосигурува ризикот пропорционално со задржување на ризикот до определен лимит кој е различен во зависност од типот на производот и територијата.

Осигурување на возила

Карактеристики

Друштвото склучува договори за осигурување на возила на територијата на Република С. Македонија. Ова осигурување вклучува осигурување и на имот и одговорност кон трети лица и е краткорочно. Брзото плаќање го заштитува осигуреникот од загубата на вредноста на физичка штета на возилото и на имотот во моментот на случување на штетниот настан, предмет на одредени лимити или надминувања.

За разрешување на штетите во кои се претрпени телесни повреди е потребно повеќе време и се покомплексни за да се проценат. Овие видови на осигурување на моторни возила исто така покриваат и штети од одговорност кон трети лица и смртен случај или повреда.

Управување со ризикот

Генерално гледано овие штети се помалку комплексни и е потребно пократок период за да се разрешат, така што тие носат умерен ризик. Друштвото редовно ги следи трендовите и соодветно реагира на промените на надоместот за овој вид на повреди, судските парници и зачестеноста на пријавување на штети.

7. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Осигурување на возила (продолжение)

Управување со ризикот (продолжение)

Зачестеноста на овие штети зависи од неповолните временски услови и бројот на пријавени штети е поголем во зимските месеци. Исто така, истите зависат и од цената на горивото и економските активности, кои што влијаат на сообраќајните активности.

Друштвото го реосигурува ризикот непропорционално со вишок над покриеност на загуба, што му овозможува на осигурителот задржување на ризиците до одреден утврден лимит.

Развој на штети

Друштвото нема презентирани информации за развојот на штети т.е споредба меѓу исплатените штети и резервата, првенствено поради тоа што тие типично се разрешуваат во рок од една година.

Концентрација на ризикот од осигурување

Главен аспект на ризикот од осигурување со кој се соочува Друштвото е концентрацијата на ризик која може да постои доколку се случи одреден штетен настан кој би можел значително да влијае врз обврските на Друштвото. Ова може да произлезе од еден договор за осигурување или повеќе помали, но поврзани договори кои би можеле да предизвикаат значителни обврски за Друштвото. Важен аспект на концентрација на ризикот од осигурување е дека може да настане со кумулирање на ризиците од повеќе поодделни класи на осигурување.

Концентрација може да настане и кај многу сериозни, ретки настани, како што се природни катастрофи, како и кај настани кои се поврзани со одредени групи или територии.

(i) Географска и секторска концентрација

Ризиците на кои е изложено Друштвото се лоцирани во Република С.Македонија.

Раководството верува дека Друштвото не е изложено на значителна концентрација кон ниедна група на осигуреници од социјален, професионален, старосен или друг аспект.

(ii) Концентрација од многу сериозни, ретки настани

Според нивната природа и настанување овие настани ретко се случуваат. Тие претставуваат сериозен ризик за Друштвото бидејќи случувањето на ваков настан, би имал значително влијание врз паричните одливи на Друштвото.

Друштвото управува со овие ризици на следните начини:

Првенствено ризикот се управува преку склучување на соодветни договори за осигурување. Агентите за осигурување не смеат да склучат договор доколку очекуваните добивки не се пропорционални на ризикот.

Како второ, овој ризик се управува и преку склучување на договори за реосигурување. Друштвото склучува договори за реосигурување, како што се - вишок на ризик за класата на осигурување имот, договор за екседентно техничко реосигурување, квотен договор за реосигурување на ризикот земјотрес и вишок на штета за зелена карта. Друштвото редовно ја следи програмата за реосигурување, како и трошоците и користите од истата.

7. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик

Друштвото е изложено на финансиски ризик преку финансиските средства, финансиските обврски, средствата од реосигурување, обврските за осигурување и реосигурување. Поконкретно, главен финансиски ризик е дека приливите по основ на финансиски средства нема да бидат доволни за да се подмират обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување. Финансискиот ризик ги опфаќа ризикот од каматни стапки, валутниот ризик, ликвидносниот ризик и кредитниот ризик.

Цел на Друштвото е да ги усогласи обврските по основ на договорите за осигурување со средства со ист или сличен ризик. Ова му обезбедува на Друштвото сите достасани обврски редовно да ги исплаќа.

(i) Каматен ризик

Изложеноста на Друштвото на каматен ризик првенствено произлегува од портфолиото на вложувања.

Според раководството на Друштвото најголем дел од осигурителните договори се краткорочни и каматниот ризик се намалува преку вложување во должнички инструменти и депозити во домашни банки. Не-сопственичкиот дел од финансиските средства е изложен на каматен ризик, иако најголем дел од нив се со фиксна камата (државни записи и обврзници).

Краткорочните обврски за осигурување и реосигурување не се директно осетливи на пазарните каматни стапки бидејќи се недисконтирани и се некаматносни.

Заеднички обврски

Друштвото има обврски кон Националното Биро за Осигурување во сооднос со учеството на Друштвото во штетите кои произлегуваат од осигурување на моторни возила, причинети од непознати сторители или неосигурани возила. Дополнително, Друштвото како и останатите друштва кои се вклучени на пазарот и вршат осигурување на моторни возила, е обврзано да учествува со дел во неисплатените штети кои произлегуваат од осигурувањето на моторни возила, во случај на ликвидирање на било кое осигурително друштво на пазарот, во согласност со Законот за супервизија на осигурувањето.

Триглав Осигурување АД Скопје

Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година

(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

7. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик (продолжение)

(i) Каматен ризик (продолжение)

За годината завршена на 31 декември 2022 година:

Во илјади денари	Белешка	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	Инструменти со фиксна каматна стапка					Некаматно-носни
				До 1 месец	1 до 3 месеци	3 месеци до 1 година	1 до 5 години	Повеќе од 5 години	
Средства									
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	25	19.766	19.766	-	-	-	-	-	-
Финансиски вложувања расположливи за продажба	26А	1.189.778	-	-	-	15.754	263.614	829.871	80.539
Финансиски вложувања за тргување		-	-	-	-	-	-	-	-
Депозити, заеми и останати пласмани	26В, 26Г	415.250	-	42.250	25.000	110.000	238.000	-	-
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	27	173.661	-	-	-	-	-	-	173.661
Одложени и тековни даночни средства	28	13.457	-	-	-	-	-	-	13.457
Побарувања од непосредни работи на осигурување	29	312.339	-	-	-	-	-	-	312.339
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување		79.529	-	-	-	-	-	-	79.529
Останати побарувања	30А, 30Б, 30В	34.719	-	-	-	-	-	-	34.719
Парични средства и останати парични еквиваленти	32Б	18.449	-	-	-	-	-	-	18.449
Активни временски разграничувања	33	114.646	-	-	-	-	-	-	114.646
Вкупно средства		2.371.594	19.766	42.250	25.000	125.754	501.614	829.871	827.339
Обврски									
Бруто технички резерви	39	(1.343.149)	-	-	-	-	-	-	(1.343.149)
Останати резерви	40	(26.290)	-	-	-	-	-	-	(26.290)
Одложени и тековни даночни обврски	41	(3.910)	-	-	-	-	-	-	(3.910)
Обврски од непосредни работи на осигурување	42	(16.471)	-	-	-	-	-	-	(16.471)
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	42	(141.841)	-	-	-	-	-	-	(141.841)
Останати обврски	43	(75.316)	-	-	-	-	-	-	(75.316)
Пасивни временски разграничувања	44	(35.267)	-	-	-	-	-	-	(35.267)
Вкупно обврски		(1.642.244)	-	-	-	-	-	-	(1.642.245)
Неусогласеност на средствата и обврските		729.350	19.766	42.250	25.000	125.754	501.614	829.871	(814.905)

Триглав Осигурување АД Скопје
Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година
(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

7. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик (продолжение)

(i) Каматен ризик (продолжение)

За годината завршена на 31 декември 2021 година:

Во илјади денари	Белешка	Вкупно	Инструменти со променлива каматна стапка	Инструменти со фиксна каматна стапка					Некаматно-носни
				До 1 месец	1 до 3 месеци	3 месеци до 1 година	1 до 5 години	Повеќе од 5 години	
Средства									
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	25	72.747	20.151	-	-	-	-	-	52.596
Финансиски вложувања расположливи за продажба	26А	1.232.916	-	-	-	131	239.849	975.209	17.727
Финансиски вложувања за тргување		15.116		15.116					-
Депозити, заеми и останати пласмани	26В, 26Г	360.500	55.000	32.000	27.500	149.000	97.000		-
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	27	684.713	-	-	-	-	-	-	684.713
Одложени и тековни даночни средства	28	117	-	-	-	-	-	-	117
Побарувања од непосредни работи на осигурување	29	320.934	-	-	-	-	-	-	320.934
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување		66.141	-	-	-	-	-	-	66.141
Останати побарувања	30А, 30Б, 30В	34.382	-	-	-	-	-	-	34.382
Парични средства и останати парични еквиваленти	32Б	23.833	-	-	-	-	-	-	23.833
Активни временски разграничувања	33	54.433	-	-	-	-	-	-	54.433
Вкупно средства		2.865.832	75.151	47.116	27.500	149.131	336.849	975.209	1.254.876
Обврски									
Бруто технички резерви	39	(1.777.873)	-	-	-	-	-	-	(1.777.873)
Останати резерви	40	(25.938)	-	-	-	-	-	-	(25.938)
Одложени и тековни даночни обврски	41	(10.429)	-	-	-	-	-	-	(10.429)
Обврски од непосредни работи на осигурување	42	(12.778)	-	-	-	-	-	-	(12.778)
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	42	(94.709)	-	-	-	-	-	-	(94.709)
Останати обврски	43	(65.549)	-	-	-	-	-	-	(65.549)
Пасивни временски разграничувања	44	(8.012)	-	-	-	-	-	-	(8.012)
Вкупно обврски		(1.995.288)	-	-	-	-	-	-	(1.995.288)
Неусогласеност на средствата и обврските		870.544	75.151	47.116	27.500	149.131	336.849	975.209	(740.412)

7. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик (продолжение)

(ii) Кредитен ризик

Кредитниот ризик претставува сметководствена загуба што би била признаена доколку договорната странка не ги исполни договорените обврски. За да ја контролира изложеноста кон кредитниот ризик, Друштвото редовно врши кредитна проценка на финансиската состојба на овие странки.

Побарувања по основ на осигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик во случај кога осигурениците нема да ги исполнат своите финансиски обврски што произлегуваат од договорите за осигурување. Изложеноста на Друштвото изнесува максимално до износот на сметководствената вредност на побарувањата по основ на премија и останатите побарувања. Побарувањата по основ на премии се од голем број на клиенти, така да концентрацијата на кредитен ризик е минимална. Друштвото редовно ги следи побарувањата по основ на премии, со што изложеноста кон лоши побарувања е контролирана.

Средства од реосигурување

Друштвото е изложено на кредитен ризик и преку средствата од реосигурување. Најголемиот дел од договорите за реосигурување се склучени со Позаваровалница Триглав која е членка на Триглав групацијата кон која припаѓа и Друштвото. Раководството на Друштвото редовно прави оценка на кредитоспособноста на реосигурителите за да може да ја ажурира стратегијата за реосигурување.

Финансиски инструменти

Друштвото е изложено на кредитен ризик кај финансиските инструменти во однос на можната ненаплатливост од другите странки.

Сепак земајќи во предвид дека најголемиот дел од вложувањата на Друштвото се во државни записи, државни обврзници и орочени депозити во домашни банки, не се очекува овие вложувања да не се повратат. Друштвото редовно ја анализира наплатливоста на дадените засми и доколку е потребно, одредува соодветна исправка на вредноста.

Триглав Осигурување АД Скопје

Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година

(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

7. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик (продолжение)

(ii) Кредитен ризик (продолжение)

Анализа на максимална изложеност на кредитен ризик

	Побарувања од непосредни работи од осигурување		Вложувања расположливи за продажба		Вложувања за тргување		Орочени депозити, дадени заеми и останати пласмани		Парични средства и парични еквиваленти	
	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021	2022	2021
<i>Во илјади денари</i>										
Сметководствена вредност на побарувања за кои Друштвото има издвоено исправка на вредноста	419.375	410.733	-	-	-	-	94.008	94.008	-	-
Исправка на вредноста на побарувањата	(343.411)	(344.661)	-	-	-	-	(94.008)	(94.008)	-	-
Сметководствена вредност на побарувањата намалени за исправка на вредноста	75.964	66.072	-	-	-	-	-	-	-	-
Старосна структура на достасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста										
до 3 месеци	34.860	33.330	-	-	-	-	-	-	-	-
од 3 месеци до 1 година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
над 12 месеци	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	34.860	33.330	-	-	-	-	-	-	-	-
Недостасани побарувања за кои нема издвоено исправка на вредноста	201.515	221.532	1.189.779	1.232.916	-	15.116	415.250	360.500	18.449	23.833
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста	655.749	665.595	1.189.779	1.232.916	-	15.116	509.258	454.508	18.449	23.833
Вкупна исправка на вредноста	(343.411)	(344.661)	-	-	-	-	(94.008)	(94.008)	-	-
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик намалени за исправката на вредноста	312.339	320.934	1.189.779	1.232.916	-	15.116	415.250	360.500	18.449	23.833

7. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик (продолжение)

(iii) Валутен ризик

Друштвото е изложено на валутен ризик преку трансакциите во странска валута и преку средствата и обврските во странска валута.

За да го избегне ризикот од негативното влијание на промената на девизните курсеви, Друштвото претежно има средства и обврски во евра. Денарот е врзан за еврото и монетарната проекција е дека девизниот курс на денарот во однос на еврото ќе биде стабилен.

Во табелите подолу е прикажана изложеноста на Друштвото на валутен ризик. Во табелите е презентирана сметководствената вредност на средствата и обврските, по валути.

За годината завршена на 31 декември 2022 година:

<i>Во илјади денари</i>	МКД	ЕУР	УСД	Останати странски валути	Вкупно
Средства					
Финансиски вложувања во друштва во група	19.766	-	-	-	19.766
- подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети					
Финансиски вложувања расположливи за продажба	829.279	360.500	-	-	1.189.779
Финансиски вложувања за тргување	-	-	-	-	-
Депозити, заеми и останати пласмани	415.250	-	-	-	415.250
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	-	173.574	6	81	173.661
Одложени и тековни даночни средства	13.457	-	-	-	13.457
Побарувања од непосредни работи на осигурување	312.339	-	-	-	312.339
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	75.645	3.884	-	-	79.529
Останати побарувања	31.739	2.980	-	-	34.719
Парични средства и останати парични еквиваленти	15.846	357	2.226	20	18.449
Активни временски разграничувања	114.646	-	-	-	114.646
Вкупно средства	1.827.967	541.295	2.232	101	2.371.595
Обврски					
Бруто технички резерви	(1.101.414)	(212.100)	(697)	(28.938)	(1.343.149)
Останати резерви	(26.290)	-	-	-	(26.290)
Одложени и тековни даночни обврски	(3.910)	-	-	-	(3.910)
Обврски од непосредни работи на осигурување	(13.487)	(2.984)	-	-	(16.471)
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	(74.343)	(60.027)	(6.724)	(747)	(141.841)
Останати обврски	(64.006)	(11.310)	-	-	(75.316)
Пасивни временски разграничувања	(35.267)	-	-	-	(35.267)
Вкупно обврски	(1.318.717)	(286.421)	(7.421)	(29.685)	(1.642.244)
Нето вредност	509.250	254.874	(5.189)	(29.584)	729.351

Триглав Осигурување АД Скопје
Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година
(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

7. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик (продолжение)

(iii) Валутен ризик

За годината завршена на 31 декември 2021 година:

<i>Во илјади денари</i>	МКД	ЕУР	УСД	Останати странски валути	Вкупно
Средства					
Финансиски вложувања во друштва во група	72.747	-	-	-	72.747
- подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети					
Финансиски вложувања расположливи за продажба	889.067	343.849	-	-	1.232.916
Финансиски вложувања за тргување	15.116	-	-	-	15.116
Депозити, заеми и останати пласмани	360.500	-	-	-	360.500
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	-	189.695	494.993	25	684.713
Одложени и тековни даночни средства	117	-	-	-	117
Побарувања од непосредни работи на осигурување	320.934	-	-	-	320.934
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување		66.141	-	-	66.141
Останати побарувања	31.391	2.991	-	-	34.382
Парични средства и останати парични еквиваленти	23.107	383	-	343	23.833
Активни временски разграничувања	54.433	-	-	-	54.433
Вкупно средства	1.767.412	603.059	494.993	368	2.865.832
Обврски					
Бруто технички резерви	(1.552.038)	(207.470)	(618)	(17.747)	(1.777.873)
Останати резерви	(25.938)	-	-	-	(25.938)
Одложени и тековни даночни обврски	(10.429)	-	-	-	(10.429)
Обврски од непосредни работи на осигурување	(12.172)	(606)	-	-	(12.778)
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	(60.492)	(26.890)	(5.287)	(2.040)	(94.709)
Останати обврски	(55.769)	(9.780)	-	-	(65.549)
Пасивни временски разграничувања	(8.012)	-	-	-	(8.012)
Вкупно обврски	(1.724.850)	(244.746)	(5.905)	(19.787)	(1.995.288)
Нето вредност	42.562	358.313	489.088	(19.419)	870.544

7. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик (продолжение)

(iv) Ризик на ликвидност

Ризикот на ликвидност претставува ризик дека едно лице ќе се соочи со тешкотии при обезбедувањето на средства за да ги подмири паричните обврски што произлегуваат од финансиските инструменти. Ризикот на ликвидност може да произлезе или од неможноста да се продадат финансиски средства во најкус можен рок по нивната објективна вредност; или неспособност на подмирување на обврските кои произлегуваат од договорите; или пак обврските за осигурување доспеале порано за исплата од очекувањето; или пак неспособност да генерира парични средства според предвидувањата.

Најголемото ризик од ликвидност со кој се соочува Друштвото се дневните барања за расположливите парични средства во однос на појавата на штети од договорите за осигурување.

Друштвото управува со ликвидноста преку политиката за ризик на ликвидност која се спроведува со: планирање на тековните и можните одливи на парични средства и соодветни приливи на истите; редовна контрола на ликвидноста и усвојување на соодветни мерки за спречување или отстранување на причините за неликвидност. Како дел од политиката за управување со ликвидноста Друштвото одржува портфолио на високо ликвидни средства.

Друштвото е должно да ја одржува својата ликвидност согласно Законот за супервизија на осигурувањето, врз основ на кој ликвидните средства на осигурителното друштво кое се занимава со животно осигурување и/или пак реосигурување треба во секој момент да бидат барем еднакви на доспеаните обврски и обврските кои наскоро ќе доспеат.

Друштвото исто така има готовина во банки и други високо ликвидни средства во секој момент, за да се заштити од непотребна концентрација на ризикот и за да биде во можност да ги преземе обврските за плаќање како и потенцијалните обврски за плаќање како што достасуваат.

Триглав Осигурување АД Скопје
Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година
(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

7. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик (продолжение)

(iv) Ризик на ликвидност (продолжение)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски

Анализата на финансиските средства и обврски на Друштвото во соодветни групи на достасување, според нивниот преостанат период до денот на нивната договорена достасаност е како што следи:

За годината завршена на 31 декември 2022 година е како што следи:

Во илјади денари

Средства

Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети

Финансиски вложувања расположливи за продажба

Финансиски вложувања за тргување

Депозити, заеми и останати пласмани

Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви

Одложени и тековни даночни средства

Побарувања од непосредни работи на осигурување

Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување

Останати побарувања

Парични средства и останати парични еквиваленти

Активни временски разграничувања

Вкупно средства

Обврски

Бруто технички резерви

Останати резерви

Одложени и тековни даночни обврски

Обврски од непосредни работи на осигурување

Обврски од работи на соосигурување и реосигурување

Останати обврски

Пасивни временски разграничувања

Вкупно обврски

Неусогласеност на средствата и обврските

	До 1 година	1 до 5 години	Повеќе од 5 години	Вкупно
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	19.766	-	-	19.766
Финансиски вложувања расположливи за продажба	96.294	263.614	829.871	1.189.779
Финансиски вложувања за тргување	-	-	-	-
Депозити, заеми и останати пласмани	177.250	238.000	-	415.250
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	173.661	-	-	173.661
Одложени и тековни даночни средства	(295)	-	13.752	13.457
Побарувања од непосредни работи на осигурување	312.339	-	-	312.339
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	79.529	-	-	79.529
Останати побарувања	34.719	-	-	34.719
Парични средства и останати парични еквиваленти	18.449	-	-	18.449
Активни временски разграничувања	114.646	-	-	114.646
Вкупно средства	1.026.358	501.614	843.623	2.371.595
Обврски				
Бруто технички резерви	(1.343.149)	-	-	(1.343.149)
Останати резерви	(17.162)	(2.582)	(6.546)	(26.290)
Одложени и тековни даночни обврски	(3.910)	-	-	(3.910)
Обврски од непосредни работи на осигурување	(16.471)	-	-	(16.471)
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	(141.841)	-	-	(141.841)
Останати обврски	(75.316)	-	-	(75.316)
Пасивни временски разграничувања	(35.267)	-	-	(35.267)
Вкупно обврски	(1.633.116)	(2.582)	(6.546)	(1.642.244)
Неусогласеност на средствата и обврските	(606.758)	499.032	837.077	729.351

Триглав Осигурување АД Скопје
Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година

(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

7. Управување со ризикот од осигурување и финансискиот ризик (продолжение)

Финансиски ризик (продолжение)

(iv) Ризик на ликвидност (продолжение)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски

Анализата на финансиските средства и обврски на Друштвото во соодветни групи на достасување, според нивниот преостанат период до денот на нивната договорена достасаност е како што следи:

За годината завршена на 31 декември 2021 година е како што следи:

Во илјади денари

Средства

Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и

заеднички контролирани ентитети

Финансиски вложувања расположливи за продажба

Финансиски вложувања за тргување

Депозити, заеми и останати пласмани

Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви

Одложени и тековни даночни средства

Побарувања од непосредни работи на осигурување

Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување

Останати побарувања

Парични средства и останати парични еквиваленти

Активни временски разграничувања

Вкупно средства

Обврски

Бруто технички резерви

Останати резерви

Одложени и тековни даночни обврски

Обврски од непосредни работи на осигурување

Обврски од работи на соосигурување и реосигурување

Останати обврски

Пасивни временски разграничувања

Вкупно обврски

Неусогласеност на средствата и обврските

	До 1 година	1 до 5 години	Повеќе од 5 години	Вкупно
Финансиски вложувања во друштва во група - подружници, придружени друштва и заеднички контролирани ентитети	72.747	-	-	72.747
Финансиски вложувања расположливи за продажба	17.859	239.849	975.208	1.232.916
Финансиски вложувања за тргување	15.116	-	-	15.116
Депозити, заеми и останати пласмани	263.500	97.000	-	360.500
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	684.713	-	-	684.713
Одложени и тековни даночни средства	117	-	-	117
Побарувања од непосредни работи на осигурување	320.934	-	-	320.934
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување	66.141	-	-	66.141
Останати побарувања	34.382	-	-	34.382
Парични средства и останати парични еквиваленти	23.833	-	-	23.833
Активни временски разграничувања	54.433	-	-	54.433
Вкупно средства	1.553.775	336.849	975.208	2.865.832
Обврски				
Бруто технички резерви	(1.777.873)	-	-	(1.777.873)
Останати резерви	(17.000)	(2.740)	(6.198)	(25.938)
Одложени и тековни даночни обврски	(4.245)	(1.169)	(5.015)	(10.429)
Обврски од непосредни работи на осигурување	(12.778)	-	-	(12.778)
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	(94.709)	-	-	(94.709)
Останати обврски	(65.549)	-	-	(65.549)
Пасивни временски разграничувања	(8.012)	-	-	(8.012)
Вкупно обврски	(1.980.166)	(3.909)	(11.213)	(1.995.288)
Неусогласеност на средствата и обврските	(426.391)	332.940	963.995	870.544

Триглав Осигурување АД Скопје
Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година

(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

8. Објективна вредност

Табелата ја прикажува класификацијата на секоја класа на финансиски средства и обврски на Друштвото и нивната објективна вредност:

Во илјади денари	Белешка	Кредити и побарувања	Чувани до достасаност	Чувани за тргување	Расположливи за продажба	Останата амортизирана вредност	Вкупна сметководствена вредност	Објективна вредност
31 декември 2022								
Финансиски вложувања расположливи за продажба	26А	-	-	-	1.189.779	-	1.189.779	1.189.779
Финансиски вложувања за тргување	26Б	-	-	-	-	-	-	-
Депозити, заеми и останати пласмани	26В, 26Г	415.250	-	-	-	-	415.250	415.250
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	27	173.661	-	-	-	-	173.661	173.661
Побарувања по основ на осигурување	29	312.339	-	-	-	-	312.339	312.339
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување		79.529	-	-	-	-	79.529	79.529
Останати побарувања	30А, 30Б, 30В	34.719	-	-	-	-	34.719	34.719
Парични средства и останати парични еквиваленти	32Б	18.449	-	-	-	-	18.449	18.449
		1.033.947	-	-	1.189.779	-	2.223.726	2.223.726
Обврски од непосредни работи на осигурување	42	-	-	-	-	16.471	16.471	16.471
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	42	-	-	-	-	141.841	141.841	141.841
Останати обврски	43	-	-	-	-	75.316	75.316	75.316
		-	-	-	-	233.628	233.628	233.628
31 декември 2021								
Финансиски вложувања расположливи за продажба	26А	-	-	-	1.232.916	-	1.232.916	1.232.916
Финансиски вложувања за тргување	26Б	-	-	15.116	-	-	15.116	15.116
Депозити, заеми и останати пласмани	26В, 26Г	360.500	-	-	-	-	360.500	360.500
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви	27	684.713	-	-	-	-	684.713	684.713
Побарувања по основ на осигурување	29	320.934	-	-	-	-	320.934	320.934
Побарувања од работи на соосигурување и реосигурување		66.141	-	-	-	-	66.141	66.141
Останати побарувања	30А, 30Б, 30В	34.382	-	-	-	-	34.382	34.382
Парични средства и останати парични еквиваленти	32Б	23.833	-	-	-	-	23.833	23.833
		1.490.503	-	15.116	1.232.916	-	2.738.535	2.738.535
Обврски од непосредни работи на осигурување	42	-	-	-	-	12.778	12.778	12.778
Обврски од работи на соосигурување и реосигурување	42	-	-	-	-	94.709	94.709	94.709
Останати обврски	43	-	-	-	-	65.549	65.549	65.549
		-	-	-	-	173.036	173.036	173.036

9. Оперативни сегменти***Продукти, услуги и главни потрошувачи***

Основна дејност на Друштвото е неживотно осигурување, а најзначајни активности на Друштвото се осигурување од незгоди, осигурување на моторни возила, осигурување од пожар, туристичко осигурување, осигурување на домаќинства, како и осигурување на имот. Во овие области на компанијата нуди широк асортиман на производи, за покривање на зголемената побарувачка на пазарот на осигурување во С.Македонија.

Приходот на Друштвото е составен од приходи од премија за осигурување, приходи од инвестиции и приходи од реосигурители.

Друштвото нуди услуги за осигурување на некои од најголемите локални компании во областа на производство и дистрибуција на енергија, производство, транспорт и логистика, како и финансиски услуги.

Географски области

При презентирање на информациите врз основа на географските области, приходот се прикажува врз основа на географската локација на потрошувачите, а средствата се прикажуваат врз основа на географската локација на средствата.

Приход од сегменти

Приходот од сегменти се состои од бруто приход од премија за осигурување, приходи од провизии и надомести и финансиски приход.

<i>Во илјади денари</i>	Р. С. Македонија	Останати земји	Вкупно
2022			
Приходи од бруто премија од осигурување	1.517.840	-	1.517.840
Приходи од вложувања	57.147	-	57.147
Приходи од провизии од реосигурување	90.790	-	90.790
2021			
Приходи од бруто премија од осигурување	1.332.871	-	1.332.871
Приходи од вложувања	51.600	-	51.600
Приходи од провизии од реосигурување	79.782	-	79.782

Триглав Осигурување АД Скопје
Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година
(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

10. Премии

Анализа на остварени премии со состојба 31 декември 2022 година:

<i>Во илјади денари</i>	Бруто полисирана премија	Промена во бруто резерви за преносна премија	Пренесена премија на реосигурителите и соосигурителите	Промена во резерви за преносна премија на реосигурителите и соосигурителите	Нето приходи од премија за осигурување
Осигурување од незгода	113.423	12.864	(10.999)	(9)	115.279
Здравствено осигурување	123.697	(16.877)	(19.483)	(733)	86.604
Осигурување на шински, моторни возила и воздухоплови	167.156	(2.553)	(22.078)	393	142.918
Одговорност кон трети лица	567.844	(17.254)	(89.524)	746	461.812
Осигурување на имот од пожар и други осигурувања на имот	320.430	8.480	(181.840)	3.603	150.673
Осигурување на стока во превоз	31.836	1.573	(29.321)	(1.981)	2.107
Општа одговорност	40.905	(341)	(33.066)	(228)	7.270
Останато	152.549	(26.928)	(68.559)	2.056	59.118
Вкупно премии	1.517.840	(41.036)	(454.870)	3.847	1.025.781

Анализа на остварени премии со состојба 31 декември 2021 година:

<i>Во илјади денари</i>	Бруто полисирана премија	Промена во бруто резерви за преносна премија	Пренесена премија на реосигурителите и соосигурителите	Промена во резерви за преносна премија на реосигурителите и соосигурителите	Нето приходи од премија за осигурување
Осигурување од незгода	85.861	4.279	(13.505)	23	76.658
Здравствено осигурување	86.501	(9.567)	(19.650)	616	57.900
Осигурување на шински, моторни возила и воздухоплови	158.004	(300)	(18.516)	32	139.220
Одговорност кон трети лица	536.902	(18.875)	(72.045)	440	446.422
Осигурување на имот од пожар и други осигурувања на имот	303.143	(23.762)	(164.144)	9.054	124.291
Осигурување на стока во превоз	34.262	(1.971)	(33.345)	2.199	1.145
Општа одговорност	37.822	(570)	(30.177)	736	7.811
Останато	90.376	(5.629)	(55.471)	2.735	32.011
Вкупно премии	1.332.871	(56.395)	(406.853)	15.835	885.458

Триглав Осигурување АД Скопје
Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година
(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

11. Приходи од вложувања

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Приходи од камати:		
- Депозити и останати пласмани	6.606	6.785
- Вложувања расположливи за продажба	34.521	32.567
Приходи од закупнини	3.395	3.353
Приходи од продажба на земјиште и градежни објекти	82	-
Реализирани добивки од продажба на финансиски имот	921	8.448
Позитивни курсни разлики	52	67
Нереализирани добивки на финансиски имот	762	67
Дивиденди	757	252
Останато	10.051	60
	57.147	51.599

12. Останати приходи од дејноста

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Приходи од провизии од реосигурување	90.790	79.782
Приходи од регреси гарантен фонд	4.155	4.953
Приходи од услужни штети	1.491	1.504
Останато	2.093	2.181
	98.529	88.420

Приходите од регреси претставуваат средства кои Друштвото ги наплаќа од регресните должници во случај кога се исполнети условите предвидени со Законот за задолжително осигурување во сообраќајот.

13. Останати приходи

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Судски спорови	9.147	8.881
Приходи од интелектуални услуги	89	215
Приходи по основ отпис на обврски	1.163	2.942
Позитивни курсни разлики на девизни обврски	1.566	344
Останати приходи	4.691	2.024
	16.656	14.406

Приходите од судски спорови се однесуваат на камати од регресни побарувања, а кои се добиени преку судска постапка каде што Друштвото се јавува како тужител.

Триглав Осигурување АД Скопје
Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година

(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

14. Настанати штети и користи

Анализа на настанати штети со состојба 31 декември 2022 година:

Во илјади денари	Вкупно исплатени штети	Промени во резервите за штети	Учество на реосигурителите во настанатите штети и користи	Учество на реосигурителите во промени во резервите за штети	Приходи од регресни побарувања	Нето
Осигурување од незгода	86.678	4.557	(11.214)	-	(115)	79.906
Здравствено осигурување	75.215	1.439	(5.677)	(155)	(1.432)	69.390
Осигурување на шински, моторни возила и воздухоплови	113.204	(486.286)	(11.392)	491.509	(10.031)	97.004
Одговорност кон трети лица	240.900	11.946	(41.890)	20.997	(12.729)	219.224
Осигурување на имот од пожар и други осигурувања на имот	99.162	(14.713)	(11.860)	5.506	(423)	77.672
Осигурување на стока во превоз	11	-	(110)	(473)	(72)	(644)
Општа одговорност	1.313	(128)	(1.342)	126	(54)	(85)
Останато	21.667	7.456	(1.973)	(2.434)	(119)	24.597
Вкупно	638.150	(475.729)	(85.458)	515.076	(24.975)	567.064

Анализа на настанати штети со состојба 31 декември 2021 година:

Во илјади денари	Вкупно исплатени штети	Промени во резервите за штети	Учество на реосигурителите во настанатите штети и користи	Учество на реосигурителите во промени во резервите за штети	Приходи од регресни побарувања	Нето
Осигурување од незгода	82.592	3.203	(7.495)	-	(8)	78.292
Здравствено осигурување	41.463	1.806	(2.573)	-	-	40.696
Осигурување на шински, моторни возила и воздухоплови	86.888	325	(9.041)	-	(3.791)	74.381
Одговорност кон трети лица	256.525	7.076	(43.511)	(2.560)	(8.008)	209.522
Осигурување на имот од пожар и други осигурувања на имот	75.082	(991)	(20.642)	193	(27)	53.615
Осигурување на стока во превоз	7.121	(5.580)	(5.414)	5.035	(1.861)	(699)
Општа одговорност	1.190	(1.302)	(261)	(209)	-	(582)
Останато	19.460	5.685	(10.146)	40	(39)	15.000
Вкупно	570.321	10.222	(99.083)	2.499	(13.734)	470.225

15. Трошоци за бонуси и попусти, нето од реосигурување

Во илјади денари

	2022	2021
Кои не зависат од резултатот		
Осигурување од незгода	1.604	1.761
Здравствено осигурување	6.250	5.481
Осигурување на шински, моторни возила и воздухоплови	14.178	14.566
Осигурување на стока во превоз	735	705
Осигурување на имот од пожар и други осигурувања на имот	8.333	8.468
Одговорност кон трети лица	1.181	1.081
Општа одговорност	844	763
Останато	13	26
	33.138	32.851
Кои зависат од резултатот	78	344
Вкупно	33.216	33.195

16. Трошоци за стекнување

Во илјади денари

	2022	2021
Провизија од осигурување	120.142	88.259
Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	98.467	97.861
Трошоци за маркетинг	-	34.152
Трошоци за репрезентација	-	2.814
Трошоци за печатење на полиси за премија	2.827	1.861
Промена во одложени трошоци за стекнување	(57.873)	(4.094)
	163.563	220.853

На 31.12.2021 година беше извршена измена на „Правилникот за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување“ (Службен весник 303/2021), со кој се воведуваат измени во начинот на признавање, последователно мерење и обелоденување на одложените трошоци за стекнување. Согласно измените, меѓу другото, во одложени трошоци за стекнување се вклучија и бруто платите на внатрешната продажна мрежа, како и одобрените бонуси и попусти на премијата. Примената на Правилникот за контен план започна од 01.01.2022 година, а Друштвото заклучно 31.12.2022 година се усогласи со измените.

Дополнително, во 2022 беше извршена измена на Правилникот за формата и содржината на финансиски извештаи (Службен весник 118/2022), со што од трошоците за стекнување се исклучуваат трошоците за маркетинг и репрезентација, односно истите од 2022 година се водат во белешка 17 – Административни трошоци. Овие трошоци во 2022 година изнесуваат 59.166 илјади денари.

Исто така, во рамки на позицијата „Провизија од осигурување, и „плати за внатрешната продажна мрежа“ се вклучени и провизии за интерната и екстерната продажна мрежа пресметани на база на фактурирана премија. Овие провизии почнаа да се пресметуваат од 2022 година согласно „Упатството за евидентирање на трошоци за провизија и останати трошоци за стекнување по однос на склучени договори за осигурување во деловната евиденција на друштвата за неживотно осигурување“ пропишано од Агенцијата за супервизија на осигурувањето. Вкупниот износ на евидентирани провизии по овој основ во 2022 година изнесува 18.659 илјади МКД.

Триглав Осигурување АД Скопје**Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година***(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)***17. Административни трошоци**

<i>Во илјади денари</i>	<i>Белешка</i>	2022	2021
Останати трошоци за вработени		105.526	96.607
Трошоци за маркетинг		52.424	-
Материјали и трошоци за одржување		39.723	27.826
Наеми		35.099	38.118
Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста - опрема	32А	9.985	11.264
Трошоци за спонзорства и донации		7.648	5.813
Телефонски и ПТТ трошоци		6.855	6.944
Трошоци за репрезентација		6.741	-
Адвокатски, нотарски трошоци, трошоци за извршители итн		6.636	2.010
Патни трошоци		4.495	1.444
Премии за осигурување		4.413	2.184
Амортизација на нематеријални средства	23	3.248	11.500
Надоместоци на членови од Одбор на директори и Одбор на ревизија		2.966	2.557
Банкарски услуги		2.929	2.668
Трошоци за ревизија		2.308	1.426
Амортизација на земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста	24А	2.019	2.019
Трошоци за стручно усовршување		1.494	1531
Трошоци за услуги на физички лица кои не се во дејност		794	795
Останато		8.851	5.632
		304.154	220.338

Позицијата „Останати трошоци за вработените“ ги опфаќа бруто платите и останатите трошоци (регрес, новогодишен надомест итн) на вработените надвор од внатрешната продажна мрежа.

Во 2022 беше извршена измена на Правилникот за формата и содржината на финансиски извештаи (Службен весник 118/2022), со што во Административни трошоци се вклучуваат маркетинг трошоците и репрезентацијата. Овие трошоци претходно се водеа во белешка 16-трошоци за стекнување и во 2021 изнесуваа 36.966 илјади денари.

18. Трошоци од вложувања

<i>Во илјади денари</i>		2022	2021
Амортизација на материјални средства кои не служат за вршење на дејност	24Б	48	53
Вредносно усогласување на материјални средства кои не служат за вршење на дејност		-	-
Нереализирани загуби од сведување на објективна вредност на сопственички инструменти		11	1.045
Останати трошоци од вложувања		846	528
		905	1.626

Вредносно усогласување

<i>Во илјади денари</i>		2022	2021
На 1 јануари		872	872
Зголемување	24Б	-	-
Ослободување	24Б	(872)	-
На 31 декември		-	872

Вредносното усогласување се однесува на материјалните средства кои не служат за вршење на дејноста.

Триглав Осигурување АД Скопје

Во текот на 2022 беше извршена продажба на вложување во недвижност, при што беше ослободена претходно резервирана исправка од 872 илјади мкд.

Триглав Осигурување АД Скопје**Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година***(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)***18. Трошоци од вложувања (продолжение)**

Во текот на 2017 година Друштвото, заедно со Триглав Инт. (матичното друштво), основаа друштво за животното осигурување – Триглав Осигурување Живот АД, Скопје. Влогот во акционерскиот капитал во новото друштво изнесува 1 милион евра, односно 20% од издадените акции, со што вложувањето иницијално се водеше според методот на главнина согласно МСС 28.

Во 2022 година Триглав Осигурување Живот АД, Скопје беше докапитализирано од Триглав Инт. (матичното друштво), со што уделот на Друштвото се намали под 20%. Следствено, вложувањето наместо по методот на главнина, почна да се води побјективна вредност.

Во 2021 година Друштвото, согласно методот на главнина, изврши вредносно усогласување на вложувањето во Триглав Живот во износ од 1.045 илјади мкд како резултат на загубата на ова друштво за 2021 година.

19. Останати осигурително технички трошоци

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Пожарен придонес	17.867	15.967
Трошоци за исплата на штети за непознати и неосигурени возила	13.172	17.006
Трошоци за финансирање на Агенцијата за Супервизија на осигурувањето (АСО)	9.853	11.399
Адвокатски, нотарски и судски трошоци за реализирање на премија, штети и регреси	8.778	9.422
Трошоци за асистенција	5.824	4.257
Придонес за Фонд за здравствено осигурување (ФЗОМ)	5.476	5.178
Трошоци за финансирање на Национално биро	3.690	3.758
Трошоци од минати години	140	215
Останато	4	14
	64.804	67.216

20. Вредносно усогласување на побарувањата

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Исправка на сомнителни побарувања од осигурување	10.911	4.405
	10.911	4.405

Друштвото ја утврдува исправката на вредност на побарувањата по основ на премија за осигурување и побарувања по основ на регрес во согласност со „Правилникот за методот за вреднување на ставките од билансот на состојба и изготвување на деловните биланси“ донесен од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување. Исправките на вредност се прикажани во табелата подолу:

Група на побарувања	Период на доцнење во исплата на обврската од страна на должникот	Исправка на вредност (во % од вкупната вредност на поединечно побарување)
А	до 30 дена	0%
Б	од 31 до 60 дена	10%
В	од 61 до 120 дена	31%
Г	од 121 до 270 дена	51%
Д	од 271-365 дена	71%
Г	подолг од 365 дена	100%

Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година

(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

21. Останати расходи

Во илјади денари	2022	2021
Негативни курсни разлики на девизни обврски	1.728	623
Вредносно усогласување на останати побарувања	3.263	(913)
Судски спорови, казни и надоместоци	457	289
Расходување и продажба на нематеријални и материјални средства	256	243
Останато	295	-
	5.999	242

22. Данок од добивка**Тековен данок / признаен во извештајот за сеопфатната добивка**

Во илјади денари	2022	2021
Тековен данок		
Тековна година	7.227	5.103
	7.227	5.103

Усогласување со применетата даночна стапка

Во илјади денари	2022	2021
Добивка пред оданочување	47.705	33.584
Пресметан данок по даночна стапка 10% (2021: 10%)	4.770	3.358
Пресметан данок за префрлување на ревалоризациона резерва во нераспределена добивка	-	117
Расходи непризнаени за даночни цели	2.956	2.133
Даночно ослободени приходи	(499)	(505)
	7.227	5.103

Согласно даночната регулатива, даноците и даночните обврски застаруваат по истек на период од 5 години, со исклучок на даночна измама кога рокот е 10 години. Како резултат на тоа, обврските за даноци на Друштвото за периодот од 2018 до 2022 година не може да се сметаат за конечни. Било какви дополнителните даноци и пенали доколку такви постојат, кои може да произлезат во случај на даночна контрола, неможат во оваа фаза да бидат утврдени со разумна точност.

23. Нематеријални средства

Промени во нематеријалните средства во текот на 2022 и 2021 година:

Во илјади денари		Софтвер	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност				
На 1 јануари 2021 година		68.718	1.736	70.454
Зголемување		8.056	37	8.093
Намалување		-	-	-
На 31 декември 2021 година		76.774	1.773	78.547
На 1 јануари 2022 година		76.774	1.773	78.547
Зголемување		9.120	5.646	14.766
Отуѓување и расходување		(2.986)	-	(2.986)
На 31 декември 2022 година		82.908	7.419	90.327
Амортизација				
На 1 јануари 2021 година		51.890	-	51.890
Амортизација за годината	17	11.500	-	11.500
Намалување		-	-	-
На 31 декември 2021 година		63.390	-	63.390
На 1 јануари 2022 година		63.390	-	63.390
Амортизација за годината	17	3.248	-	3.248
Отуѓување и расходување		(2.986)	-	(2.986)
На 31 декември 2022 година		63.652	-	63.652
Неотпишана вредност				
На 31 декември 2021 година		13.384	1.773	15.157
На 31 декември 2022 година		19.256	7.419	26.675

Во текот на 2022 година Друштвото изврши измена на корисниот век на основниот софтвер за работење на вкупно 15 години, односно го продолжи до 31.12.2027 година.

24. А) Земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста

Во илјади денари	Градежни објекти	Вкупно
Набавна или претпоставена вредност		
На 1 јануари 2021 година	80.782	80.782
На 31 декември 2021 година	80.782	80.782
На 1 јануари 2022 година	80.782	80.782
На 31 декември 2022 година	80.782	80.782
Исправка		
На 1 јануари 2021 година	35.379	35.379
Амортизација за годината	17 2.020	2.020
На 31 декември 2021 година	37.399	37.399
		-
На 1 јануари 2022 година	37.399	37.399
Амортизација за годината	17 2.019	2.019
На 31 декември 2022 година	39.418	39.418
Неотпишана вредност		
На 31 декември 2021 година	43.383	43.383
На 31 декември 2022 година	41.364	41.364

На 31 декември 2022 година, Друштвото нема дадено земјиште и градежни објекти кои служат за вршење на дејноста под залог (2021: нема).

Пазарната вредност на градежните објекти на 31 декември 2022 година изнесува 56.143 илјади денари и истата е поголема од неотпишаната (сметководствената) вредност.

24 Б) Земјиште, градежни објекти и останати средства кои не служат за вршење на дејноста

<i>Во илјади денари</i>	<i>Белешка</i>	2022	2021
Набавна вредност			
Состојба на 1 јануари		1.509	1.509
Намалување		(2.380)	-
Вредносно усогласување	18	871	-
Состојба на 31 декември		<u>-</u>	<u>1.509</u>
Амортизација			
Состојба на 1 јануари		1.062	1.009
Амортизација за годината	18	-	52
Намалување		(1.062)	-
Состојба на 31 декември		<u>-</u>	<u>1.061</u>
Неотпишана вредност			
На 1 јануари		<u>448</u>	<u>500</u>
На 31 декември		<u>-</u>	<u>448</u>

На 31 декември 2022 година, Друштвото нема дадено земјиште, градежни објекти или останати средства кои не служат за вршење на дејноста под залог (2021: нема).

Во текот на 2022 година беше продаден еден објект по цена од 481 илјади мкд (без ДДВ) и остварена капилна добивка од 82 илјади мкд.

Приходите од закупнина од просториите се во износ од 3.395 илјади денари и се дел од “Приходи од вложувања” во белешка 11 (2021: 3.353 илјади денари) . Приходот од закупнина вклучува и приход од давање на подзакуп на дел од деловниот простор Хипериум на сестринското друштво Триглав Осигурување Живот АД, Скопје.

25. Финансиски вложувања во заеднички контролирани ентитети

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Вложување во придружени друштва	-	52.596
Вложување во Национално биро на Р.С. Македонија	<u>19.766</u>	<u>20.151</u>
	19.766	72.747

Напомена: Во позицијата „Вложување во Национално биро“ не се вклучени побарувањата по основ на акумулираните камати, а кои изнесуваат 230 илјади МКД (2021: 2.345 илјади МКД).

Во текот на 2017 година Друштвото, заедно со Триглав Инт. (матичното друштво), основаа друштво за животна осигурување – Триглав Осигурување Живот АД, Скопје. Влогот во акционерскиот капитал во новото друштво изнесуваше 1 милион евра, односно 20% од издадените акции, а останатите 80% се сопственост на Триглав Инт.

Во 2022 година Триглав Осигурување Живот АД, Скопје беше докапитализирано од Триглав Инт. (матичното друштво), со што уделот на Друштвото се намали под 20%. Следствено, вложувањето наместо по методот на главнина, почна да се води по објективна вредност.

Депозитот во Националното биро за осигурување претставува депозит за членување во согласност со барањата на Законот за супервизија на осигурувањето на Р. С. Македонија. Националното биро за осигурување е непрофитна организација основана од страна на сите домашни осигурителни компании чија цел е да го заштити интересот на нејзините членови при меѓународно осигурување на моторни возила и да ги претставува членовите пред меѓународните осигурителни компании. Депозитите на членовите се чуваат на посебна сметка во банка и Бирото е обврзано да не ги вложува и да го врати депозитот на секој член при престанување на нивното работење со осигурување на моторни возила.

25. А) Финансиски средства расположливи за продажба

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Вложувања во акции и обврзници кои се водат по објективна вредност	1.189.779	1.232.916
	1.189.779	1.232.916

Друштвото како основа за дисконтирање го користи приносот до доспевање на државните обврзници кои се издаваат на примарниот пазар во Р. С. Македонија (белешка 5 – *Значајни сметководствени политики – мерење на финансиски средства*). Заклучно со 31 декември 2022 година, Друштвото има вложувања во државни обврзници во износ од 1.096.818 илјади МКД издадени од Министерството за финансии на Р.С. Македонија со рок на доспевање од 1 до 15 години и каматни стапки од 1.3% до 5.625%. Друштвото има вложување и во домашна корпоративна обврзница со рок на доспевање од 5 години и каматна стапка од 3,5%.

26. Б) Финансиски средства за тргување

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Акции и удели во инвестициски фондови по објективна вредност	-	15.116
	-	15.116

26. В) Депозити и останати пласмани

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Орочени депозити во домашни банки	373.000	328.500
Депозити по видување	42.250	32.000
Државни записи	-	-
	415.250	360.500

Напомена: Во позијата „Орочени депозити во домашни банки“ не се вклучени побарувањата по основ на акумулираните камати (ABP), а кои изнесуваат 3.823 илјади МКД (2021: 2.345 илјади МКД)

Заклучно со 31 декември 2022 година, Друштвото има вложувања во депозити во домашни банки во износ од 373 илјади МКД илјади МКД издадени од Министерството за финансии на Р.С. Македонија со рок на доспевање од 1 до 3 години и каматни стапки од 1% до 3,5%.

26. Г) Заеми и други финансиски вложувања

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Вредност на заеми	94.008	94.008
Исправка на вредноста	(94.008)	(94.008)
	-	-

Исправка на вредноста

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
На 1 јануари	94.008	96.054
Отпис	-	(2.000)
Рекласификација	-	-
Ослободување	-	(46)
На 31 декември	94.008	94.008

Триглав Осигурување АД Скопје
Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година

(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

26. Д) Финансиски средства по тип на вложување и сектор на издавач

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Обични акции (AFS)		
Нефинансиски друштва - Приватни	10.836	11.518
Нефинансиски друштва - Јавни	3.600	3.600
Финансиски друштва - Приватни	49.214	
Обврзници (AFS)		
Држава – Централна влада	1.096.818	1.202.742
Финансиски друштва - Банки	12.421	12.447
Отворени инвестициски фондови (AFS)		
Финансиски друштва – Инвестициски фондови	16.890	-
Отворени инвестициски фондови (HFT)		
Финансиски друштва – Инвестициски фондови	-	17.725
Депозити по видување		
Финансиски друштва - Банки	42.250	32.000
Орочени депозити		
Финансиски друштва - Банки	373.000	328.500
	1.605.029	1.608.532

27. Дел за соосигурување и реосигурување во бруто техничките резерви

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервата за преносна премија	90.747	86.899
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	81.826	596.902
Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	1.088	912
	173.661	684.713

28. Одложени и тековни даночни средства

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Аконтации за данок на добивка	-	-
Побарувања по основ поврат на ДДВ	113	117
Одложени даночни средства	13.344	-
	13.457	117

29. Побарувања по основа на осигурување

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Побарувања произлезени од договори за осигурување	650.213	659.922
Останати побарувања од непосредни работи од осигурување	5.537	5.673
Исправка на вредност	(343.411)	(344.661)
	312.339	320.934

Исправка на вредноста

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
На 1 јануари	344.661	366.912
Дополнителна исправка на вредност	25.476	34.209
Ослободување на исправка на вредност	(14.660)	(29.929)
Отпис	(12.066)	(26.531)
На 31 декември	343.411	344.661

30. А) Останати побарувања од непосредни работи на осигурување

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Побарувања по основ на регрес	22.644	23.136
Побарувања за услужно исплатени штети	2.374	1.609
Побарувања за надомест за обработка на услужно исплатени штети	617	403
Побарувања од Гарантен фонд по основ на неосигурани и непознати моторни возила	26.935	28.284
Останати краткорочни побарувања	74	94
Исправка на вредност	(22.718)	(23.210)
	29.926	30.316

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
На 1 јануари:		
Признаена исправка на вредноста:	23.210	23.961
Дополнителна исправка на вредност	-	74
Ослободување од исправка на вредност	(492)	(825)
На 31 декември	22.718	23.210

30. Б) Побарувања по основ на финансиски вложувања

Во илјади денари

	2022	2021
Побарувања по основ на камата - заеми	12.141	13.335
Побарувања по основ на камата - Гарантен фонд	230	327
Побарувања по основ на камата - останато	86	86
Побарувања по основ на наемнини	666	639
Останато	103	58
Исправка на вредност	(12.683)	(13.876)
	543	569

Во илјади денари

	2022	2021
На 1 јануари:		
Признаена исправка на вредноста:	13.876	14.333
Ослободување од исправка на вредност	(1.193)	(13)
Отпис	-	(444)
На 31 декември	12.683	13.876

30. В) Останати побарувања

Во илјади денари

	2022	2021
Побарувања од вработени	44	10
Побарувања од купувачи	1.458	1.122
Побарувања за депозити, аванси и кауции	112	86
Останати побарувања	3.722	3.365
Исправка на вредност	(1.086)	(1.086)
	4.250	3.497

Во илјади денари

	2022	2021
На 1 јануари:		
Признаена исправка на вредноста:	1.086	1.086
Ослободување од исправка на вредност	-	-
Отпис	-	-
На 31 декември	1.086	1.086

31 Останати средства

Во илјади денари

	2022	2021
Материјални средства кои служат за вршење на дејноста (освен земјиште и градежни објекти)	22.709	34.476
Парични средства и останати парични еквиваленти	18.449	23.833
	41.158	58.309

32 А) Материјални средства кои служат за вршење на дејноста - опрема

Промени во опремата во текот на 2022 и 2021 година:

Во илјади денари	Опрема и останати средства	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност			
На 1 јануари 2021	119.135		119.135
Зголемување	4.892	2.079	6.971
Отуѓување и расходување	(7.779)	-	(7.779)
На 31 декември 2021	116.248	2.079	118.327
На 1 јануари 2022	116.248	2.079	118.327
Зголемување	4.282	(2.079)	2.203
Отуѓување и расходување	(26.570)		(26.570)
На 31 декември 2022	93.960	-	93.960
Исправка			
На 1 јануари 2021 година	80.097	-	80.097
Амортизација за годината	11.264	-	11.264
Отуѓување и расходување	(7.510)	-	(7.510)
На 31 декември 2021 година	83.851	-	83.851
На 1 јануари 2022 година	83.851		83.851
Амортизација за годината	9.985		9.985
Отуѓување и расходување	(22.585)		(22.585)
На 31 декември 2022 година	71.251		71.251
Неотпишана вредност			
На 31 декември 2021 година	32.397	2.079	34.476
На 31 декември 2022 година	22.709	-	22.709

На 31 декември 2022 година, Друштвото нема опрема под залог (2021: нема).

32 Б) Парични средства и парични еквиваленти

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Парични средства во благајна		
- во денари	7	7
Парични средства во банка	-	-
- во денари	15.839	23.100
- во девизи	2.603	726
	18.449	23.833
Исправка на вредноста	-	-
	18.449	23.833

33 Активни временски разграничувања

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Претходно пресметани приходи по основ на камати и наемнини	4.438	2.345
Одложени трошоци за стекнување	106.971	49.097
Останати пресметани приходи и одложени трошоци - АВР	3.237	2.991
	114.646	54.433

На 31.12.2021 година беше извршена измена на „Правилникот за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување“ (Службен весник 303/2021), со кој се воведуваат измени во начинот на признавање, последователно мерење и обелоденување на одложените трошоци за стекнување. Согласно измените, меѓу другото, во одложени трошоци за стекнување се вклучија и бруто платите на внатрешната продажна мрежа, како и одобрените бонуси и попусти на премијата. Примената на Правилникот започна со 01.01.2022 година.

34 Капитал и резерви

Акционерски капитал

	Обични акции	
<i>Во број на акции</i>	2022	2021
На 1 јануари - целосно платени	60.184	60.184
На 31 декември - целосно платени	60.184	60.184

На 31 декември 2022 година, одобриот акционерски капитал се состои од 60.184 (2021: 60.184) обични акции со номинална вредност од ЕУР 50 по акција. Имателите на обични акции имаат право на дивиденда кога ќе биде објавена и имаат право на еден глас на Собрание на Друштвото за еквивалент од 1 обична акција. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса.

Во 2011 година, акциите на Заваровалница Триглав д.д. беа пренесени на Триглав Инт. Холдинска Дружба д.д. Љубљана.

Акционерската структура на Друштвото на акционери кои надминуваат 5% од акционерскиот капитал:

	% од акциите со право на глас	
	2022	2021
Триглав Инт. Холдинска Дружба д.д. Љубљана	81,69%	81,32%
Стојан Клопчевски	8,74%	8,74%

34. Капитал и резерви (продолжение)

Дивиденди

По денот на изготвување на извештајот за финансиската состојба нема предложени дивиденди од Одборот на директори на Друштвото (2021: нема).

Резерви на сигурност

Според локалната законска регулатива Друштвото треба да пресметува и издвојува една третина од нето добивката за годината за резерви за сигурност (доколку добивката не се користи за покривање на загуби од претходни години), се додека нивото на резервите не достигне износ кој е најмалку еднаков на 50% од остварената просечна премија на осигурување во последните две години, при што премиите од претходните години се зголемуваат за индексот на порастот на цените на мало, сметајќи ја и годината за која се распоредува остварената добивка.

Резервите на сигурност се наменети за покривање на обврските од договорите за осигурување во подолг временски период.

Ревалоризациона резерва за финансиските средства расположливи-за-продажба

Ревалоризационата резерва за финансиски средства расположливи за продажба го вклучува кумулативниот нето ефект од промените во објективната вредност на вложувањата расположливи- за-продажба се до моментот на нивното депризнавање или оштетување.

Од 2016-та година Друштвото како основа за дисконтирање започна да го користи приносот до доспевање на државните обврзници кои се издаваат на примарниот пазар во Р.С. Македонија, наместо приносот на доспевање на Еврообврзниците издадени од Р. С. Македонија (белешка 5 – *Значајни сметководствени политики – мерење на финансиски средства*).

35 Заработка по акција

Пресметката на основната/разводната заработка по акција на 31 декември 2022 година е направена врз основа на нето добивката за годината која им припаѓа на имателите на обични акции во износ од 40.478 илјади денари (2021: 28.482 илјади денари) и пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината завршена на 31 декември 2022 година од 60.184 (2021: 60.184), пресметано како што следува:

Добивка расположива за имателите на обични акции

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Нето добивка која им припаѓа на имателите на обични акции	40.478	28.482
Пондериран просечен број на обични акции		
<i>Број на акции</i>		
Издадени обични акции на 1 јануари	60.184	60.184
Пондериран просечен број на обични акции на 31 декември	60.184	60.184
<i>Во денари</i>		
Основна /разводната добивка по акција	673	473

36 Потенцијални и преземени обврски

Судски спорови

Друштвото дејствува во областа на осигурувањето и е предмет на судски постапки кои произлегуваат од неговото редовно работење. Друштвото не верува дека крајниот исход од овие спорови ќе има негативно материјално влијание на резултатите на Друштвото.

Исто така, Друштвото е инволвирано и во судски постапки надвор од осигурителното работење. Друштвото не верува дека крајниот исход од овие спорови ќе има негативно материјално влијание на резултатите на Друштвото.

Превземени обврски

Триглав Осигурување АД Скопје имаше склучено договор за изнајмување на деловни простории во бизнис центарот Хипериум во траење од 5 години, односно до 31 јануари 2019 година. Согласно последниот анекс на договорот, Друштвото го зголеми изнајмениот простор и доби пониска цена по квадратен метар. Договорот е продолжен до 31 јануари 2028 година. Месечната кирија која Друштвото ја плаќаше за изнајмување на деловните простории во 2022 година изнесува 2.520 илјади денари со ДДВ, а истата во периодот 2023-2028 година ќе изнесува 2.090 илјади денари со ДДВ.

37 Усогласеност со законската регулатива

Согласно Законот за супервизија, Друштвото е должно да вложува средства во висина барем еднаква на техничките резерви. На 31 декември 2022 година, техничките резерви на Друштвото намалени за средствата од реосигурување изнесуваат 1.169.488 илјади денари (2021: 1.093.160 илјади денари), а вкупните вложени средства изнесуваат 1.522.927 илјади денари (2021: 1.632.365 илјади денари). (белешка 7 – усогласеност на средствата и обврските)

Триглав Осигурување АД Скопје
Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година
(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

38 Трансакции со поврзани лица

Трансакции со Триглав Групација

Состојбата на крајот на годината и трансакциите со поврзаните страни во текот на годината биле како што следи:

31 декември 2022	Матично друштво Заварова лница Триглав	Директен сопственик Триглав ИНТ.	Триглав РЕ	Сестрински подружници Триглав Бања Лука	Триглав Загреб	Триглав Белград	Триглав Пензиско	Придружен и друштво Триглав Живот	Вкупно
Средства	4.361	-	160.252	-	-	-	317	507	165.437
Средства од реосигурување	3.272	-	83.357	-	-	-	-	-	86.629
Побарувања по основ на осигурување и останати	1.018	-	76.895	-	-	-	-	222	78.135
Останати побарувања	71	-	-	-	-	-	317	285	673
Обврски	45.979	-	85.524	82	-	-	-	115	131.700
Обврски кон реосигурители	44.995	-	85.524	-	-	-	-	-	130.519
Останати обврски од непосредни работи на осигурување	-	-	-	-	-	-	-	111	111
Резерви за штети	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Останати обврски	984	-	-	82	-	-	-	4	1.070
Приходи	21.059	-	148.032	-	-	65	777	2.278	172.211
Промена во резерви за штети	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Приходи од осигурување	-	-	-	-	-	-	332	143	475
Приходи од провизии и надомести	19.494	-	63.196	-	-	-	-	-	82.690
Учество на реосигурителите во настанатите штети и користи	1.029	-	81.991	-	-	-	-	-	83.020
Промена во резерви за штети на реосигурителите	442	-	-	-	-	-	-	-	442
Останати приходи од осигурување	94	-	-	-	-	39	-	-	133
Останати приходи	-	-	-	-	-	26	445	2.135	2.606
Промена во резерви за преносна премија на реосигурителите	-	-	2.845	-	-	-	-	-	2.845
Расходи	187.123	-	220.111	-	20	-	56	2.748	410.058
Промена во резерви за штети	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Промена во резерви за штети на реосигурителите	-	-	18.606	-	-	-	-	-	18.606
Промена во резерви за преносна премија на реосигурители	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Бруто ликвидирани штети	-	-	-	-	-	-	56	11	67
Пренесена премија на реосигурителите	181.224	-	201.505	-	-	-	-	-	382.729
Административни трошоци	5.899	-	-	-	20	-	-	2.737	8.656

Триглав Осигурување АД Скопје
Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година
(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

38 Трансакции со поврзани лица (продолжение)

31 декември 2021	Матично друштво Заварова лица Триглав	Директен сопственик Триглав	Сестрински подружници					Придружен и друштво Триглав	Вкупно
		ИНТ.	РЕ	Сараево	Загреб	Белград	Пензиско	Живот	
Средства	2.970	-	159.833	-	-	-	61	338	163.202
Средства од реосигурување	2.831	-	97.611	-	-	-	-	-	100.442
Побарувања по основ на осигурување и останати	139	-	62.222	-	-	-	10	123	62.494
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-	51	215	266
Обврски	9.759	-	70.752	-	16	-	-	-	80.527
Обврски кон реосигурители	9.284	-	70.752	-	-	-	-	-	80.036
Останати обврски од непосредни работи на осигурување	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Резерви за штети	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Останати обврски	475	-	-	-	16	-	-	-	491
Приходи	22.019	-	150.977	12	-	12	626	2.509	176.155
Промена во резерви за штети	-	-	-	-	-	-	-	213	213
Приходи од осигурување	-	-	-	-	-	-	226	337	563
Приходи од провизии и надомести	15.684	-	58.291	12	-	12	-	-	73.999
Учество на реосигурителите во настанатите штети и користи	3.812	-	86.574	-	-	-	-	-	90.386
Промена во резерви за штети на реосигурителите	-	-	749	-	-	-	-	-	749
Останати приходи од осигурување	2.523	-	512	-	-	-	-	-	3.035
Останати приходи	-	-	-	-	-	-	400	1.959	2.359
Промена во резерви за преносна премија на реосигурителите	-	-	4.851	-	-	-	-	-	4.851
Расходи	159.866	-	178.311	-	284	-	144	747	339.352
Промена во резерви за штети	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Промена во резерви за штети на реосигурителите	3.490	-	-	-	-	-	-	-	3.490
Промена во резерви за преносна премија на реосигурители	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Бруто ликвидирани штети	125	-	-	-	196	-	144	232	697
Пренесена премија на реосигурителите	150.315	-	178.311	-	-	-	-	-	328.626
Административни трошоци	5.936	-	-	-	88	-	-	515	6.539

Триглав Осигурување АД Скопје
Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година

(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

38 Трансакции со поврзани лица (продолжение)

Трансакции со клучниот менаџерски персонал

Вкупните надомести, вклучени во административни трошоци (види белешка 17) се како што следува:

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Краткорочни користи за извршните членови на Одборот на Директори	13.718	17.220
Животно осигурување за извршните членови на Одборот на Директори	135	137
Надоместоци за неизвршните членови на Одборот на Директори	1.799	1.507
	15.652	18.864

39 Резерви по договори за осигурување и средства од реосигурување

	2022			2021		
<i>Во илјади денари</i>	Бруто	Реосигурување	Нето	Бруто	Реосигурување	Нето
Пријавени, но неисплатени штети	391.347	(59.960)	331.387	873.670	(572.965)	300.705
Настанати, но непријавени штети	276.182	(21.866)	254.316	270.935	(23.937)	246.998
Преносна премија	612.804	(90.747)	522.057	571.768	(86.899)	484.869
Останати резерви	60.078	-	60.078	58.731	-	58.731
Резерви за бонуси и попусти	2.738	(1.088)	1.650	2.769	(912)	1.857
	1.343.149	(173.661)	1.169.488	1.777.873	(684.713)	1.093.160

Триглав Осигурување АД Скопје
Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година
(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

39 Резерви по договори за осигурување и средства од реосигурување (продолжение)

(i) Анализи на движењето на резервите по договори за осигурување

Движење во преносната премија и резервите за штети во 2022 година:

<i>Во илјади денари</i>	Осигурување од незгода	Осигурување на шински, моторни возила и воздухоплови	Одговорност кон трети лица	Осигурување на имот од пожар и друго имотно осигурување	Осигуру- вање на стока во превоз	Општа одговорност	Останато	Вкупно
Резервирања за преносна премија	42.876	83.600	277.124	93.353	9.320	13.768	92.763	612.804
Преносна премија за реосигурителот	(116)	(425)	(6.659)	(45.825)	(8.672)	(10.459)	(18.591)	(90.747)
Нето преносна премија (намалена за преносната премија за реосигурителот)	42.760	83.175	270.465	47.528	648	3.309	74.172	522.057
Резерви за штети	47.950	43.187	522.405	25.090	137	4.750	24.011	667.530
Резерви за штети за реосигурителот	-	-	(76.190)	(2.105)	(110)	(300)	(3.121)	(81.826)
Нето резерви за штети (намалени за реосигурителот)	47.950	43.187	446.215	22.985	27	4.450	20.890	585.704
Останати резерви	5.903	3.887	47.016	2.258	12	427	3.312	62.815
Останати резерви - реосигурување	-	-	-	-	-	-	(1.088)	(1.088)
Нето останати резерви (намалени за реосигурителот)	5.903	3.887	47.016	2.258	12	427	2.224	61.727
	96.613	130.249	763.696	72.771	687	8.186	97.286	1.169.488

* Резервите за трошоци за ликвидација на штети се вклучени во “Останати резерви”.

Триглав Осигурување АД Скопје
Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година

(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

39 Резерви по договори за осигурување и средства од реосигурување (продолжение)

(i) Анализи на движењето на резервите по договори за осигурување (продолжение)

Движење во преносна премија и резервите за штети во 2021 година:

Во илјади денари	Осигурување од незгода	Осигурување на шински, моторни возила и воздухоплови	Одговорност кон трети лица	Осигурување на имот од пожар и друго имотно осигурување	Осигурување на стока во превоз	Општа одговорност	Останато	Вкупно
Резервирања за преносна премија	55.740	81.226	259.870	101.833	10.893	13.428	48.778	571.768
Преносна премија за реосигурителот	(125)	(191)	(5.913)	(42.221)	(10.653)	(10.687)	(17.110)	(86.900)
Нето преносна премија (намалена за преносната премија за реосигурителот)	55.615	81.035	253.957	59.612	240	2.741	31.668	484.868
Резерви за штети	43.769	530.549	511.445	38.588	137	4.867	15.251	1.144.606
Резерви за штети за реосигурителот	-	(492.041)	(95.616)	(8.707)	(110)	(428)	-	(596.902)
Нето резерви за штети (намалени за реосигурителот)	43.769	38.508	415.829	29.881	27	4.439	15.251	547.704
Останати резерви	5.719	3.543	46.030	3.473	12	438	2.284	61.499
Останати резерви - реосигурување	-	-	-	-	-	-	(912)	(912)
Нето останати резерви (намалени за реосигурителот)	5.719	3.543	46.030	3.473	12	438	1.372	60.587
	105.103	123.086	715.816	92.966	279	7.618	48.291	1.093.159

* Резервите за трошоци за ликвидација на штети се вклучени во “Останати резерви”.

Триглав Осигурување АД Скопје
Финансиски извештаи за годината завршена на 31 декември 2022 година
(Сите износи се во илјади МКД освен ако не е поинаку наведено)

39. Резерви по договори за осигурување и средства од реосигурување (продолжение)

(i) Анализи на движењето на резервите по договори за осигурување (продолжение)

Резервации за штети

Во илјади денари

	2022			2021		
	Бруто	Реосигу- рување	Нето	Бруто	Реосигу- рување	Нето
Состојба на 1 јануари	1.144.605	(596.902)	547.703	1.135.227	(599.401)	535.826
Пријавени штети	(482.323)	513.005	30.682	17.264	2.501	19.765
Настанати, но непријавени штети	5.247	2.071	7.318	(7.886)	(2)	(7.888)
Состојба на 31 декември	667.529	(81.826)	585.703	1.144.605	(596.902)	547.703

Преносна премија

Во илјади денари

	2022			2021		
	Бруто	Реосигу- рување	Нето	Бруто	Реосигу- рување	Нето
Состојба на 1 јануари	571.768	(86.900)	484.868	515.373	(71.064)	444.308
Полисирана премија во тековната година	1.231.617	(364.011)	867.606	1.231.617	(364.011)	867.605
Заработена премија во тековната година	(1.190.581)	360.164	(830.417)	(1.175.222)	348.176	(827.045)
Состојба на 31 декември	612.804	(90.747)	522.057	571.768	(86.899)	484.868

40. Останати резерви

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Резерви за отпремнина	2.923	2.503
Резерви за јубилејни награди	7.675	7.466
Резерви за неискористени одмори*	6.288	6.564
Резерви за судски спорови	9.404	9.404
	26.290	25.937

* Резервите за неискористени одмори се однесуваат на одмори на вработените кои се заработени во 2022 година и кои до датумот на известување сè уште не се искористени, но може да се пренесат во наредната година.

41. Одложени и тековни даночни обврски

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Одложени даночни обврски	-	7.146
Тековни даночни обврски	3.910	3.264
	3.910	10.410

42. Обврски по основ на осигурување

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Обврски од непосредни работи на осигурување	16.471	12.778
Обврски по основ реосигурување	141.841	94.709
	158.312	107.487

43. Останати обврски

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Обврски кон Национално биро	29.853	30.610
Обврски за нето плати, придонеси и даноци од плати	16.518	16.365
Обврски кон добавувачите	21.328	10.202
Обврски кон посредници во осигурување	4.177	3.882
Обврски за законски придонеси од осигурување	2.076	1.545
Обврски по основ на дивиденди	140	150
Обврски по основ услуги за асистенција	800	2.734
Останато	424	61
	75.316	65.549

44. Пасивни временски разграничувања

<i>Во илјади денари</i>	2022	2021
Обврски за пресметани, а одложени трошоци за провизија	18.659	-
Останати одложени трошоци	16.608	8.011
	35.267	8.011

Обврски за пресметани, а одложени трошоци за провизија се однесуваат на провизии за интерната и екстерната продажна мрежа пресметани на база на фактурирана премија. Овие обврски почнаа да се пресметуваат во 2022 година согласно „Упатството за евидентирање на трошоци за провизија и останати трошоци за стекнување по однос на склучени договори за осигурување во деловната евиденција на друштвата за неживотно осигурување“ пропишано од Агенцијата за супервизија на осигурувањето.

Останати одложени трошоци се однесуваат на прокнижување на аконтации за трошоци направени во 2022 година, а за кои сметководствени документи не беа пристигнати со датумот на затварање на сметките.

45. Последователни настани

По датумот на составување на извештајот за финансиската состојба не се случија други настани од материјално значење, кои треба да се прикажат во финансиските извештаи.

ПРИЛОГ 1– ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ СО ПОТВРДА НА АКТУАРОТ

Годишен извештај за работењето на Триглав Осигурување АД Скопје

За 2022 година

triglav

Сè ќе биде во ред.

triglav.mk

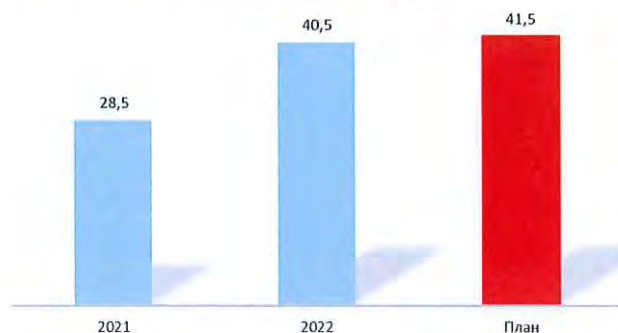

СОДРЖИНА

1. Значајни податоци за работењето за годината завршена на 31 декември 2022
2. Организациона структура
3. Управување и водење на Друштвото
4. Акционерски капитал и акционери на Друштвото
5. Деловно окружување
6. Работење во периодот на известување
7. Финансиски резултат и финансиска положба
8. Контрола на ризикот
9. Систем за управување со квалитет согласно меѓународниот стандард ISO 9001:2015
10. Подршка на информатичка технологија
11. Вработување и структура на вработени
12. Правни и економски односи со поврзани и заинтересирани страни

Нето добивка

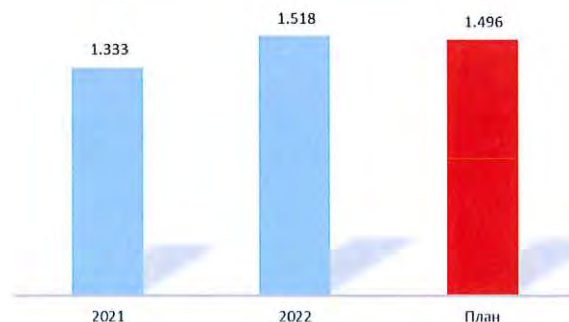
НЕТО РЕЗУЛТАТ (МИЛ. МКД)

2022 година заврши со нето добивка од 40,5 милиони МКД која воедно претставува раст од 42% во споредба со нето резултатот од 2021 година, кога беше остварена добивка од 28,5 милиони МКД.

Бруто полисирана премија

БРУТО ПОЛИСИРАНА ПРЕМИЈА (МИЛ. МКД)

Бруто полисираната премија реализирана во 2022 година изнесува 1.518 милиони МКД, што претставува раст од 14% во однос на 2021 година кога беше остварена премија од 1.333 милиони МКД.

Ги поставуваме стандардите за извонредно корисничко искуство

Почитувани акционери, партнери и колеги,

Со задоволство ве известуваме дека во 2022 година ја задржавме нашата позиција како лидер на пазарот за неживотно осигурување, и покрај предизвикувачките економски и геополитички услови, кои влијааа на нашата држава и индустрија. Успешно се движиме низ турбулентната пазарна средина за да продолжиме да испорачуваме исклучителни резултати на нашите клиенти и акционери.

Позитивната повратна информација што ја добиваме од нашите клиенти ја зајакнува нашата репутација како најугледна осигурителна компанија, со највисоки нивоа на доверба и професионализам. Нашата способност да изградиме доверба и да воспоставиме долгорочни партнерства со нашите клиенти, партнери и колеги беше клучен фактор за нашиот успех.

Со гордост известуваме дека нашата компанија оствари силни финансиски резултати во 2022 година. Бруто полисирана премија на Триглав Осигурување достигна до 1.517,84 милиони денари, остварувајќи 13,9% пораст во споредба со резултатите од 2021 година. Ја надминавме нето добивката од претходната година за 42,1%, остварувајќи 40,5 милиони денари. Обезбедивме висока покриеност на технички резерви (130,2%) и капитална адекватност од 331,9%. Нашите сеопфатни услуги и производи продолжија да ги покриваат сите аспекти од животот на нашите клиенти, и останавме фокусирани на задоволување на нивните потреби со највисок квалитет на производи и услуги.

Нашата обновена стратегија е посветена на безбедно и профитабилно работење, фокусирање на потребите на нашите клиенти и поставување на стандардите за исклучително корисничко искуство во секое време и секаде. Нашата мисија и понатаму е да создадеме побезбедна иднина, а исто така остануваме посветени на нашите основни вредности на одговорност, едноставност и сигурност. Приоритет ни е дигиталната трансформација, развивање на екосистеми на средни услуги и поттикнување на организациска култура која ги поддржува еколошките, социјалните и управувачките (ESG) принципи.

Во 2022 година, имплементиравме аспекти на одрливост во нашите понуди на производи и практики на корпоративно управување. Понудивме електрични заменски возила за нашите клиенти со каско осигурување, како и значајни придобивки за каско осигурување на хибридни и електрични возила, но исто така заменивме голем дел од возниот парк со електрични возила и ја спроведовме нашата стратегија за општествена одговорност за поддршка на заедницата на која и служиме.

Дополнително работевме на развојот на банкоосигурување како продажен канал и изградивме стратешки соработки со компаниите, познати во нивната сфера на работење, со цел да обезбедиме најквалитетна и најдостапна услуга за клиентите. Таков пример е лансирањето на заеднички производи со телеком операторот А1.

Гледајќи напред кон иднината, нашиот главен фокус ќе продолжи да биде на нашите клиенти и нивните променливи потреби. Ние сме посветени да обезбедиме исклучително корисничко искуство во рамките на целиот циклус, и ќе ги поддржиме компетенциите на нашите вработени за да се осигураме дека тие ќе останат главни двигатели на успехот на нашата компанија. Нашите амбициозни цели и планови ќе не позиционираат како финансиски стабилна компанија, добро опремена да се справи со предизвиците и можностите на иднината. Остануваме посветени на дигитализацијата на процесите и услугите, како и на развојот на услугите за помош кои ќе придонесат за признавање на осигурувањето од страна на граѓаните и негово прифаќање како потреба и сериозна предност во секојдневниот живот.

Ви благодариме за вашата постојана поддршка. Остануваме посветени да им обезбедиме на нашите клиенти исклучителна услуга, да создадеме побезбедна иднина и да испорачаме вредност на нашите акционери.

Главен извршен директор

Г-дин Ѓорѓе Војновиќ

Извршен директор

Г-дин Војдан Јорданов

И з ј а в а
за примена на Насоките за корпоративно управување на друштвата за осигурување во Р.С
Македонија на Агенцијата за супервизија на осигурување

Водејќи се од принципите и најдобрите практики за корпоративно управување Триглав Осигурување АД, Скопје (во натамошниот текст: Друштвото) има воспоставено јасна организациска структура и транспарентен и разбирлив систем на корпоративно управување, кој го зголемува нивото на доверба како на домашните, така и на странските инвеститори, вработените и пошироката јавност.

Како друштво за осигурување, регистрирано за вршење на дејноста неживотно осигурување, Друштвото во своето работење ги применува Насоките за корпоративно управување на друштвата за осигурување во Р.С. Македонија, објавени и достапни на интернет страницата на Агенцијата за супервизија на осигурување.

Во продолжение, се наведени најзначајните аспекти во работењето на Друштвото со коишто се потврдува примената на принципите и најдобрите практики за корпоративно управување, со посебен осврт на изминатата 2022 година, а повеќе информации се содржани и во Годишниот извештај за работењето на Друштвото за 2022 година.

- Во Друштвото сите акционери кои поседуваат акции од ист род и класа имаат еднаков третман, а информации за правата што произлегуваат од родовите и класите на акции се содржани во Статутот на Друштвото и објавени на интернет страницата на Друштвото.
- Статутот на Друштвото и неговите дополнувања и изменувања се објавуваат на интернет страницата на Друштвото.
- Известувањата за одржување на Собрание на акционери и дневниот ред на Собранието се објавуваат на интернет страницата на Друштвото, најмалку во еден од трите најтиражни дневни весници и на интернет страната на Македонска берза
- Сите акционери навремено ги добиваат сите релевантни информации за одржувањето на Собранието, а материјалите и документите во однос на точките од дневниот ред на Собранието се објавуваат на интернет страницата на Друштвото и на интернет страната на Македонска берза. Во текот на 2022 година беше одржана 1 седница на Собранието на акционери и тоа на 26.05. при што во целост беше исполитувана пропишаната постапка за свикнување на собранието, достапност на материјалите и информациите, постапката на пријавување на присуство, водење на седницата на Собранието и објавување на усвоените материјали.
- Мнозински акционер во Друштвото е Триглав ИНТ холдинска дружба д.о.о., кој во 2022 години го зголеми учеството за 0,37 процентни поени.
- Кодексот на Групациската Триглав е прифатен во Друштвото и истиот ги опфаќа основните етички стандарди на однесување во Групациската Триглав кои се усогласени со визијата, мисијата, вредностите, културата и целите на Друштвото. Кодексот ги обврзува сите вработени и другите лица кои работат во име и во корист на Друштвото и е објавен на интернет страницата на Друштвото.
- Друштвото во целост ги почитува принципите за навремено и точно објавување на сите суштински прашања што се однесуваат на Друштвото, неговото финансиско работење, а и во текот на 2022 година сите ценовно чувствителни информации беа објавувани на интернет страницата на Друштвото и на интернет страницата на Македонската Берза.
- Управувањето со Друштвото е организирано според едностепенен систем на управување, преку Одбор на директори, кој во текот на 2022 година броеше 7 (седум) членови. Во Одборот на директори застапени се двајца извршни директори и 5 (пет) неизвршни директори, од кои 2 (два) се независни неизвршни членови. Во текот на 2022 година Одборот на директори одржа 12 седници, преку коишто оствари ефикасен систем на контрола врз работењето и раководењето со Друштвото. Работењето, должностите и одговорностите на Одборот на директори е регулирано со Деловник за работа на Одборот на директори.
- Принципот според којшто претседателот на Одборот на директори се грижи за правилно функционирање на Одборот на директори и во 2022 година во целост е исполитуван.
- Функцијата на внатрешен правен советник ја врши Раководителот на Службата за правни и корпоративни работи, кој дава целосна поддршка на работењето на органите на Друштвото.
- Од 2019 година во Друштвото формиран е и Одбор за ревизија, на местото на дотогашната Ревизорска комисија, како помошно тело на Одборот на директори. Одборот за ревизија брои 5 члена и обезбедува надзор и контрола на интегритетот на финансиското известување, внатрешните контроли, ефикасност на внатрешната ревизија и дава препораки на Одборот на директори.
- Со цел следење и управување со ризиците на ниво на Друштвото од 2019 година во Друштвото формиран е и Одбор за управување со ризици. Одборот за управување со ризици брои 8 члена и има советодавна улога, а е одговорен да ја проверува ефективност на функциите за управување со ризик и да се грижи Друштвото да воспостави соодветна инфраструктура, како и адекватни извори и системи коишто обезбедуваат задоволително ниво на управување со деловните ризици.

- Од 2015 година во Друштвото е воспоставен системот на интерни контроли во форма на 3 одбранбени линии. Притоа, носителите на поединечните деловни функции од подрачјата на работа во Друштвото (директорите на секторите и раководителите на службите) се дел од првата одбранбена линија. Носителите на клучните функции и тоа: функцијата управување со ризици, функцијата усогласеност на работењето и актуарската функција се дел од втора одбранбена линија, додека функцијата внатрешна ревизија претставува трета одбранбена линија;
- Извршните директори ги именуваат клучните функции во Друштвото. Истовремено, клучните функции имаат соодветна поставеност во организацијата што овозможува непосреден пристап до извршните директори и Одборот на директори, како и ефикасно извршување на нивните задачи, одговорности и овластувања.
- Во Друштвото се воспоставени правила, постапки и мерки за препознавање и спречување на судир на интереси, преку усвојување на Правилник за управување со судир на интереси и работи со поврзани лица и негово имплементирање во пракса. Правилникот важи за членовите на Одборот на директори и неговите комисии, раководните лица и работниците во Друштвото. Согласно Правилникот, во Друштвото е воспоставена постапка за исклучување од процесот на одлучување или постапување во име на Друштвото во случаите што согласно природата и околностите би можеле да вклучуваат ризик од судир на интереси, со којашто се запознаени сите вработени. Членовите на Одборот на директори, лицата со посебни овластувања, директорите на секторите, раководителите на службите и раководителите на експозитурите, во рок од месец дена од именување, односно засновање на работен однос преку пропишан Образец, доставуваат информација за поврзаните лица, а еднаш годишно ги ажурираат податоците. Во месец мај 2022 година е извршена постапка за ажурирање на поврзаните лица.
- Во Друштвото се обрнува посебно внимание членовите на органите за управување и надзор во Триглав Осигурување АД, Скопје, како и сите лица, распоредени на клучни и деловни функции, постојано да ги исполнуваат условите за: нивната стручност, знаења и искуства и да се соодветни за добро и квалитетно управување (оспособеност), како и да се личности кои имаат добар углед и интегритет (соодветни). Во таа насока донесени се: Политика за оценување на оспособеноста и соодветноста на членовите на органите за управување и надзор во Триглав Осигурување АД, Скопје и Политика за оценување на оспособеноста и соодветноста на носителите на клучните и деловните функции во Триглав Осигурување АД, Скопје.
- Во декември 2020 година Друштвото назначи одговорни лица за контакт со инвеститорите и нивните податоци ги објави на интернет страницата на Македонска берза.
- Во 2022 година Друштвото има случено заделки со заинтересирана страна што се одобрени согласно Законот за трговските друштва и објавени на интернет страницата на Друштвото, во дневен весник и на интернет страницата на Македонска берза.

Во рамките на работењето и управувањето со Друштвото во 2022 година не се забележуваат значајни отстапувања од правилата, принципите и добрите практики пропишани со Насоките за корпоративно управување на друштвата за осигурување во Р.С. Македонија. Останува можност за подетално уредување на одредени аспекти преку донесување на нови и/или менување на актуелните интерни акти на Друштвото.

Триглав Осигурување АД, Скопје

Главен извршен директор

Горѓе Војновиќ, МБА

Извршен директор

Војдан Јорданов

1. Значајни податоци за работењето за годината завршена на 31 декември 2022 година

1.1 Основни податоци

	31 декември 2022	31 декември 2021	Индекс
МКД`000	(1)	(2)	(1)/(2)
Бруто полисирана премија	1.517.840	1.332.871	113,9
Нето заработена премија	1.025.781	885.457	115,8
Бруто ликвидирани штети	638.150	570.321	111,9
Нето издатоци за штети	567.064	470.225	120,6
Нето трошоци за спроведување на осигурување	467.717	441.192	106,0
Резултат од работењето пред оданочување	47.705	33.584	142,0
Нето резултат од работењето	40.478	28.482	142,1

	31 декември 2022	31 декември 2021	Индекс
	(1)	(2)	(1)/(2)
Вкупна актива	2.462.342	2.959.297	83,2
Финансиски средства и вложувања во недвижности	1.624.795	1.681.726	96,6
Бруто технички резерви	1.343.149	1.777.873	75,5
Вкупно капитал	820.097	964.028	85,1
Број на вработени	219	228	96,1

	31 декември 2022	31 декември 2021	Индекс
	(1)	(2)	(1)/(2)
Расходен количник	43,0%	42,8%	100,5
Штетен количник	58,0%	59,3%	97,8
Комбиниран количник	101,0%	102,1%	98,9
РОЕ (Принос на капиталот)	4,5%	3,0%	149,5

Значајни случувања во извештајниот период:

- Заклучно со крајот на 2022 година, Триглав Осигурување АД, Скопје оствари позитивен нето – резултат од 40,5 милиони МКД, што претставува раст од 42% во однос на минатата година. Подобиот резултат е резултат на растот на бруто полисираната премија од една страна, како и поефикасното управување со трошоците од друга страна.
- Средствата кои ги покриваат техничките резерви изнесуваат 1.523 милиони МКД, односно ги надминуваат нето-техничките резерви за 353 милиони МКД.
- Триглав Осигурување АД, Скопје го задржа првото место на пазарот на осигурување со учество од 14,4%.
- Капиталната адекватност на Друштвото изнесува 332%.

Во однос на планот за годината завршена на 31 декември 2022 година, бруто полисираната премија беше на повисоко ниво за 1,5%. Остварениот нето деловен резултат е во согласност со планот (индекс 98), со тоа што негативно влијание кон резултатот имаа повисоките бруто оперативни трошоци (индекс од 108,3)

Според планот за 2023 година очекуваме пораст во бруто полисирана премија како и пораст во нето деловниот резултат.

Мисија

Градиме побезбедна иднина

- ✓ Ориентирани сме кон клиентите
- ✓ Обезбедуваме развојно ориентирана средина за нашите вработени
- ✓ Го подржуваме развојот на нашите партнери
- ✓ Ние сме стабилна, сигурна и профитабилна инвестиција за нашите инвеститори

Визија

Поставивме стандард за исклучително корисничко искуство - секогаш и секаде

Вредности

Агилноста, едноставноста и доверливоста се рефлектираат во нашите секојдневни операции

Стратегија

Групацијата Триглав ја ревидираше својата Стратегија за 2025 година. Групацијата продолжува да ги следи постојните клучни стратешки насоки, надградувајќи ги во однос на активностите за раст и развој и пристап насочен кон клиентите. Фокусирајќи се на овие цели, Групацијата продолжува да го спроведува својот процес на дигитална трансформација и да развива услужно ориентирани деловни модели кои одговараат на потребите на клиентите. Планираните операции на Групацијата остануваат профитабилни и сигурни. Преку своето одржливо работење, Групацијата продолжува да обезбедува развојно ориентирана средина за своите вработени, да ги одржува врските со своите партнери и да биде стабилна, сигурна и профитабилна инвестиција за инвеститорите.

Нашите клучни стратешки насоки до 2025 година се:

Безбедно и профитабилно работење

- Групацијата Триглав е независна осигурителна и финансиска групација со висок кредитен рејтинг која држи доминантна пазарен удел во Адриа регионот. Стратешките насоки се насочени кон постигнување на висок профит и профитабилен раст.

Извонредно искуство на клиентите

- Создавање уникатно искуство на клиентите низ сите продажни канали, процеси и производи;
- Асортиман на осигурителни и финансиски производи и услуги прилагодени на клиентот;
- Фокус на асистентски и сродни услуги насочени кон развој на меѓусебно поврзани екосистеми;

Дигитална трансформација

- Групацијата Триглав продолжува со процесот на дигитална трансформација, со цел да постане водечка дигитална осигурителна и финансиска групација во Адриа регионот. Преку развивање на дигитални услуги, автоматизирање на процесите и имплементација на напредни дигитални технологии, ќе го обезбедиме најдоброто дигитално корисничко искуство за нашите клиенти.

Развој на услужно ориентирани деловни модели

- Групацијата Триглав постепено се трансформира од осигурително ориентиран бизнис модел кон воглавно услужно ориентиран бизнис модел кој ги адресира поврзаните клиентски потреби во поглед на осигурителни производи и асистентски услуги.

Развој на организациска култура

- Групацијата Триглав продолжува да создава високо ефективна и услужно ориентирана организациска култура, која ги подржува стратешките деловни насоки, како и организациска околина која и овозможува на Групацијата да привлече, развие и задржи компетентни, верни и задоволни вработени.

Планирани активности

За спроведување на зацртаните цели Друштвото во наредниот период планира да преземе низа активности, а кои вклучуваат:

- Имплементација на DMS (document management system) во доменот на штети, продажба и позадинско работење;
- Реорганизација на интерната продажна мрежа во насока на оптимизирање на процесите и обезбедување поголема агилност;
- Воведување на нови и проширување на постоечките производи (DOM, авто-асистенција, здравствено осигурување итн);
- Фокус на cross-selling можности на нашите производи;
- Обезбедување на раст на БПП генериран преку поврзани услуги (банкоосигурување, мобилни оператори, малопродажен сектор);

2.

Организациона структура

За ефикасно и квалитетно извршување на стручни, административни и други работи и работни задачи во Друштвото се организирани соодветни организациони облици и тоа:

- Сектори:
 - Одделенија,
 - Експозитури.
- Штабни служби.

Секторот за продажба ги извршува следните активности:

- Подготовка на анализа на пазарот на осигурување и конкуренцијата,
- Подготовка, развој и координација за водење на концептот на продажба,
- Формирање на предлози за провизиски стапки на продажба,
- Планирање на продажбата,
- Реализација на премискиот план,
- Организирање на продажба на осигурување на корпорациски и клучни купувачи,
- Спроведување и грижа за наплата на премија на осигурување,
- Анализа на ефикасност на продажни мрежи и трошоци на продажба по продажни канали,
- Воспоставување на систем за следење на задоволството на странките,
- Договарање и склучување на стратешки сојузништва со екстерни договорни партнери на подрачјето на продажба,
- Соработка во развојот на нови и надоградба на постојните производи на осигурување,
- Извршување на други активности.

Секторот за штети и регреси ги извршува следните активности:

- Одредување на овластувања на подрачјето на проценка и ликвидација на штети по организациски единици и работни места,
- Евидентирање,обработка и ликвидација на барањата за штети,
- Утврдување на оправданоста за регрес, постапки за наплата, административно технички работи во врска со регресите,
- Водење на постапка во врска со барања за отштета,
- Одредување на постапка за резервација на штети заедно со Службата за актуаријат,
- Соработка во подготовка на понуди и проценка на ризик,
- Соработка со Одделението за реосигурување (собирање и подготовка на податоци за штети) и Службата за актуаријат,
- Извршување на жалбени постапки,
- Соработка со надворешни институции и застапување пред судовите и други органи поради решавање на барања,
- Одредување на постапка за резервација на штети заедно со Службата за актуаријат,
- Утврдување и подготовка на анализи за задоволство на странките,
- Извршување на други активности.

Секторот за економско-финансиски работи ги извршува следните активности:

- Обезбедување на извори и насочување на финансиските средства,
- Извршување на финансиска оператива (плаќање на обврски, обезбедување на услови за вршење на платен промет),
- Следење на ликвидноста на Друштвото,
- Грижа за покриеноста на техничките резерви на сите видови на осигурување и структура на гарантни резерви,

- Водење на главна книга и помошни книги,
- Извршување на даночни обврски,
- Подготовка на финансиски извештаи согласно локална и меѓународна регулатива,
- Врши работи од областа на управување со ризици.
- Учество во изработката на планот и стратегијата на Друштвото, подготовка на планот на Одделението и соработка во подготвката на плановите на останатите Сектори,
- Извршување на други активности.

Секторот за развој оценка и превземање на ризици ги извршува следните активности:

- Подготовка на основи за осигурување,
- Одредување и измена на условите на осигурување,
- Развој на нови производи,
- Оценка и преземање на ризик,
- Склучување на реосигурителни договори,
- Стратешки анализи,
- Одржување и унапредување на технологија на осигурување во информатичкиот систем,
- Водење преговори и склучување договори за сите поделикатни осигурувања,
- Извршување на други активности.

Кабинетот на Управа ги извршува следните активности:

- Координација, раководење и надзор врз работењето на Друштвото
- Извршување на сите активности предвидени со позитивните законски прописи, Статутот на Друштвото и другите прописи
- Одржување на поврзаност со матичното друштво во рамките на Групацијата Триглав
- Подготовка и учество во органите на Друштвото
- Следење и спроведување на одлуките на Одборот на директори
- Вршење на работи кои се однесуваат на заработка, проектирање и промоција на програми и стратегии на развој, реструктуирање, реорганизација и приватизација на Друштвото
- Координација и остварување на деловна соработка со стратешките домашни и странски партнери и меѓународни организации
- Обезбедување на информации за вкупната работа и работењето за потребите на органите на Друштвото и матичното друштво
- Извршување на сите активности од подрачјето на управување со ризици
- Извршување на сите активности од подрачјето на усогласеност со работењето
- Извршување на други активности

Службата за внатрешна ревизија ги извршува следните активности:

- Подготовка на план на Службата и соработка во подготовка на плановите на Друштвото и грижа за ефикасно спроведување на годишната програма и деталниот оперативен план, Следење и контрола на усогласеноста на работењето на Друштвото со Законот за супервизија на осигурување како и со другите законски прописи, деловната политика и внатрешните акти на Друштвото со кои е регулирано работењето на Друштвото,
- Оценување на адекватноста и ефикасноста на воспоставениот систем на внатрешна контрола, правилата, процедурите за работа, постапката и испитување на функционирање на внатрешна контрола во Друштвото,
- Следење на работењето на основните деловни функции и спроведување на внатрешна ревизија во организациските единици,
- Оценување на ефикасноста на сметководствениот систем и систем на информации за деловно одлучување,
- Проверка на изработената годишна сметка и финансиските извештаи,
- Извршување на други активности.

Службата за кадровски и општи работи ги извршува следните активности:

- Изработка на колективен договор и други поединечни акти поврзани со делокругот на работата на Службата,
- Водење и подготовка на кадровски извештаи, евиденција и анализа од подрачјето (кадри, образование и друго),
- Планирање на кадри, образование, соработка и координација во подготовка на план со другите организациски единици,
- Извршување на сите активности во врска со функцијата на квалитетот (стандаризација, сертификација),
- Планирање, водење и изведување на процеси на интерно и екстерно образование и усовршување,
- Набавка на основни средства, материјали и услуги и подготовка и водење на инвестиции и инвестициско одржување,
- Водење на архива на Друштвото согласно Законот за архивско работење,
- Планирање, организирање и обезбедување на заштита при работа, заштита од пожар, физичко и техничко обезбедување,
- Вршење на општи работи за потребите на Друштвото,
- Извршување на други активности.

Службата за маркетинг и односи со јавност ги извршува следните активности:

- Развој и имплементација на маркетингот и комуникациската стратегија, која вклучува корпоративни и промотивни активности и огласувања во склад со потребите и целите на фирмата и групата,
- Следење на пазарните промени и своите потреби и соодветно прилагодување на маркетиншката стратегија,
- Корпоративни и внатрешни комуникации и изградба на односи со медиумите, влијателната јавност, акционерите и вработените,
- Следење на работата и активностите на конкуренцијата во областа на развојот на производите, маркетингот и корпоративните комуникации, и во склад со тоа прилагодување на сопствената маркетинг стратегија,
- Организирање, уредување и надзор врз корпоративна, дигитална комуникација и корпоративните настани - прес конференции, саеми настапи на донатори и другите настани,
- Поддршка и анализа на резултатите на промоција на продажните акции,
- Извршување на други активности.

Служба за спречување, откривање и истрага на измами ги извршува следните активности:

- Воспоставување и подобрување на систем за целосно и континуирано следење и известување врз основа на КПИ планови (клучни показатели на измама),
- Воспоставување и подобрување на внатрешна контрола, со цел веднаш да се идентификува и спречи настанување на измамата,
- Утврдување на процедура за намалување на загуби кои произлегуваат од измама,
- Утврдување на мерки за санкционирање и воспоставување на соодветни постапки и внатрешна контрола, во случај на откриени измами,
- Подготовка на извештаи за завршените истражувања на задачите и советодавните услуги,
- Извршување на други активности.

Служба за информатичка и комуникациска технологија ги извршува следните активности:

- Обезбедување и развој на информатичка подршка,
- Техничка помош на корисниците во врска со употребата на информатичка подршка,
- Одржување и заштита на интерна мрежа, сервери и база на податоци,
- Дизајн, развој и одржување на INHOUSE апликација,
- Документирање на IT процеси и процедури,
- Набавка на хардвер, софтвер и потрошен материјал,
- Следење и извршување на договори со надворешни фирми,
- Извршување на други активности.

Службата за актуаријат ги извршува следните активности:

- Проверка на правилност на пресметката во кварталните сметки во однос на формирање на технички резерви и други резерви на Друштвото,
- Проверка на премиите на техничките резерви дали се пресметани во согласност со одредбите на Законот за супервизија на осигурување, како и дали истите се пресметани и издвоени на начин кој ќе овозможи долгорочно исполнување на обврските кои произлегуваат од договорот за осигурување од страна на Друштвото,
- Давање мислење за општи и посебни услови на осигурување, тарифи на премии на осигурување и техничките основи на осигурување,
- Подготовка и изработка на табела на максимално самопокритие, правилник за формирање и начин на пресметка и висина на преносни премии, правилник за начинот на формирање на резерви на штети, правилник за формирање на резерви за израмнување на ризик и другите акти на деловната политика,
- Извршување на други активности.

Службата за позадинско работење ги извршува следните активности:

- Тарифација на изготвените полиси (во согласност со Одлуката за овластувања) за сите видови на осигурување,
- Одговара за суштинска и сметковна контрола на полисите,
- Вршење на сите потребни активности на подрачјето на строга евиденција,
- Вршење на внес и вршење на надзор во централната збирка на деловни партнери,
- Испраќање на известувања за доспевање,
- Дневно книжење на приливи и одливи за правни и физички лица, канали на продажба и дополнителни евиденции,
- Дневна контрола и обезбедување на соодветна аналитика на наплата на долгови и обврски кои произлегуваат од осигурителните работи,
- Соработка со подрачјето за продажба за наплата на долгови и бележење на сомнителни и спорни долгови,
- Опомена на нередовните плаќачи и грижа за листата за исклучоци кај праќањето на опомени, склучување на договори за исплата на долг,
- Соработка со другите организациски единици на друштвото со цел наплата на побарувања; давање предлози за утужување на коминтенти и подготовка на документација за утужување
- Подготовка на пресметки за намалена вредност (исправка на вредноста) на наплатните долгови и нивно книжење,
- Извршување на други активности.

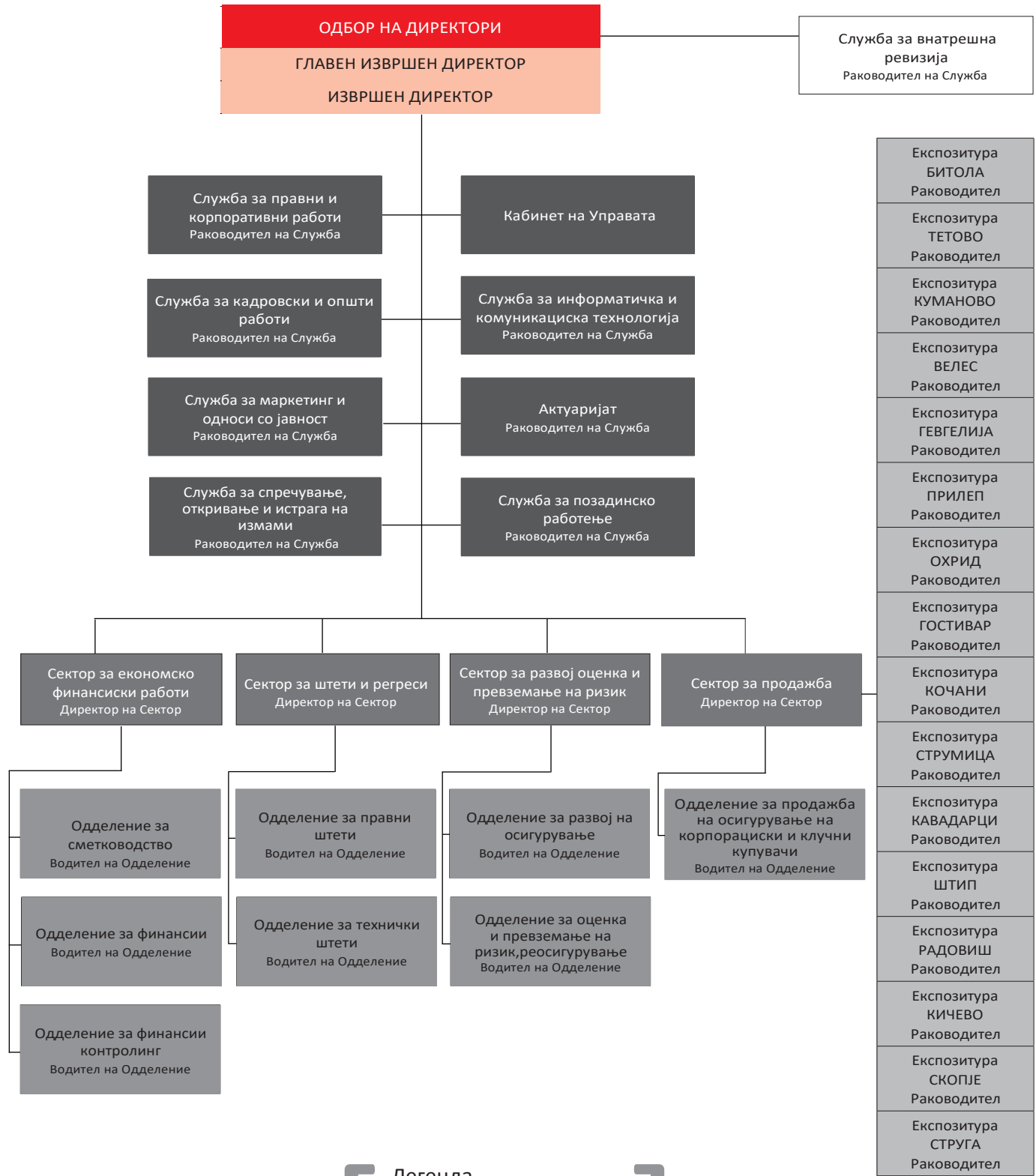
Службата за правни и корпоративни работи ги извршува следните активности:

- Следење на промените на законската регулатива и предлагање мерки за потребно усогласување на работењето и актите на Друштвото со позитивното законодавство,
- Воспоставување на рамка за обезбедување на усогласеност со прописите за заштита на лични податоци и управување со предметното подрачје,
- Следење на адекватноста и правовременоста при известувањето на Друштвото и стручна помош при исполнување на обврски за доставување на извештаи на државни тела, органи и институции,
- Контрола и поддршка на сите правни и нормативно првани работи на ниво на целото Друштво
- Координација, водење и подготовка на документација за органите на управување на Друштвото,
- Организација на работењето и следење на извршувањето на одлуките на Собранието на акционери и Одборот на директори,
- Извршување на други активности.

Експозитурите, како дел од Секторот за продажба, ги извршуваат следните активности:

- Продажба на сите видови на осигурување согласно важечките тарифи и услови за осигурување,
- Реализација на премискиот план,
- Посредување и опфат на сите осигурувања во склад соовластувања,
- Спроведување и грижа за наплата на премија на осигурување,
- Грижа за внес на полиси,
- Соработка при прием на пријава на штети,
- Соработка во проценка на ризик, утврдување на максимални штети,
- Одржување на постојани контакти со осигурениците и проследување на информациите за условите и цените на осигурувањето,
- Извршување на други активности.

Деловната мрежа во Друштвото е организирана во рамките на Секторот за продажба. Заклучно со 31 декември 2022 во функција се 16 експозитури, кои претставуваат најистурениот канал преку кој се обезбедува достапност на осигурителната понуда до клиентите. На подрачјето на работење на една Експозитура, продажбата може да се врши на повеќе продажни места, преку организирање на застапништва кои не претставуваат самостојни организациони единици, односно истите функционираат во рамките на Експозитурата на чие подрачје се регистрирани.

Легенда

- 1 Сектор
- 2 Штабна служба
- 3 Одделение
- 4 Експозитура

3.

Управување и водење на Друштвото

3.1 Управување и водење на Друштвото

Начинот на управување на Триглав Осигурување АД, Скопје е според едностепен систем на управување. Органи на Друштвото се:

- Собрание на акционери и
- Одбор на директори, со помошно тело Одбор за ревизија.

Органите на Друштвото дејствуваат во согласност со законите и останатите прописи, Статутот и интерните акти на Друштвото.

3.2 Собрание на акционери

Акционерите на Друштвото ги остваруваат своите права преку Собранието на акционери. Правата и начинот на дејствување на Собранието се определени со Законот за трговските друштва, Законот за супервизија на осигурување и Статутот на Друштвото.

Во текот на 2022 година беа одржани 2 (две) седници на Собранието на акционери и тоа:

- 58-та седница на Собранието на акционери—одржана на 26.05.2022 година;

На 58-та седница на Собранието на акционери одржана на 26.05.2022 година беше разгледано и одобрено работењето на членовите на Одборот на директори, како и беа усвоени Годишните извештаи на Друштвото. Дополнително, беше продолжен мандатот на г-динот Блаж Кметец за неизвршен член на Одборот на директори, со мандат од 4 години. За вршење на ревизија на годишните извештаи за 2022 година, од страна на Собранието на акционери беше избрана ревизорската куќа Дилоит Доо Скопје.

3.3 Одбор на директори

Управувањето во Друштвото е организирано според едностепениот систем на управување преку Одбор на директори. Одборот на директори може да брои најмалку 4 (четири), а најмногу 8 (осум) члена. Моментално Одборот на директори се состои од 7 (седум) члена и тоа:

- Г-дин Ѓорѓе Војновиќ, МБА - извршен член - главен извршен директор; менаџер по бизнис и администрација;
- Г-дин Војдан Јорданов -МБА- извршен член - извршен директор; магистер по бизис администрација;
- Г-дин Тедо Дјекановиќ, МБА - Претседател на Одборот на директори; магистер по бизис администрација;
- Г-дин Дарко Поповски, МБА - неизвршен член; магистер по бизисадминистрација;
- Г-дин Блаж Кметец, - неизвршен член, магистер по финасии;
- Г-дин Матеј Ферлан, МБА - независен неизвршен член- магистер по бизнис администрација и
- Г-дин Ѓорѓи Јанчевски - независен неизвршен член, дипломиран економист.

Во временскиот период од 01.01.2022 година до 31.12.2022 година Одборот на директори одржа 12 (дванаесет) седници на кои што беа разгледувани значајни прашања од делокругот на работењето на Друштвото. Одборот на директори разгледуваше и решаваше и за други работи од тековен карактер што се во негова надлежност.

Седниците на Одборот на директори беа редовно одржувани во закажаните термини и на истите речиси секогаш сите членови беа редовно присутни и земаа активно учество во работата.

Одборот за ревизија, моментално има 5 (пет) члена и тоа:

- г-ѓа Матеја Гержина, претседател на Одборот за ревизија;
- г-дин Дарко Поповски, член;
- г-ѓа Јана Полда, член;
- г-дин Бранко Флисар, член и
- г-дин Миран Крашевец, член.

Во временскиот период од 01.01.2022 година до 31.12.2022 година Одборот за ревизија одржа 7 (седум) седници. На седниците на овие тела беа разгледувани значајни прашања од делокругот на работењето на Друштвото, а кои особено се однесуваат на сметководственото и финансиското работење на Друштвото, работата на внатрешната и надворешната ревизија, ефикасноста на работењето на внатрешните контроли и управување со ризици, инспекциските и надворните контроли во Друштвото и слично.

Седниците на Одборот за ревизија беа редовно одржувани во закажаните термини и за истите беше обезбедуван потребниот кворум за одржување, односно најчесто беа присутни четири од пет члена.

Во продолжение се презентирани примањата на членовите на Одборот на директори исплатени од страна на Триглав Осигурување АД Скопје во деловната 2022 година.

Име и презиме	Функција	Период на извршување на функција	Плата и надоместоци	Животно осигурување	Регрес за годишен одмор	Паушал на неизвршни членови на Одборот на директори	Други видови на надоместоци*	Вкупно МКД'000
Тедо Дјекановиќ	Неизвршен член - Претседател на Одборот на директори	од 01.03.2015 година	-	-	-	-	34	34
Ѓорѓе Војновиќ	Извршен член на Одборот на директори, главен извршен директор	од 17.11.2015 година	7.699	75	38	-	-	7.812
Војдан Јорданов	Извршен член на Одборот на директори, извршен директор	од 01.04.2021 година	5.943	60	38	-	-	6.041
Матеј Ферлан	Неизвршен член на Одборот на директори	од 01.03.2015 година	-	-	-	259	87	346
Дарко Поповски	Неизвршен член на Одборот на директори	од 01.03.2015 година	-	-	-	285	55	340
Ѓорѓи Јанчевски	Независен неизвршен член на Одборот на директори	Од 30.01.2020 година	-	-	-	739	-	739
Блаж Кметец	Независен неизвршен член на Одборот на директори	од 04.12.2013 година	-	-	-	259	81	340
Вкупно			13.642	135	76	1.542	257	15.652

*Во текот на 2022 година, Друштвото има трошоци за животно осигурување за извршните членови на Одборот на директори со осигурителна премија од 135 илјади МКД.
** Други видови на надомести се однесуваат на надомест на авионски карти, хотелски услуги и останати патни трошоци поврзани со одржување на седниците на Одборот на директори.

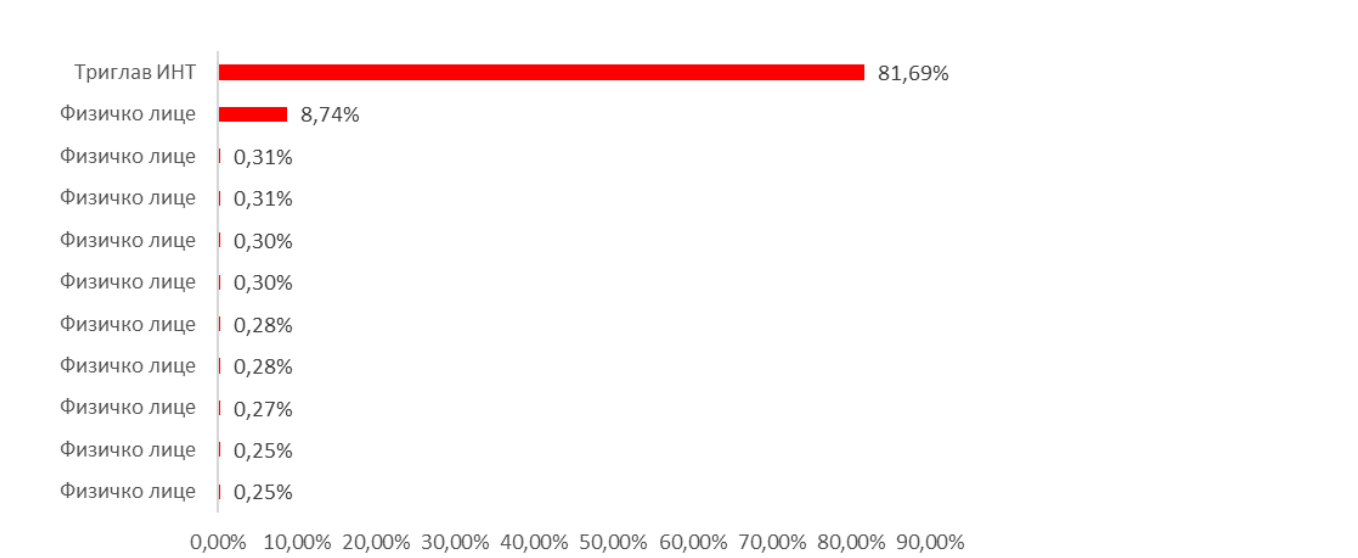
4.

Акционерски капитал и акционери на Друштвото

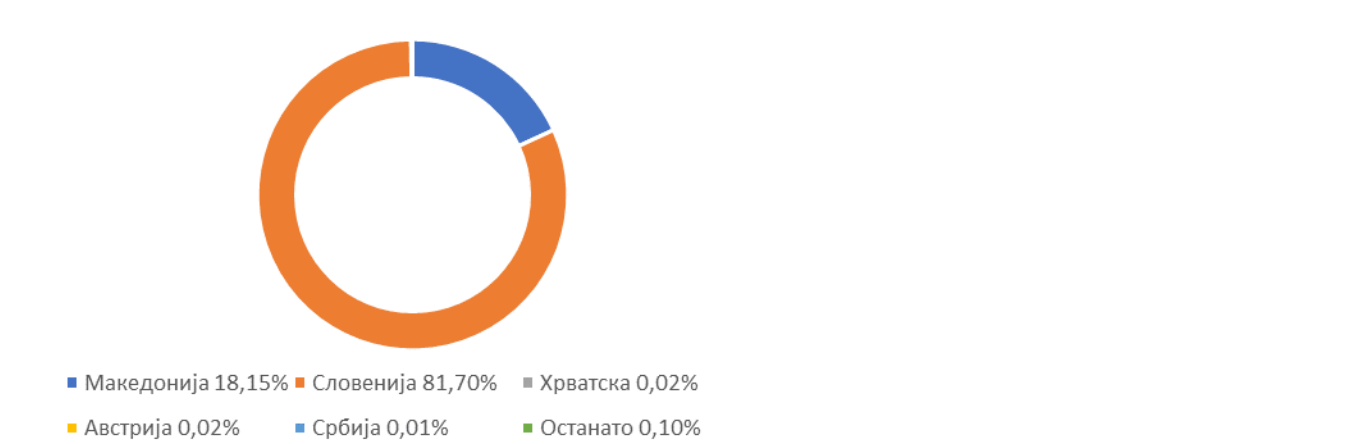
Акционерскиот капитал на Друштвото на 31 декември 2022 година го сочинуваат 60.184 обични акции со вкупна номинална вредност од 3.009.200 Евра. Номиналната вредност по акција изнесува 50 Евра. Акциите се регистрирани и се водат во Централниот депозитар за хартии од вредност на Р. С. Македонија како обични акции. Акциите на сопствениците им даваат право на глас на седниците на Собранието на акционери. Еден глас на седниците на Собранието на акционери се добива како еквивалент на една обична акција. Акцијата е издадена во нематеријален облик со ISIN код MKVROS101016.

Акционерска структура на 31 декември 2021	Вкупно	Домашни	Странски	Правни лица	Физички лица
Број на акции	60.184	10.921	49.263	49.206	10.978
Број на акционери	61	51	9	2	58
Број на акции - учество	100%	18,15%	81,85%	81,76%	18,24%
Број на акционери - учество	100%	85,00%	15,00%	3,33%	96,67%

Во продолжение се прикажани десетте најголеми акционери во Триглав Осигурување АД Скопје. Најголемиот акционер - Триглав ИНТ - во периодот од 01 јануари 2022 до 31 декември 2022 го зголеми своето учество во акционерскиот капитал на Друштвото за 0,23 процентни поени, односно од 81,32% на 81,69%.

Од аспект на структура на капиталот по земја на потекло на акционерите, доминираат акционерите од Словенија (странски правни лица) и Македонија (домашни физички лица).

5.

Деловно окружување

5.1 Општо деловно окружување и влијание на околината врз работењето на Друштвото

А) Политички аспект

По распадот на Југославија во 1991 година и прогласувањето независност во 1991 година, Македонија се етаблира како република со повеќепартиска парламентарна демократија и политички систем поделен на законодавна, извршна и судска власт. Собранието, составено од 120 пратеници, е централна и најважна институција на државната власт. Согласно Уставот, Собранието е репрезентативно тело на граѓани, избрано на општи и непосредни избори со мандат од 4 години и му е доверено од законодавната власт на Р. С. Македонија. Владата ја избира Собранието на Републиката со мнозинство гласови од вкупниот број делегати и одговара пред Собранието за својата работа. Покрај Владата, извршната власт има и Претседателот, кој ја претставува Републиката и е Главен командант на вооружените сили. Претседателот е избран на општи и непосредни избори со мандат од 5 години и може да има максимум 2 мандата. Актуелен претседател е Стево Пендаровски, кој го издржува својот прв мандат (2019-).

Р. С. Македонија на 27.03.2020 година стана 30-та полноправна членка на НАТО. Дополнително, на 26.03.2020 година, конечно доби зелено светло за отпочнување на преговори со ЕУ но без конкретен датум. За Р. С. Македонија ова се историски достигнувања со кои се гарантира економска стабилност и иднина и подобар животен стандард.

Во текот на 2021 се појавија нови предизвици во преговорите меѓу Бугарија и Македонија, особено по усвојувањето на резолуцијата на 29 јули, со која Владата на Р.С. Македонија се обврза да го почитува континуитетот на македонскиот јазик и неговите дијалекти, како и да се почитува автохтоноста на македонскиот народ и неговиот историски, јазичен, културен и религиозен континуитет, сето тоа засновано на познавање на науката и воспоставените факти, и почитување на меѓународното право. Во октомври 2021 година се одржа ЕУ Самит за Западен Балкан, на кој планот 5 + 1 го претстави претседателот на Република Бугарија и Претседател на Европската комисија, а кој треба да го потпише Р.С. Македонија. Сепак, засега не е јасно дали неговото потпишување ќе резултира со деблокирање на процесот на интеграција.

Б) Економски аспект

Согласно последните расположливи податоци, бруто домашниот производ порасна за 2,2% во првиот, 4% во вториот и 2% во третиот квартал од 2022 година.

Финалната потрошувачка на домаќинствата, вклучително и непрофитните институции кои им служат на домаќинствата, на крајот на третиот квартал 2022 година номинално се зголеми за 18,2%, а нејзиното учество во структурата на бруто домашниот производ изнесува 71,2%. Во истиот период, извозот на стоки и услуги номинално е зголемен за 27,2%, а увозот на стоки и услуги номинално е зголемен за 31,1%.

Стапката на невработеност во третиот квартал од 2022 година изнесува 14,3%, додека стапката на вработеност достигна ниво од 47,3%. Сегашната проекција на Министерството за финансии на Република Северна Македонија за 2022 година е одржување на невработеноста на 14,5%.

	2017	2018	2019	2020	2021	Q3,2022*¹	Проекција 2022	Проекција 2023
БДП (стапка на раст)	1,1%	2,9%	3,9%	(4,7%)	3,9%	2,0%	2,7%	2,9%
Инфлација	1,4%	1,5%	0,8%	1,2%	3,2%	12,4%	13,5%	7,1%
Невработеност	22,4%	20,7%	17,3%	16,4%	15,7%	14,3%	14,5%	14,0%

Извор: Министерство за финансии на Р. С. Македонија;.

* Проценети податоци

Инфлација и каматни стапки

Првичната оценка на Народната банка за 2022 година година е 14,2% (од 08%-09% за 2023 година). Гледајќи ги статистичките податоци, досега е забележан најголем раст на цените на основните производи. Цените на храната најмногу забрзаа, па така според Заводот за статистика истите бележат раст од 20,3% во периодот јануари-ноември 2022 година, додека цените на транспортот се зголемија за 19,9%.

По долгиот период на ниски каматни стапки на државните обврзници, во текот на 2022 година истите значително пораснаа како резултат на монетарното затегање. Приносите на должничките инструменти се движеа на крајот на 2022 година се движеа од 3,5% за 12 месечни државни обврзници, до 5,4% за 15 годишни државни обврзници без девизна клаузула.

Државни обврзници без девизна клаузула							Државни обврзници со ЕУР валутна клаузула						
Рочност	12М	2Г	3Г	5Г	10Г	15Г	12М	2Г	3Г	5Г	10Г	15Г	30Г
2015	2,50%	2,20%	2,65%	/	3,80%	/	2,50%	2,70%	/	/	3,70%	4,30%	/
2016	2,60%	2,80%	/	/	3,90%	/	1,75%	2,00%	/	2,50%	/	3,80%	/
2017	1,85%	2,10%	2,35%	/	/	/	0,90%	0,90%	/	/	/	2,90%	4,50%
2018	0,90%	1,30%	1,50%	2,00%	/	3,40%	3,00%	2,00%	/	2,70%	4,5%	/	/
2019	0,60%	/	/	1,50%	/	3,00%	0,50%	/	/	1,30%	/	2,45%	4,10%
2020	0,40%	0,90%	1,30%	/	2,00%	2,50%	/	0,60%	1,00%	/	1,50%	2,20%	4,10%
2021	0,50%	0,60%	1,30%	1,20%	/	2,50%	/	/	/	/	/	2,20%	/
2022	3,50%	/	/	/	/	5,40%	/	/	/	/	/	5,15%	/

Јавен долг

Според општо прифатената методологија, Р.С. Македонија спаѓа во групата на средни задолженија земји. Во текот на изминатите години, буџетскиот дефицит постојано се намалуваше се до 2020 година кога нагло порасна на 8,1% од БДП, а како резултат на Ковид 19 кризата. Во 2021 година кај јавниот долг беше забележано благо зголемување од 0,3 п.п, на 61% од БДП.

На крајот од 2022 година, јавниот долг изнесува 57.1% од БДП, што е пад од 3,9 п.п во однос на 2021 година, додека буџетскиот дефицит изнесува 4,3%. Според ревидираната Стратегија за управување со јавниот долг, на среден рок, односно до 2027 година, јавниот долг ќе се стабилизира и ќе се намали на 56,1%, додека државниот долг ќе се намали на 49,5%.

В) Социјален аспект

Според последните податоци од 31.03.2022 година, во Македонија живеат 1.836.713 жители, кои се различни по својата етничка, верска и културна припадност. Македонците претставуваат мнозинство во земјава со 58,4% од вкупното население, потоа Албанците со 24,3%, Турците со 3,9% и Ромите со 2,5%. Просечниот годишен раст на населението во земјата во втората половина на 20 век постојано се намалува, од 26,3 промили во 1948 година на 1,3 промили во 2015 година. Ваквите податоци ја сместуваат Македонија меѓу земјите со низок раст на населението, како и повеќето земји во Европа.

Жителите на возраст од 65 години и постари претставуваат 17,2% од вкупниот број на жители во земјата. Податоците покажуваат дека населението во државата е под влијание на процесот на демографско стареење, односно анализата на старосната структура покажува на еден тренд на намалување на младото население. Ваквите движења се многу интересни доколку се погледнат на ниво на општини, региони или националности.

	ГОДИНА							
Националност	1953	1961	1971	1981	1991	2002	2021	%
Македонци	860.699	1.000.854	1.142.375	1.279.323	1.328.187	1.297.981	1.073.229	58,4
Албанци	162.524	183.108	279.871	377.208	441.987	509.083	446.245	24,3
Турци	203.938	131.481	108.552	86.591	77.080	77.959	70.961	3,9
Роми	20.462	20.606	24.505	43.125	52.103	53.879	46.433	2,5
Срби	35.112	42.728	46.465	44.468	42.775	35.939	23.847	1,3
Власи	8.668	8.046	7.190	6.384	7.764	9.695	8.714	0,5
Босанци	-	-	-	-	-	17.018	16.042	0,9
Останати	13.111	19.180	38.350	72.037	84.086	20.993	17.990	1,0
Непознато	-	-	-	-	-	-	133.182	7,2
Вкупно	1.304.514	1.406.003	1.647.308	1.909.136	2.033.982	2.022.547	1.836.713	100

Македонија спаѓа во земјите со најнизок животен стандард во Европа. Куповната моќ на населението изнесува околу 37% од просекот на Европската Унија. Во исто време, приходот е крајно нееднакво дистрибуиран, односно разликите помеѓу најбогатото и најсиромашното население во државата, мерено преку индексот GINI, се меѓу највисоките во Европа. Сепак во последните години забележан е извесен напредок, особено во поглед на бројот на сиромашното население. Имено,гледано преку индексот Laeken, сиромашното население во Р. Македонија се намалило од 27,3% во 2010 година на 21,8% во 2020 година.

5.2 **Осигурителен пазар**

На пазарот на осигурување во Р. С. Македонија активно работат 16 друштва, од кои 11 друштва работат неживотно осигурување, а пет друштва работат животно осигурување. Само едно друштво, покрај работењето со неживотно осигурување, има дозвола за извршување и работење сореосигурување.

Заклучно со Q4, 2022 осигурителниот пазар во Р. С. Македонија го сочинуваат 39 осигурителни брокерски друштва, 10 друштва за застапување при осигурување и 7 банки кои дејствуваат како застапници за осигурување.

Осигурителната дејност е најмалку развиен сегмент на финансискиот систем во земјата. Во структурата на финансискиот систем осигурителниот сектор учествува со околу 3,5%, а степенот на густина за 2021 година изнесува околку 103 Евра (2020: 79 Евра)¹ осигурителна премија по жител. Ова е далеку од просекот на ЕУ од околу 2.000 Евра, но е слично со просекот на земјите од Западен Балкан.

Основната карактеристика на осигурителниот пазар во Р. С. Македонија е релативно ниска пазарна концентрација, што е предуслов за функционална пазарна конкуренција. Во 2022 година бројот на друштва кои го имаат поминато прагот на учество од 10% во вкупната бруто полисирана премија на земјата изнесува четири. Покрај тоа, на македонскиот пазар на осигурување ниту една компанија не го надминува прагот со повеќе од 20% од пазарниот удел. Од друга страна, висока концентрација е присутна кај животното осигурување, а причина за тоа е малиот број друштва од овој домен на работење.

Во Q4,2022 беше остварена бруто полисирана премија (БПП) од 12,8 милијарди денари, што претставува зголемување од над 10% во споредба со истиот период лани (Q4, 2021: 11,6 милијарди МКД). Споредено со минатата година, неживотното осигурување има раст од 9% (Q4, 2021: 9,6 милијарди денари) и реализираната БПП е 10,5 милијарди денари што претставува 82% од вкупната бруто полисирана премија на пазарот за 2022 година.

Во класата на животно осигурување остварената премија изнесува 2,3 милијарди денари, што претставува раст од 15,0% во однос на истиот период минатата година (Q4, 2021: 2,0 милијарди денари). Истата учествува во вкупната премија на осигурителниот пазар со 18%

Кај поединечните класи на осигурување нема значајни отстапки во однос на структурата на вкупната бруто премија, со што и понатаму најзначајната категорија е задолжителното осигурување од авто-одговорност (АО) и каско осигурување со учество од 49,6% (Q4,2021: 59,5%), потоа следи имотното осигурување со 20,0% (Q4,2021: 22,5%). Раст кај неживотното осигурување бележи и здравственото осигурување со раст од 68% и БПП од 679,6 милиони денари (Q4, 2021: 405,0 милиони денари).

Регистар на осигурителни друштва во Р. С. Македонија:

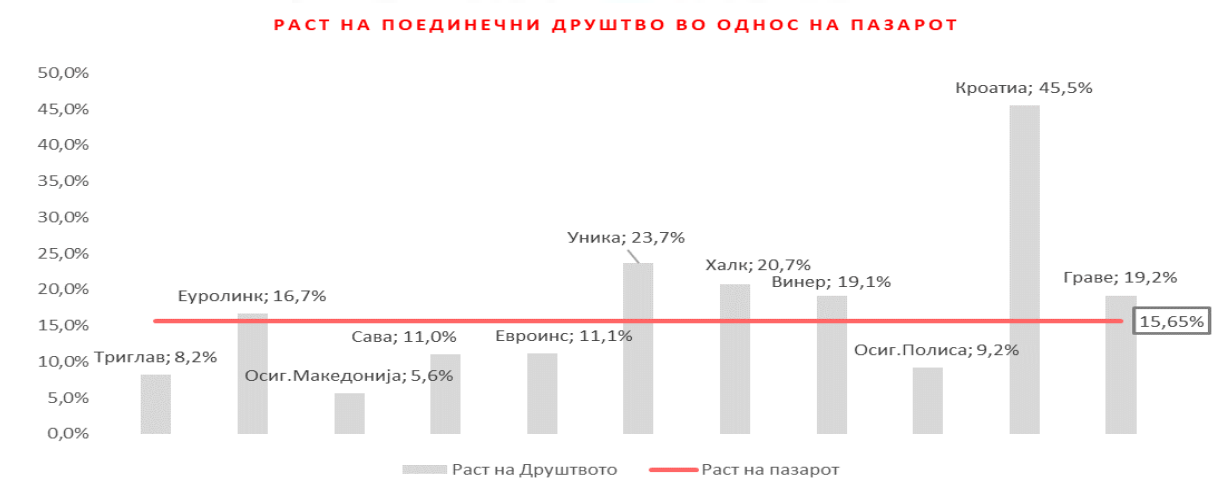
Друштва за неживотно осигурување:	Друштва за животно осигурување:
Триглав	Кроација Осигурување Живот
Еуролинк	Граве Живот
Уника	Винер Лајф-Vienna Insurance Group
Халк Осигурување	УНИКА Лајф АД Скопје
Сава	Триглав Осигурување Живот АД, Скопје
Осигурување Македонија	
Винер	
Еуроинс	
Кроација	
Осигурителна полиса	
Граве	

Друштвата за осигурување се во доминантна сопственост на странски инвеститори, претежно странски осигурителни компании. Од вкупниот капитал, 80% е странски капитал.

Во прилог е преглед на пазарното учество на осигурителните субјекти во делот на неживотно осигурување во Р. С. Македонија заклучно со 31 декември 2022 година, пресметано врз основа на бруто полисирана премија.

	31 декември 2022	31 декември 2021
Триглав	14,44%	13,84%
Уника	10,86%	10,63%
Еуролинк	10,71%	11,68%
Сава	10,21%	9,78%
Осигурување Македонија	9,49%	9,47%
Винер	9,35%	8,81%
Еуроинс	9,11%	8,39%
Кроација	8,98%	6,96%
Осигурителна полиса	6,84%	6,84%
Халк Осигурување	6,59%	10,30%
Граве	3,42%	3,30%

Заклучно со Q4, 2022 година Триглав Осигурување АД Скопје, во делот на бруто полисираната премија, на пазарот на неживотно осигурување во Р. С. Македонија остварува учество од 14,44% или раст од 0,6 процентни поени во споредба со Q4, 2021 година, со што ја зацврсти водечката позиција на пазарот на осигурување.

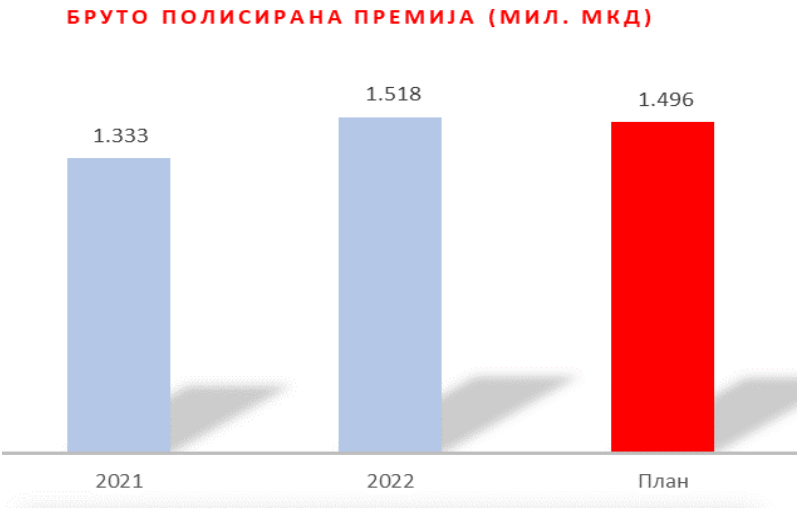

¹ Последни ажурирани податоци

6. Работење во периодот на известување

6.1 Остварена бруто премија

+ 14%
Бруто полисирана премија

Во продолжение следува преглед на остварената бруто премија по класи на осигурување.

МКД '000	31 декември 2022 (1)	31 декември 2021 (2)	План 2022 (3)	Индекс (1)/(2)	Индекс (1)/(3)	Структура 2021
01 Осигурување од последици на несреќен случај - незгода	113.423	85.861	94.733	132	120	7,5%
02 Доброволно здравствено осигурување	123.696	86.501	89.435	143	138	8,1%
03 Осигурување на моторни возила (каска)	166.978	157.701	156.935	106	106	11,0%
04 Осигурување на шински возила (каска)	-	-	-	-	-	0,0%
05 Осигурување на воздухоплови (каска)	-	-	57.400	-	-	0,0%
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	178	302	319	59	56	0,0%
07 Осигурување на стока во превоз (карга)	31.836	34.262	32.299	93	99	2,1%
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	118.702	102.384	112.954	116	105	7,8%
09 Други осигурувања на имот	201.728	200.760	194.717	100	104	13,3%
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	567.124	536.427	594.708	106	95	37,4%
11 Осигурување од одговорност од употреба на воздухоплови	133	-	12.720	-	1	0,0%
12 Осигурување од одговорност од употреба на пловни објекти	587	475	691	124	85	0,0%
13 Општо осигурување од одговорност	40.905	37.822	37.612	108	109	2,7%
14 Осигурување на кредити	34.214	4.584	32.888	746	104	2,3%
15 Осигурување на гаранции	607	251	421	241	144	0,0%
16 Осигурување на разни финансиски загуби	59.480	49.409	45.088	120	132	3,9%
17 Осигурување на правна заштита	-	-	-	-	-	0,0%
18 Осигурување на туристичка помош	58.248	36.131	32.942	161	177	3,8%
Вкупно	1.517.840	1.332.871	1.495.862	114	101	100,0%

Коментари по одделни класи на осигурување

Во 2022 година беа остварени следниве премиски резултати:

- Индекс на БПП 2022 / БПП 2021 = 114
- Индекс на БПП 2022 / План 2022 = 101

Триглав Осигурување АД Скопје има добиено дозвола за работење во 18 (осумнаесет) класи во делот на неживотно осигурување. Од нив, Друштвото во 2022 година работеше во 15 (петнаесет) класи.

Од 15 (петнаесет) класи на осигурување, во 12 (дванаесет) од нив се забележа пораст на премијата во однос на реализираната премија во истиот период во 2021 година. Од друга страна, во 3 (три) класи на осигурување се оствари помала реализирана премија во однос на 2021 година.

Класа 1 - Осигурување од последици на несреќен случај - незгода

Заклучно со 31 декември 2022 година, остварен е индекс од 132 во однос на реализацијата од истиот период претходната година. Во споредба со планираниот износ, индексот за оваа класа е 120.

Растот на премија е резултат на нова премија со еден поголем клиент, во износ од 36,9 мил.мкд.

Класа 2 – Доброволно здравствено осигурување

Здравственото осигурување е релативно нов производ во портфолиото на Триглав Осигурување АД, Скопје. И покрај тоа, истото постана значаен дел од понудата на Друштвото и во текот на 2022-та изнесува над 8% од структурата на портфолиото.

Добрите индекси се резултат на повисока премија и кај правните лица (неколку поголеми клиенти), како и зголемувањето на интересот кај физичките лица.

Класа 3 - Осигурување на моторни возила (каска)

Во оваа класа на осигурување, друштвото има остварено индекс од 106 во однос на истиот период претходната година, како и во однос на планот за овој период.

Заклучно со 31 декември 2022 година, Триглав успеа да го обнови поголемиот дел од своето портфолио. По лошата 2020 година за автоосигурувањата, во 2021 и 2022 година се забележува придвижување на пазарот.

Класа 5 – Осигурување на воздухоплови (каска)

Разликата во однос на планот е поради тоа што не го добивме јавниот тендер што го распиша Министерството за внатрешни работи.

Класа 7 - Осигурување на стока во превоз (карга)

Во оваа незадолжителна класа на осигурување остварениот индекс е 99 во однос на планот и 93 во однос на истиот период претходната година.

Во текот на 2022-та година успеавме да го задржиме поголемиот дел од нашите клиенти. Падот во класата е помалку реализираната премија со еден клиент.

Класа 8 - Осигурување на имот од пожар и природни непогоди

Остварениот индекс во споредба со претходната година изнесува 116, додека во однос на планот индексот е 105. Повисоката реализација се однесува на неколку нови фронтинг полиси со постоечките клиенти.

Класа 9 – Други осигурувања на имот

Остварениот индекс во споредба со претходната година и со планот изнесува 100 и 104 соодветно. Како и кај класата 8, повисоката реализација во однос на минатата година се однесува на неколку нови фронтинг полиси со постоечките клиенти.

Класа 10- Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила

Во оваа класа беше остварен индекс од 106 во споредба со истиот период претходната година. Остварениот индекс во однос на планот изнесува 95. Подобра реализација се забележува и кај физичките лица (повеќе за 20 мил.мкд), како и кај правните лица (повеќе за 10 мил.мкд).

Класа 11 - Осигурување од одговорност од употреба на воздухоплови

Разликата во однос на планот е поради тоа што не го добивме јавниот тендер што го распиша Министерството за внатрешни работи.

Класа 13 - Општо осигурување од одговорност

Оваа класа е со индекс од 108 споредено со реализацијата од претходната година и индекс од 109 споредено со планот.

Класа 14 - Осигурување на гаранции

Оваа класа е со индекс од 746 споредено со реализацијата од претходната година и индекс од 104 споредено со планот.

Отстапувањето е резултат на почетокот на интензивна соработка со банките и другите финансиски институции преку продажба на производи за кредити.

Класа 16 - Осигурување на разни финансиски загуби

Во оваа класа клиентите се претежно компании со странски капитал и обично се работи за фронтинг договори кои не влијаат на нето-премијата. Кај компаниите со домашен капитал интересот за ваков вид на осигурување е прилично слаб.

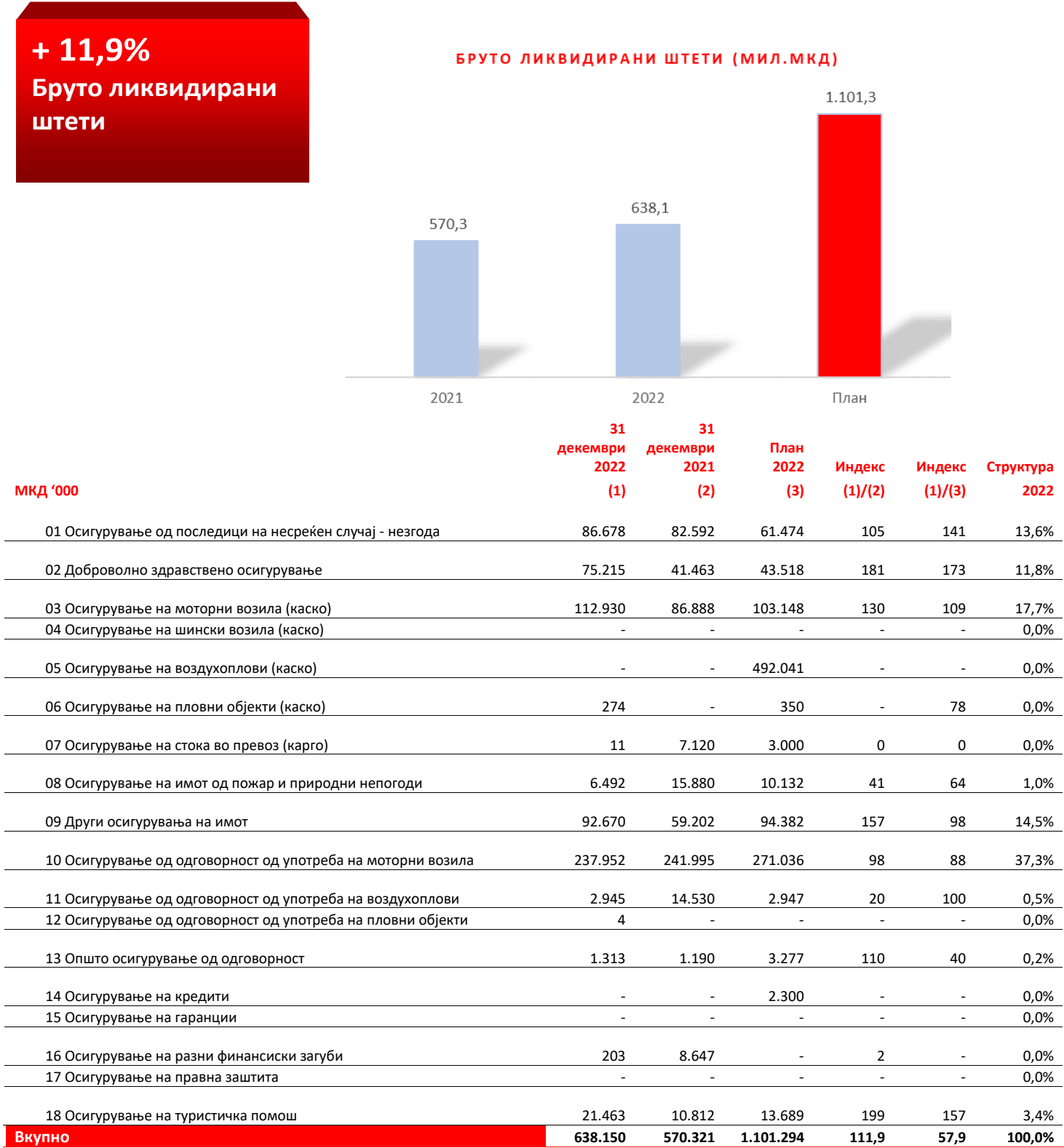
Класа 18 - Осигурување на туристичка помош

Во оваа класа остварена е подобра реализација во однос на минатата година (од 22 милиони МКД), додека во однос на планот е повисока за 26 милиони МКД. Реализацијата во оваа класа се врати на ниво од пред пандемијата, односно додека имаше ограничувања за патување поради мерки за спречување на ширење на вирусот. Во оваа класа имаме и конкурентска предност поради покривање на трошоците за лекување на COVID 19.

Во продолжение следува преглед на бројот на склучени полиси по класи на осигурување.

	31 декември 2022 (1)	31 декември 2021 (2)	Индекс (1)/(2)
01 Осигурување од последици на несреќен случај - незгода	59.548	58.405	102
02 Доброволно здравствено осигурување	11.107	7.921	140
03 Осигурување на моторни возила (каско)	7.446	7.221	103
04 Осигурување на шински возила (каско)	-	-	-
05 Осигурување на воздухоплови (каско)	-	-	-
06 Осигурување на пловни објекти (каско)	5	6	83
07 Осигурување на стока во превоз (карго)	854	719	119
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	8.391	5.508	152
09 Други осигурувања на имот	11.321	16.947	67
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	97.355	92.348	105
11 Осигурување од одговорност од употреба на воздухоплови	9	-	-
12 Осигурување од одговорност од употреба на пловни објекти	102	79	129
13 Општо осигурување од одговорност	6.389	5.818	110
14 Осигурување на кредити	7.945	1.831	434
15 Осигурување на гаранции	2	9	22
16 Осигурување на разни финансиски загуби	51	54	94
17 Осигурување на правна заштита	-	-	-
18 Осигурување на туристичка помош	95.154	59.051	161
Вкупно	305.679	255.917	119

6.2 Ликвидирани штети

Коментари по одделни класи на осигурување

Класа 1 - Осигурување од последици на несреќен случај - незгода

Во оваа класа реализација во споредба со минатата година и планот е 105 и 141.

Разликата во однос на минатата година и планот е како резултат на исплатата на бонуси по основ менаџерско осигурување, а која не беше планирана.

Класа 2 - Доброволно здравствено осигурување

Во оваа класа реализација во споредба со минатата година и планот е со индекси 181 и 173.

Зголемувањето во однос на планот се должи на поголемиот раст на премијата (индекс од 138), како и дополнителните покретија по основ на Ковид 19.

Заклучно со 31 декември 2022 година, во резервација се 374 оштетни побарувања во износ од 4,6 милиони МКД.

Класа 3 - Осигурување на моторни возила (каска)
Во оваа класа имаме повисока реализација од минатата година (индекс 130), како и во однос на планот (индекс 109). Отстапувањето е генерално резултат на повисоко реализираната премија, што пак резултираше со поголем број на пријавени и ликвидирани штети

Класа 5 - Осигурување на воздухоплови (каска)

Штета на износ 492 милиони МКД беше планирано да се ликвидира во месец април 2022 година, но истата не беше остварена поради негативна одлука од страна на реосигурителите. За оваа штета ризикот беше 100% цедиран.

Класа 8 - Осигурување на имот од пожар и природни непогоди
Во оваа класа реализацијата е пониска споредено со минатата година (индекс од 41) и планот (индекс од 64). Помалата ликвидација во оваа година е како резултат на помалиот обем на настанати штети.

Класа 9 - Други осигурување на имот
Во оваа класа постои повисока реализација во однос на минатата година (индекс од 157), и пониска во однос на планот (индекс од 98). Повисоката ликвидација во тековната година произлегува од штетите за посеви и плодови кои во 2022 година беа реализирани на 57 милиони МКД, додека во 2021 изнесуваа 27 милиони МКД. Во резервација се наоѓаат 100 штети во вкупен износ од 10,6 милиони МКД.

Класа 10 - Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила
Во оваа класа, реализацијата во споредба со претходната година е 98, а во однос на планираното ниво е 88. Причината за отстапките е тоа што во 2022 не беше достигнат планираниот обем на премија (индекс од 95). Во резервација има вкупно 901 штети во износ од 281 милиони МКД.

Класа 11 – Осигурување од одговорност на воздухоплови

Во оваа класа беше ликвидирана една штета која се наоѓаше во резервација и беше планирана за оваа година. Износот е целосно под реосигурување.

Класа 13 - Општо осигурување од одговорност
Во оваа класа, реализацијата во споредба со претходната година е 110, а во однос на планираното ниво е 40. Поради фактот што во оваа класа обично има мал број на штети, тешко е да се предвиди движењето на ликвидацијата во текот на годината и оттаму, можноста за девијација од планот е прилично голема. Сепак отстапките во апсолутни износи се мали.

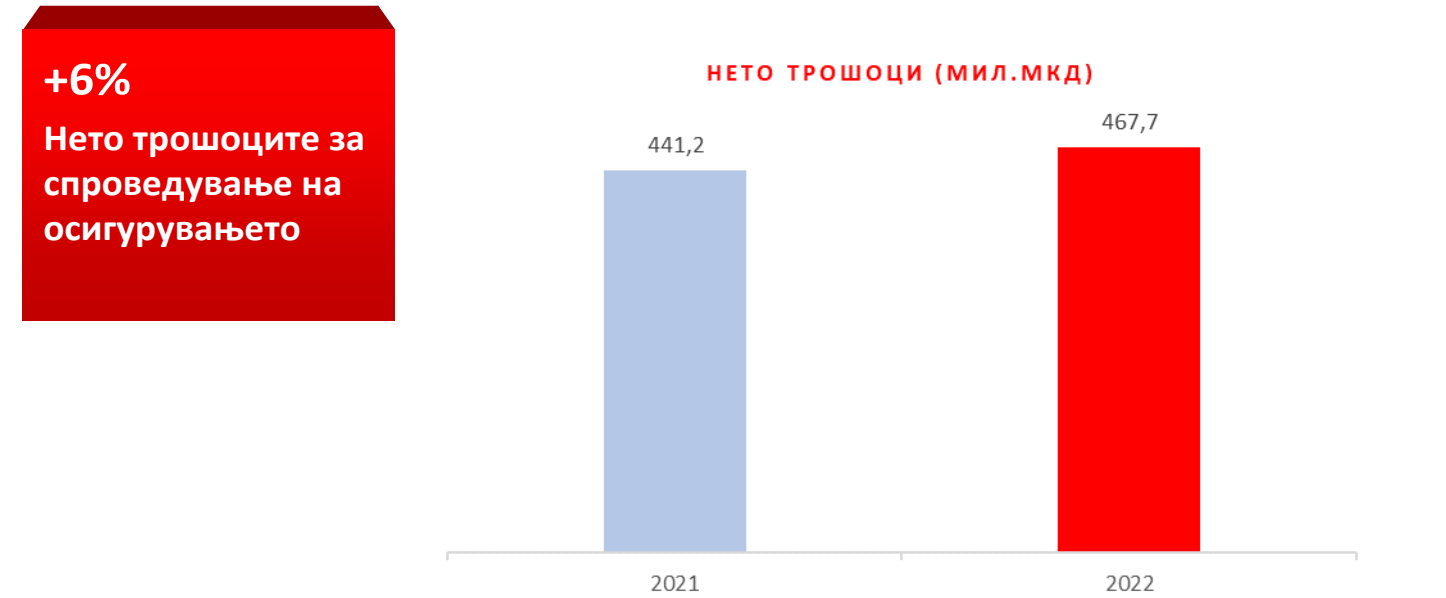
Заклучно со 31 декември 2022 година, во резервација се 6 штети во износ од 3,9 милиони МКД.

Класа 18 - Осигурување на туристичка помош
Во оваа класа, реализацијата во споредба со претходната година е 199, а во однос на планираното ниво е 157. Зголемената реализација во споредба со минатата година се должи на растот на премијата (индекси од 161 и 177 во однос на минатата година и планот)

Во продолжение следува преглед на бројот на ликвидирани штети по класи на осигурување.

	31 декември 2022	31 декември 2021	Индекс
	(1)	(2)	(1)/(2)
01 Осигурување од последици на несреќен случај - незгода	1.432	1.400	102,3
02 Доброволно здравствено осигурување	7.060	4.072	173,4
03 Осигурување на моторни возила (каска)	1.378	1.370	100,6
06 Осигурување на пловни објекти (каска)	1	-	-
07 Осигурување на стока во превоз (карга)	1	3	33,3
08 Осигурување на имот од пожар и природни непогоди	86	49	175,5
09 Други осигурувања на имот	1.833	1.530	119,8
10 Осигурување од одговорност од употреба на моторни возила	3.058	3.318	92,2
11 Осигурување од одговорност од употреба на воздухоплови	4		-
13 Општо осигурување од одговорност	6	7	85,7
16 Осигурување на разни финансиски загуби	1	1	100,0
18 Осигурување на туристичка помош	1.115	513	217,3
Вкупно	15.975	12.263	130,3

6.3 Нето трошоци за спроведување на осигурувањето

МКД '000	31 декември 2022 (1)	31 декември 2021 (2)	Индекс (1)/(2)	Структура 2022
Трошоци за стекнување	163.563	220.854	74,1	35,0%
Провизија	120.142	88.259	136,1	25,7%
Бруто плати на вработените во внатрешната продажна мрежа	98.467	97.861	100,6	21,1%
Останати трошоци за стекнување	2.827	38.826	7,3	0,6%
Промена во одложените трошоци за стекнување (+/-)	(57.873)	(4.093)		-12,4%
Административни трошоци	304.154	220.338	138,0	65,0%
Амортизација на материјални средства кои служат за вршење на дејноста	15.253	24.783	61,5	3,3%
Трошоци за вработените	105.526	96.607	109,2	22,6%
Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност (договори за работа, авторски договори и други правни односи) заедно со сите давачки	794	795	99,9	0,2%
Останати административни трошоци	182.581	98.153	186,0	39,0%
Вкупно	467.717	441.192	106,0	100,0%

На 31.12.2021 година беше извршена измена на „Правилникот за контен план за друштвата за осигурување и реосигурување“ (Службен весник 303/2021), со кој се воведуваат измени во начинот на признавање, последователно мерење и обелоденување на одложените трошоци за стекнување. Согласно измените, меѓу другото, во **одложени трошоци за стекнување** се вклучија и бруто платите на внатрешната продажна мрежа, како и одобрените бонуси и попусти на премијата. Примената на Правилникот за контен план започна од 01.01.2022 година, а Друштвото заклучно 31.12.2022 година се усогласи со измените.

Исто така, во рамки на позицијата **Провизија од осигурување и плати на внатрешната продажна мрежа** се вклучени и провизии за екстерната и интерна продажна мрежа пресметани на база на фактурирана премија. Овие провизии почнаа да се пресметуваат од 2022 година согласно „Упатството за евидентирање на трошоци за провизија и останати трошоци за стекнување по однос на склучени договори за осигурување во деловната евиденција на друшвата за неживотно осигурување“ пропишано од Агенцијата за супервизија на осигурувањето. Вкупниот износ на евидентирани провизии по овој основ во 2022 година изнесува 18,6 милиони денари.

Дополнително, во 2022 беше извршена измена на Правилникот за формата и содржината на финансиски извештаи (Службен весник 118/2022), со што од трошоците за стекнување се исклучуваат трошоците за маркетинг и репрезентација, односно истите од 2022 година се водат позицијата **останати административни трошоци**. Овие трошоци во 2022 година изнесуваат 59,2 милиони денари.

Трошоците за амортизација се намалени во однос на претходната година за околу 9 милиони МКД, како резултат на измената на корисниот век на основниот софтвер за работење на вкупно 15 години, односно негово продолжување до 31.12.2027 година.

6.4 Реосигурување

Премијата за реосигурување во деловната 2022 година во вкупната бруто полисирана премија на осигурување е застапена со 30%. На реосигурување е пренесен износ од 455 милиони МКД. Во однос на претходната деловна година остварено е зголемување на реосигурителното покритие за 48 милиони МКД. Зголемување има кај скоро сите позиции од реосигурителните договори и тоа:

- Останато реосигурување: 2022: 82 милиони МКД наспроти 2021: 76 милиони МКД
- Фронтинг полиси: 2022: 249 милиони МКД наспроти 2021: 229 милиони МКД
- General QS договор: 2022: 124 милиони МКД наспроти 2021: 103 милиони МКД

Причината за растот кај фронтинг полисите се нови договори кај неколку поголеми клиенти - членки на меѓународни групации, како и зголемена премија кај неколку останати клиенти.

МКД '000	31 декември 2022	31 декември 2021	Индекс
	(1)	(2)	(1)/(2)
Бруто полисирана премија	1.517.840	1.332.871	113,9
Премија предадена во реосигурување	454.870	406.853	111,8
- Реосигурување	205.585	178.298	115,3
Фронтинг	249.285	228.555	109,1
Нето премија предадена во реосигурување	1.062.970	926.018	114,8

6.5 Осигурително-технички резерви

Заклучно со 31 декември 2022 година, Триглав Осигурување АД Скопје има оформено 1.343 милиони МКД бруто технички резервации. Вкупниот износ на бруто техничките резервации во однос на состојбата од 31 декември 2021 година е мален за 24,5%, или во апсолутен износ за 435 милиони МКД.

Состојба на пооделни видови на резервации е како што следи:

- Бруто преносните премии на 31 декември 2022 изнесуваа 613 милиони МКД и во однос на состојбата од 31 декември 2021 се зголемени за 7%. Зголемувањето е резултат на повисоко реализираната бруто полисирана премија низ целата година.
- Бруто резервациите за штети изнесуваа 728 милиони МКД и во однос на состојбата од 31 декември 2021 година се намалени за 40% или 476 милиони МКД. Причина за намалувањето е одбивање на една поголема штета од класа 5 – Осигурување на воздухоплови. Штетата беше целосно под реосигурување.

МКД '000	31 Декември 2022	31 Декември 2021	Индекс
	(1)	(2)	(1)/(2)
Резерви за преносна премија	612.804	571.768	107,2
Резерви за штети	727.607	1.203.336	60,5
Резерви за бонуси и попусти	2.738	2.769	98,9
Вкупно бруто технички резерви	1.343.149	1.777.873	75,5

6.6 Структура на финансиските средства

Финансиските средства и вложувања во недвижности на 31 декември 2022 година изнесуваат 1.625 милиони МКД, односно се пониски за 3,4% во однос на минатата година. Понискиот износ е резултат на превреднување на вложувањата расположливи за продажба, а на чија вредност значајно влијаеше растот на пазарните каматни стапки.

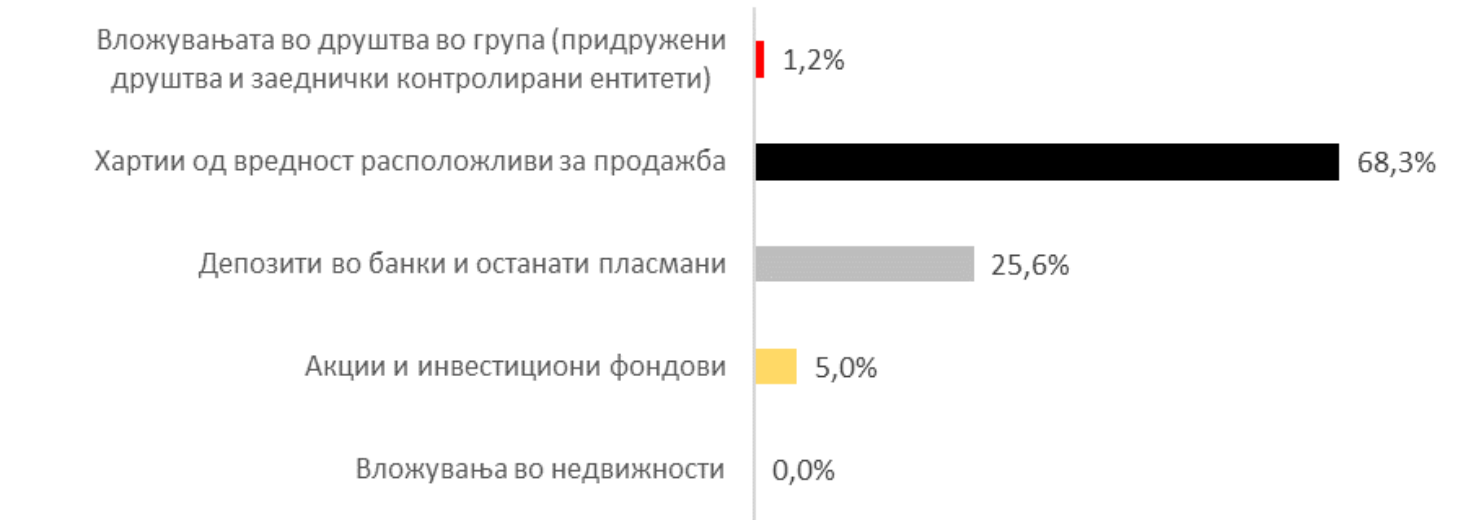
Во структурата на вкупните финансиски средства и вложувања во недвижности најголемо учество остваруваат хартиите од вредност расположливи за продажба 68,3% (2021: 72,3%) потоа следат депозитите во банки и останати пласмани со учество од 25,6% (2021: 21,4%), вложувањата во акции и инвестициони фондови се на трето место со 5,0% (2021: 2,0%) вложувањата во заеднички контролирани ентитети со 1,2% (2021: 4,6%), додека вложувањата во недвижности имаат учество од 0,00% (2021: 0,03%).

МКД '000	31 декември 2022	31 декември 2021	Индекс	Структура
	(1)	(2)	(1)/(2)	
Вложувања во недвижности	-	448	-	0,0%
Акции и инвестициони фондови	80.539	32.843	245,2	5,0%
Депозити во банки и останати пласмани	415.250	360.500	115,2	25,6%
Хартии од вредност расположливи за продажба	1.109.239	1.215.189	91,3	68,3%
Вложувањата во друштва во група (придружени друштва и заеднички контролирани ентитети)	19.766	72.747	27,2	1,2%
Вкупно	1.624.795	1.681.726	96,6	100%

* Во позициите Депозити во банки и Вложувања во заеднички контролирани ентитети не се вклучени побарувањата по основ на акумулираните камати (ABP), а кои изнесуваат 3.823 илјади МКД (2021: 2.345 илјади МКД) и 230 илјади МКД (2021: 326 илјади МКД)

Зголемувањето на позицијата „Акции и инвестициони фондови“ е поради тоа што во 2022 година Триглав Осигурување Живот АД, Скопје беше докапитализирано од Триглав Инт. (матичното друштво), со што уделот на Друштвото се намали под 20%. Следствено, вложувањето наместо по методот на главнина, почна да се води по објективна вредност во рамки на позицијата „Акции и инвестициони фондови“.

Структура на финансиските средства и вложувања на 31 декември 2022 година

7. Финансиски резултат и финансиска положба

7.1 Финансиски резултат

Триглав Осигурување АД Скопје во деловната 2022 година оствари нето добивка од работењето во износ од 40,5 милиони МКД, што претставува раст од 42% во однос на истиот период претходната годината

- Триглав Осигурување оствари нето добивка од 40,5 милиони МКД, односно +42% повеќе од лани

Повратот на капитал изнесува 4,5%

Комбинираниот количник се подобри во споредба со минатата година и изнесува 101,0%, рефлектирајќи го намалувањето на штетниот количник
- Нето приходите од премија за 2022 година изнесуваат 1.026 милиони МКД, кое што претставува зголемување во однос на 2021 година за 16%, односно за 140 милиони МКД. Гледано аналитички, причините за растот се:
 - Раст на бруто премијата за 185 милиони МКД, што делуваше позитивно на нето приходите од премијата;
 - Раст на премијата предадена во реосигурување и соосигурување за 48 милиони денари, што делуваше негативно на нето премијата. Во 2022 година, кај фронтинг полисите се забележува зголемување од 20 милиони МКД во однос на минатата година (2022: 249 милиони МКД, а 2021: 229 милиони МКД), додека кај класичното реосигурување раст зголемување од 28 милиони МКД (2022: 205 милиони МКД, а 2021: 178 милиони МКД).
 - Промената во нето резервите за преносна премија, во споредба со 2021 година, влијаеше позитивно за 3,4 милиони МКД.
 - Приходите од финансиски вложувања изнесуваат 57,2 милиони МКД и бележат раст во однос на истиот период претходната година од 11%. 72% од овие приходи се однесуваат на камати, а 6% се однесуваат на приходи од наемнини. Останатите приходи од вложувања главно произлегуваат од реализирана наплата на заем кој беше под исправка на вредност (9,9 милиони мкд), што е и главна причина за растот на финансиските приходи.
 - Приходи по основ на провизии од реосигурување изнесуваат 90,8 милиони МКД и се повисоки за 11,0 милиони МКД, односно за 14% во однос на 2021 година, во согласност со повисоката премија предадена во реосигурување.
 - Останатите осигурителни приходи, како и останатите приходи се минимално зголемени во однос на 2021 година, односно вкупно за 1,4 милиони МКД.
 - Во делот на расходите, Друштвото ги оствари следниве резултати:
 - Нето расходите за штети се во износ од 567,1 милиони МКД и се за 96,8 милиони мкд (21%) повисоки од минатата година, главно поради поголемиот обем на бруто ликвидирани штети.
 - Останатите технички резерви се за 0,2 милиони МКД намалени поради намалените резервации за менаџерско осигурување (дел од Класата 1 – Осигурување од незгода), чии полиси беа ликвидирани кон крајот на годината.
 - Трошоците за бонуси и попусти изнесуваат 33,2 милиони МКД и се на исто ниво како и минатата година. Најголем износ на попусти (14 милиони мкд) отпаѓа на осигурување на моторни возила.
 - Нето трошоците за спроведување на осигурувањето во деловната 2022 година изнесуваат 468 милиони МКД што претставува раст од 6% или 26,5 милиони МКД во однос на истиот период претходната година. Најголемо влијание за растот имаше позицијата „трошоци за провизија“, која е значајно зголемена согласно растот на бруто полисираната премија, како и фактот што од годинава се пресметува на база на фактурирана, а не на наплатена премија.
 - Трошоци од вложувања се во износ од 0,9 милиони МКД и претставуваат намалување од 44% во однос на минатата година. Намалувањето се должи на тоа што минатата година придруженото друштво Триглав Живот имаше остварена загуба за годината, додека оваа година работи со добивка.
 - Останати осигурително технички трошоци се во износ од 65 милиони МКД и ова претставува пад од 4% (2,4 милиони мкд), а најголемо намалување има кај штетите за непознати и неосигурени возила (Гарантен фонд).
 - Вредносно усогласување на побарувањата е зголемено за 11 милиони МКД. Зголемувањето е резултат на низа фактори како енергетската криза, инфлацијата, руско-украинскиот конфликт итн, а кои допринесуваат кон пролонгирање на наплатата на доспеаните побарувања.

Во продолжение е билансот на успех за годината завршена на 31 декември 2022 и 2021 година.

МКД '000	31 декември 2022	31 декември 2021	Индекс
	(1)	(2)	(1)/(2)
Нето заработена премија	1.025.781	885.457	116
Приход од финансиски имот/средства	57.148	51.600	111
Приходи по основ на реосигурување	90.790	79.782	114
Останати осигурително технички приходи, намалени за реосигурување	7.739	8.638	90
Останати приходи	16.655	14.406	116
Нето издатоци за штети	(567.064)	(470.225)	121
Промена во останати осигурително технички резерви	208	11.802	2
Издатоци за бонуси и попусти	(33.216)	(33.195)	100
Нето трошоци за спроведување на осигурувањето	(467.717)	(441.192)	106
Трошоци од вложувања	(905)	(1.627)	56
Останати осигурително технички трошоци	(64.804)	(67.216)	96
Вредносно усогласување на побарувањата	(10.911)	(4.405)	248
Останати расходи	(6.000)	(242)	2.482
Резултат од работење пред оданочување	47.705	33.584	142
Данок на добивка	(7.227)	(5.103)	142
Нето резултат од работење	40.478	28.482	142

7.2 Финансиска положба

Билансната сума на Друштвото на 31 декември 2022 година изнесува 2.462 милиони МКД, и е за 17% помала во однос на состојбата на ден 31 декември 2021 година.

Актива: Најголемо структурно учество во вкупниот имот на Друштвото остваруваат останатите финансиските средства со 68% и изнесуваат 1.605 милиони МКД (исто ниво како и минатата година). Финансиските вложувања во група изнесуваат 20 милиони МКД и истите се намалени за 73%, како резултат на промена на евидентирање на вложувањето во сестринското друштво Триглав Живот, од придружено друштво согласно IAS 28 во финансиско вложувања согласно IAS 39. Причината за промената во евидентирање е поради пад на учеството во акционерскиот капитал во Триглав Живот под 20%. По финансиските средства следат средствата од реосигурување со учество со 7% и изнесуваат 174 милиони МКД. Истите се пониски поради одбивањето на една штета на повисок износ, а која беше целосно под реосигурување.

Побарувањата имаат структурно учество од 17%, во износ од 427 милиони МКД. Побарувањата за 2022 година остваруваат минимален раст во однос на претходната година за 1%.

Нематеријалниот имот изнесува 27 милиони МКД и во вкупните средства учествува со помалку од 1%. Истиот е зголемен во однос на минатата година поради дополнителни инвестиции во основниот софтвер за работење. Материјалниот имот во вкупната актива учествува со 2% и изнесува 41 милиони МКД.

Останатите средства изнесуваат 41 милиони МКД, од кои пари и паричните еквиваленти изнесуваат 18 милиони МКД и во вкупната актива учествуваат со 0,7%, со што нивното учество е намалено во однос на претходната година, а 23 милиони МКД се однесуваат на опрема и останати материјални средства кои се намалени во однос на претходната година за 34% поради продажба на дел од службените возила и нивна замена со електрични возила.

Побарувањата по основ на одложени и тековни даночни средства изнесуваат 13 милиони МКД и истите главно се однесуваат на одложени даночни средства од вреднување на финансиските средства расположливи за продажба, како и мал дел побарувања по основ на поврат на ДДВ.

Заклучно со декември 2022 година, активните временски разграничувања се во износ од 115 милиони мкд и претставуваат 5% од вкупните средства. Од нив најголемиот дел, односно 107 милиони МКД, се однесуваат на одложени трошоци за стекнување. Истите се значително пораснати, согласно последните измени во Правилникот за контен план на осигурителните друштва.

Пасива: Вредноста на капиталот на ден 31 декември 2022 година изнесува 820 милиони МКД, или за 15% помалку во однос на состојбата од 31 декември 2021 година. Причина за падот е негативната промена во ревалоризационата резерва од вложувањата, како резултат на зголемувањето на каматните стапки на глобално ниво. Структурното учество на капиталот во билансната сума на Друштвото за деловната 2022 година изнесува 33%. Основачкиот (впишан капитал на Друштвото) според податоците од Централниот регистар изнесува 3.009.200 евра.

Бруто техничките резервации остваруваат пад од 24% во однос на состојбата од 31 декември 2021 година и имаат најголемо структурно учество во вкупната пасива со 54%. Падот се должи на одбивањето на една поголема штета како неоснована. Истата беше 100% предадена во реосигурување.

Останатите резерви бележат минимален раст од 1% поради зголемените резерви за вработените (неискористени одмори, како и јубилејни награди и отпремнини).

Даночните обврски бележат пад од 62% поради падот на одложените даночни обврски, а како резултат на падот на ревалоризационата резерва.

Обврските бележат раст од 35% или се повисоки за 61 милиони МКД. Во структурата на изворите на средства учествуваат со 9%. Растот е резултат на зголемување на обврските кон реосигурителите по основ на премија.

Пасивните временски разграничувања изнесуваат 35 милиони МКД и во структурата на вкупната пасива учествуваат со 1,4%. Пасивните временски разграничувања се однесуваат на прокнижување на аконтации за трошоци направени во 2022 година, а за кои сметководствени документи не беа пристигнати со датумот на затварање на сметките. Дополнително, вклучени се и идни обврски по основ на реализирана провизија од продажните канали.

Во продолжение следува билансот на состојба за годината завршена на 31 декември 2022 и 31 декември 2021 година.

МКД '000	31 декември 2022	31 декември 2021	Индекс	Структура
	(1)	(2)	(1)/(2)	2021
СРЕДСТВА				
Нематеријален имот	26.675	15.157	176	1%
Земјиште, градежни објекти и останати материјални средства	41.364	43.831	94	2%
Финансиски вложувања во друштво во група	19.766	72.747	27	1%
Останати финансиски вложувања	1.605.029	1.608.532	100	65%
Средства од реосигурување	173.661	684.713	25	7%
Одложени и тековни даночни средства	13.456	117	11.485	1%
Побарувања	426.587	421.458	101	17%
Останати средства	41.158	58.309	71	2%
Активни временски разграничувања	114.646	54.433	211	5%
ВКУПНО АКТИВА	2.462.342	2.959.297	83	100%
КАПИТАЛ И ОБВРСКИ				
Капитал	820.097	964.028	85	33%
Бруто технички резерви	1.343.149	1.777.873	76	55%
Останати резерви	26.290	25.938	101	1%
Одложени и тековни даночни обврски	3.910	10.410	38	0%
Обврски	233.630	173.037	135	9%
Пасивни временски разграничувања	35.267	8.012	440	1%
ВКУПНО КАПИТАЛ И ОБВРСКИ	2.462.342	2.959.297	83	100%

8. Контрола на ризикот

Управувањето со ризици е процес кој овозможува со одговорно работење да дојдеме до квалитетни сознанија за да носиме исправни одлуки за постигнување на подобри резултати од работењето. Основната одговорност за активно управување со ризиците од работењето ја носат одредени деловни подрачја, кои се одговорни за воспоставување на соодветни и ефикасни внатрешни контроли и спроведување на деловни активности во согласност со ограничувањата на одредени стратешки цели.

Триглав Осигурување АД, Скопје во континуитет ги идентификува, проценува и мери ризиците на кои се изложува во текот на своето работење. Политиката на управување со ризиците претставува планиран и систематизиран пристап на идентификација, процена и пресметка на контрола на ризикот. Имено, Друштвото обезбедува трајно одржување на степенот на изложеност на ризик на ниво кое нема да ги загрози неговите средства и работење и кое ќе обезбеди целосна заштита на интересите на осигурениците, акционерите, оштетените трети лица и други доверители на Друштвото - во согласност со законот и останати прописи, како и интерните правила и процедури.

8.1 Адекватност на капиталот

Адекватност на капиталот претставува обезбедување од можните капитални ризици, односно од ризици од кои Друштвото може да не биде способно да го обезбеди потребниот пропишан капитал. Во текот на деловната 2022 година, Друштвото продолжи со редовни пресметки на потребното ниво на капиталот.

Адекватноста на капиталот Друштвото ја проверуваше на квартално ниво преку пресметка на потребното ниво на маргина на солвентноста со примена на методот на стапка на премија и методот на стапка на штети во согласност со Законот за супервизија на осигурување.

8.2 Управување со ризикот од осигурување

Едно од главните средства за контрола на ризикот од осигурување е реосигурувањето. За ризиците кои го надминуваат сопствениот капацитет на осигурување, односно за управување со вишок на ризици, Друштвото во деловната 2022 година ги реосигура своите обврски од договорите за осигурување кои го надминуваат износот утврден со Табелата за максимално покритие. Потребите од реосигурување за извештајниот период, се спроведуваа во согласност со Одлуката за утврдено максимално покритие, како и Програма за потребите од реосигурување на Друштвото за деловната 2022 година, каде поединечно се наведени, покрај останатото и видовите на договорите за реосигурување со кои ќе се обезбеди вишокот на ризик.

Во склад со законските решенија, а со цел за трајно обезбедување на извршување на обврските од договорите за осигурување, Друштвото во извештајниот период продолжи со формирање на технички резерви. Утврдување на потребното ниво на техничките резерви, претставува еден од најзначајните фактори за контрола на ризикот, бидејќи со истите се покриваат идните обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување. Формирање на средства кои ги покриваат техничките резерви се вршеше во согласност со законските прописи, утврдената методологија на Заваровалница Триглав д.д., прописите на Агенцијата за супервизија на осигурување, како и актите и правилниците на Друштвото.

8.3 Управување со оперативни ризици

Оперативен ризик е ризик кој произлегува од пропустите во работењето на вработените и органите на Друштвото, несоодветни внатрешни процедури и процеси, неадекватно управување со информационите и други системи, како и поради непредвидени надворешни настани.

Оперативниот ризик има влијание на секоја активност и деловен процес во рамките на Друштвото. Ефикасно управување со оперативните ризици се темели на разбирање на значењето и влијанието на оперативните ризици врз работењето на Друштвото, поделбата на надлежностите и ефикасна контрола во процесот на утврдување, проценување, надзор и контрола на оперативниот ризик. Прелиминарен чекор во воспоставувањето на ефикасно управување со оперативниот ризик е подигање на свеста за оперативниот ризик на сите нивоа на Друштвото. Важна улога во подигање на свеста има и раководството на Друштвото кое е одговорно, во рамките на својот сектор, служба и одделение, да ја пренесе важноста за ефикасно управување со оперативниот ризик. Долгорочна цел на друштвото е да ја подигне свеста на ниво кое што ќе осигура имплементација и квалитетно спроведување на сите останати компоненти во рамките на управување со оперативниот ризик.

За справување со ризикот од управување со средствата и обврските, кој произлегува од неадекватното управување со средствата и обврските, ризик на погрешни проценки, евидентирања, презентирања и обелоденување на вредноста на средствата и обврските како и на приходите, расходите и резултатот на работењето, ризик од рочната неусогласеност на средствата и нивните извори, Друштвото постојано преку донесените акти, политики и постапки, ќе ги идентификува овие ризици, а со оценување на ефективноста на воспоставениот интерен контролен систем, ќе презема мерки за нивно отстранување.

Контролата на оперативниот ризик ќе се врши со примена на Стратегија на Друштвото за чување на податоци потребни за непречено работење на Друштвото, адекватноста на информациониот систем, процена на големината на ризикот и одредување на тековите на работењето кои посебно се загрозени со оперативниот ризик. Кај контролата на ризикот по поединечни делови од работењето кои исто така посебно се загрозени со оперативен ризик, како и кај формирање и ажурирање на база на податоци значајни за контрола на ризикот, Друштвото во најголем дел ќе се потпира на системот на внатрешна контрола и функцијата на внатрешна ревизија.

8.4 Управување со ризик на ликвидност

Ризикот на ликвидност е ризик кој произлегува од неможноста да се претворат поединечни облици на имот во пари, или ризик кој произлегува од неможноста да се доведат во рамнотежа краткорочните средства од една и краткорочните обврски од друга страна.

Ризикот на ликвидност обично произлегува од реализацијата на други видови ризици, како што се кредитниот и пазарниот ризик. Реализацијата на кредитниот ризик, односно висок коефициент на доспеани, а ненаплатени побарувања, како и реализацијата на пазарниот ризик, односно неостварени очекувани приноси, може да допринесе за реализација на ризикот од ликвидност.

Како дел од постигнување на усогласеност со регулаторните барања, Друштвото има донесено интерни акти и тоа „Методологија за утврдување на коефициентот на ликвидност на дневна основа за Триглав Осигурување АД, Скопје“ и „Правилникот за методот на пресметка на коефициентот на ликвидност и минимална ликвидност на Триглав Осигурување АД, Скопје“ со кои се дефинираат активностите, улогите и одговорностите при планирањето и управувањето со ликвидноста и пресметувањето на стапката на ликвидност.

8.5 Управување со пазарен ризик

Управувањето со пазарниот ризик подразбира ангажирање и одговорност на сите организациони единици и вработени за спроведување на Политиката за управување со ризици. Постоењето на ефективен систем на контрола и лимити, организациона свест за пазарните ризици, како и унапредување на ИТ технологијата, ќе овозможи спроведување на активности кои ја формираат рамката за управување со пазарниот ризик. Освен оваа политика, елементи за управување со пазарните ризици се обезбедени и со други интерни акти на Друштвото.

Пазарниот ризик се однесува на ризик кој, директно или индиректно, е резултат на флуктуациите и/или нестабилноста на пазарните цени на средствата и обврските, вклучувајќи го девизниот ризик, каматниот ризик, ризикот од промена на цените на недвижностите, ризик на сопственичките хартии од вредност итн. Службата за финансии е должна да инвестира во финансиски средства чиј ризик може адекватно да се идентификува, мери, управува и контролира. При поставување на лимити, Друштвото секогаш ќе се води од начелото за усогласеност со регулаторните барања врзани со процесот на вложување. Моменталниот систем на лимити е темелен на постоечката легислатива, која пак е базирана на Солвентност I и правилата за покритие на техничките резерви, структурата на вложување итн.

8.6 Управување со кредитен ризик

Кредитен ризик (credit default risk) претставува ризик кој произлегува од промени, односно пад на кредитната способност на издавателот на хартии од вредност, заемопримателот, како и други должници спрема кои Друштвото има побарувања.

Управувањето со кредитниот ризик подразбира склоп на правила и процеси, како и алокација улогите и одговорностите кои Друштвото ќе ги почитува при вложувањето во инвестиции кои се изложени на кредитен ризик. Ефикасно управување со кредитниот ризик има за цел диверзификација на портфолиото на Друштвото, а се со цел ограничување од концентрација на изложеноста на Друштвото.

Кредитниот ризик не е основен ризик од работењето на Друштвото, но произлегува од активности од основното работење (пр: ризик од ненаплатување на побарувањата од осигурениците, ризик од ненаплатување на побарувањата од реосигурителите итн.). Согласно на тоа, Друштвото сака максимално да го ограничи и контролира кредитниот ризик, односно неговиот апетит за преземање на кредитен ризик е значително помал од апетитот за преземање на осигурителен и пазарен ризик. На тој начин, Друштвото посветува повеќе внимание на управување во рамките на својата основна дејност (продажба на осигурителни полиси и следствено, инвестирање на расположливите средства), со што придонесува кон намалување на својот ризичен профил.

8.7 Внатрешна ревизија

• Службата за внатрешна ревизија организирана е како самостојна, независна организациона единица на Друштвото која е непосредно подредена на Одборот на директори. Службата е функционално и организационо одвоена од другите организациони делови на Друштвото.

• Дејствувањето на внатрешната ревизија е регулирано со закон, важечките меѓународни признати стандарди за професионално извршување на внатрешната ревизија, начелата на структурата и праксата, внатрешните акти, како и смерниците на Службата за внатрешна ревизија на матичното друштво.

• Со својот независен и непристрасен пристап во текот на обавување на своите работи и објавување на резултатите од работењето, како и известување за спроведената внатрешна ревизија, Службата помага на Одборот на директори и на раководните лица во заштитата на имотот на Друштвото и во подобрување на квалитетот од работењето, во економично и ефикасно користење на средствата и сигурност на информациите.

• Кај остварување на стратешките цели и деловната политика, Службата допринесува во подобрување на правилностите и успешноста на постапките во работењето со ризиците, владеење со ризиците и управување со истите со цел остварување на програмата и плановите на Друштвото.

• Со потполен надзор над работењето, Службата проверува дали Друштвото ги извршува своите работи во склад со одредбите на ЗСО, останатите закони, како и внатрешните прописи со кои се регулира работењето на Друштвото.

• Подетално проверува, дали Друштвото води деловни книги и изготвува годишни извештаи, ги вреднува позициите во деловните биланси и годишните сметки и ја известува јавноста за податоците од годишниот извештај изготвен во согласност со ЗСО, како и во согласност со внатрешните прописи со кои се регулира работењето на Друштвото. Службата, согласно постојните прописи, на редовна основа го известува Одборот на директори за конкретно превземените активности и донесени заклучоци.

•

• Управување со ризик на измама

Триглав Осигурување АД, Скопје проактивно ги менаџира ризиците од измами, предизвикани како од надворешни фактори (договорувачи на осигурување, осигуреници, посредници, брокери, авто-сервиси, адвокати), така и од внатрешни фактори, односно потенцијалните ризици од измами од лица кои се во работен однос со Друштвото, како и ризиците од измами предизвикани од надворешни фактори со помош на лица кои се во работен однос со Друштвото.

Управувањето со ризиците од надворешни и интерни измами, покрај делот кој ги опфаќа барањата за надомест на штети кај различните видови осигурување, исто така ги опфаќа и различните процеси и деловни активности на Друштвото во останатите домени на работа, како што се маркетинг активностите, процесите на прибава на осигурување, спонзорствата, донациите, поголемите вложувања и инвестиции, процесите на набавки и.т.н.

Триглав Осигурување во текот на 2012 година во доменот на управување со ризици од измами, преку формирање на Службата за спречување, откривање и истрага на измами (СПОРП) на организиран начин отпочна со примена на политика на нулта толеранција кон измами, јасно покажувајќи ја својата посветеност кон проактивна заштита на чесните, регуларни и правно засновани деловни операции на Друштвото. Стратегијата за борба против измами е базирана на три основни столбови – спречување, откривање и истражување на измамите, коишто му овозможуваат на Триглав Осигурување да презема мерки против измамите во делокругот на целокупното свое работење. Друштвото преку работењето на СПОРП, прави напори за сеопфатна примена на добрите практики на меѓународните организации како ACFE (Association of Certified Fraud Examiners) и IAIS (International Association of Insurance Supervisors) и е посветено на континуирано подобрување на капацитетите и ефикасноста на целокупниот систем на внатрешни контроли поврзани со справувањето со ризици од измами. Во тој дух, на крајот од 2015 година, во согласност со насоките од “SOLVENCY II” директивата, беше воспоставена нова функција за “Усогласеност на работењето”, со именување на координатор за усогласеност на работењето, кој сега е надлежен за управување со ризиците од интерни измами, додека СПОРП продолжува со своето делување во управувањето со ризици од измами поврзани со примарната осигурителна дејност. Преку усогласено работење и континуирана координација на СПОРП со клучните функции – Внатрешна ревизија и Усогласеност на работењето, се овозможува посеопфатно заедничко делување и ефикасно сузбивање на ризиците од измами. На овој начин, овие служби спроведуваат заеднички контролни, но и едукативни активности, насочени кон тоа, вработените на сите хиерархиски нивоа да го разберат значењето на политиката на нулта толеранција кон измами и да се однесуваат усогласено со неа. Превентивното однесување во областа на измамите е дел од корпоративната култура, а ТОСК е водечки пример на примена на добри практики во осигурителната индустрија во Македонија.

Во согласност со обновената стратегија за Групаацијата Триглав за периодот 2019-2022 година и насоченоста на групацијата кон дигитализација и нови технологии, ТОСК континуирано ги следи најсовремените светски текови и во оваа област, и инвестира во нови технологии кои ги подобруваат капацитетите и ефикасноста на друштвото во сузбивањето на измамите.

Така, во 2016 година беше набавена CDR BOSCH (Crash data retrieval) технологија, која на стручните вработени од секторот за штети и регреси, им овозможува да преземат прецизни и фактички податоци, директно од електронските уреди вградени во автомобилите што учествувале во сообраќајни незгоди - за кои се појавува сомнеж за евентуална измама или дилеми околу степенот на одговорноста на учесниците во незгодата.

Во 2017 година беше завршена и имплементацијата на современо, автоматизирано, софтверско решение (FROPS 2.0) за откривање на измами кај побарувањата за надомест на штети, кое во 2018 и 2019 година веќе покажа конкретни резултати и зголемена ефикасност во откривањето на измами. Со овој успешен проект, ТОСК стана првото осигурително друштво во Македонија кое воведе софтвер за откривање на измами во осигурувањето, со што уште еднаш го потврди својот неприкосновен лидерски статус на домашниот пазар, не само во примарната осигурителна дејност, туку и во сегментот на борба против измамите и применувањето нови технологии. Исто така во 2022 година воспоставена е уште една алатка која е дел од софтверот (FROPS 2.0),автоматска линија за пријавување на случаеви со сомнение за измама од вработените(FROPS WB) ,која на сите вработени им го олесни проток на информации и архивирање на податоците прибавени за случаеви со измама,но активностите во оваа година продолжија и со носење или измена на акти за олеснување работата каде има сомнение за измама и воведува задолжителна употреба на (FROPS WB) таму каде почесто се детектираат случаеви со измама и на CDR BOSCH (Crash data retrieval) технологија кај возилата каде е тоа поддржано.

СПОРП службата продолжува континуирани да одржува средби со вработени во секторите и службите кои биле засегнати со измами во осигурување, пренесувајќи им искуства и едукација на вработените, се со цел подигнување на свесноста за ризиците од измами, но и со се почесто презентирање на примери од нови облици на измами и на пропусти поради кој биле релизирани или имало обид за реализирање на измами во осигурувањето.Додека пак за позначајните информации за работата на СПОРП и за борбата против измамата се информира и преку платформата Gecko HRM / Intranet.

СПОРП исто така за заштита на Друштвото од измами редовно предлагава и ги превзема сите дозволени правни мерки против сторителите на измамите, како и превентивни мерки за спречување од идно нивно настанување.

9. Систем за управување со квалитет согласно меѓународниот стандард ISO 9001:2015

Триглав Осигурување АД, Скопје во месец ноември 2017 година започна со имплементација на Систем за управување со квалитет согласно барањата на меѓународниот стандардот ISO 9001:2015. Паралелно со останатите активности, Друштвото документираше и воведо систем за управување со квалитетот, за кој од страна на највисокото раководство на Друштвото се презема ангажман за негова поддршка и континуирано подобрување на функционалноста.

Сертификационата проверка беше извршена од страна на SIQ Љубљана во месец септември 2018 година, по што Друштвото се стекна со Сертификат за систем за управување со квалитет ISO 9001:2015. Следните проверки на исполнетоста на барањата на стандардот од страна на SIQ Љубљана се изведуваа еднаш годишно, а преку добиените извештаи се докажа дека работењето на Друштвото е во согласност со Стандардот ISO 9001:2015.

Системот за управување со квалитет (ISO 9001:2015) се однесува за целиот деловен систем на Триглав Осигурување АД, Скопје, а Друштвото има назначено и Тим за квалитет преку именување на претставници на Органот на управување.

Од страна на SIQ Љубљана во изминатите години беа дадени препораки со цел подобрување на Системот за управување со квалитет коишто Друштвото во најголем дел ги прифати, а Тимот за квалитет презема дејствија и активности со цел остварување на дадените препораки согласно предвидените рокови.

Од страна на Тимот за квалитет низ годините подготвени се: Извештај на изведените мерки со прифатените препораки согласно Извештајот од проверка/Audit report OSV 01089/2018 (ISO 9001:2015) број 03-18809 од 27.12.2018 година, Извештај на изведените мерки со прифатените препораки согласно Извештајот од проверка/Audit report OSV 01023/2019 (ISO 9001:2015) од 04.10.2019 година, Извештај на изведените мерки со прифатените препораки согласно Извештајот од проверка/ Audit report OSV 010201/2020 (ISO 9001:2015) од 05.11.2020 година и Извештај на изведените мерки со прифатените препораки согласно Извештајот од проверка/ Audit report OSV 001137/2021 (ISO 9001:2015) од 27.09.2021 година.

Во текот на 2021 година Тимот за квалитет изготви и Извештај од интерна проверка на системот за управување со квалитет согласно меѓународниот стандард ISO 9001:2015 (Audit report No2) бр.03-8280 од 13.08.2021 година. Интерната проверка беше извршена во следните подрачја/организациски единици: Сектор за економско финансиски работи, Сектор за продажба, Експозитура Битола и Експозитура Струга, а поради мерките на безбедност и активностите поврзани со спречување на ширењето на вирусот COVID-19, состаноците со одговорните лица на процесите во најголема дел се одржаа по електронски пат, преку Microsoft Teams Meetings.

Раководството во Друштвото редовно го преиспитува системот за управување со квалитет на Друштвото во планирани интервали, со цел обезбедување на негова постојана соодветност, адекватност, ефективност и усогласеност со стратешката насоченост на Друштвото. Па така, во месец април 2018 година беше извршено Првото преиспитување од страна на раководството на Триглав Осигурување АД, Скопје за 2017 и 2018 година. Преиспитувањата на системот за управување со квалитет се вршат на годишно ниво, а последно преиспитување од страна на раководството на Триглав Осигурување АД е извршено во месец септември 2022 година.

Имплементирањето на системот за управување со квалитет преку користење на стандардот ISO 9001:2015 како рамка придонесува Друштвото да ги документира и подобрува процесите и активностите, а се со цел за подобро задоволување на потребите и очекувањата на клиентите, вработените, стејхолдерите и сите заинтересирани страни.

10. Поддршка на информатичка технологија

Основна функција на Службата за информатичко комуникациски технологии во Триглав осигурување АД Скопје е сервис/поддршка на бизнисот во ефикасно и успешно реализирање на поставените планови и стратегии на друштвото, во рамки на генералната стратегија на Групација Триглав и спроведување на корпоративските процеси и процедури. Службата за информатичко комуникациски технологии во Триглав осигурување АД Скопје е поставена според потребите на деловните процеси во друштвото и има за цел навремено, точно и комплетно процесирање на информации и документи релевантни во работењето на друштвото.

Службата се состои од тим од 6 специјалисти со највисока техничка наобразба со добро познавање на осигурителниот бизнис, кои се во тек со најновите современи технологии.

Службата за информатичко комуникациски технологии делува во правец на:

- Целосна достапност на ИТ сервисите;
- Техничка и апликативна поддршка на корисниците на информациските системи;
- Унапредување и имплементација на апликативен софтвер;
- Анализа и моделирање на деловни процеси по поединечни подрачја на работењето, учество во унапредување и развој на поединечни модули на ИС, поддршка и учество во изработка на функционални спецификации за нови функционалности, проектни имплементации на ИС, учество во тестирање и обука на корисници, управување со инциденти и доработки;
- Одржување на инфраструктура (сервери, виртуализација, складирање на податоци, логичко умрежување, управување со ресурси), системски сервиси (AD/DNS/File/Print), база на податоци(MSSQL), безбедност (пристап на корисници, AV, bekap, disaster recovery), фиксна и мобилна телефонија;
- Примена на ИТ политика за безбедност според Правилникот за минимални стандарди од АСО и според безбедносните стандарди на Групација Триглав;
- Усогласеност на ИТ работењето според локалната законска регулатива и усогласеност на ниво на Групација Триглав;
- Управување на ИТ преку следење на ИТ проекти и ресурси и функционирање на Одборот за управување со ИТ, во чии рамки како извршно тело функционира Развоен Совет за управување со развојот на АПО Адинсуре на ниво на Групација Триглав.

Поважни проекти во 2022 година на Службата за ИКТ беа:

Софтвер:

- Мобилна апликација (Android i iOS) за каско пријава на штета за крајни корисници - автоматско креирање на штети во Адинсуре, по пат на веб сервиси и интеграција на Core системот на Триглав Осигурување АД, скопје и мобилната апликација за пријава на каско штети;
- Соработка со Шпаркасе Банка - развој на апликативни решенија во соработка со други компании (Third Party Companies) преку веб сервиси (web API) и https протоколи за размена/интеграција на податоци - производ осигурување на неможност на враќање на анuitети од потрошувачки кредит - ЦПИ;
- Соработка со Иуте Кредит - развој на апликативни решенија на Б2Б платформа за два производа (осигурување на неможност на враќање на анuitети од потрошувачки кредит - ЦПИ и осигурување на продолжена гаранција за производи);
- Соработка со Силк Роуд Банка - развој на апликативно решение на Б2Б платформа за осигурување на неможност на враќање на анuitети од потрошувачки кредит - ЦПИ;

- Соработка со А1 Македонија (телекомуникациска компанија) - развој на апликативни решенија со користење на веб сервиси (web API) и интеграција /размена на податоци преку https протоколи за два производа (“осигурување на телекомуникациска опрема А1” и “комбинирано осигурување на домаќинства А1”) - во тек е тестирање на сервисите на двете страни;
- Увид и процена на штети на далечина - направен е превод на македонски јазик на апликацијата. Во првиот квартал од 2023 се очекува имплементација на целосното решение во соработка со тимот на Заваровалница Триглав д.д. и Адакта доо;
- i.triglav мобилна апликација - во 12/2022 одржан е иницијален состанок на тимот за дигитализација во ЗТ и ТОСК на кој беа претставени предусловите за имплементација на мобилната апликација и следните чекори кои треба да се преземат.

Хардвер:

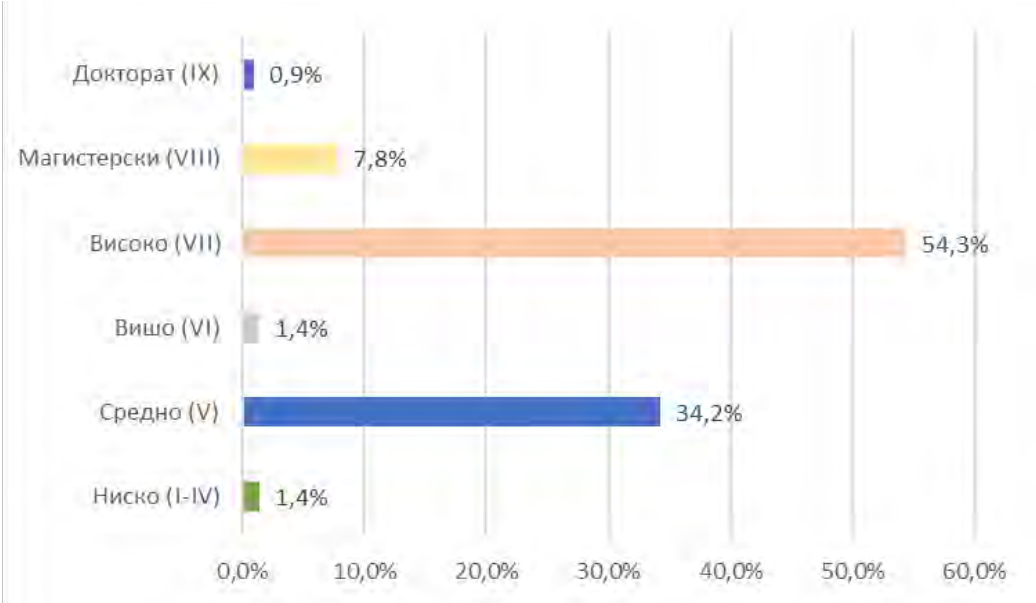
- Набавка и замена на 21 постоечки НАС-уреди со нови, со подобри перформанси, како поддршка за предвиденото решение за ДМС;
- Замена на преостанатите 29 мултифункциски уреди (печатач/копир/скенер) за сите три друштва (ТОСК, ТЖСК и ТПСК);
- Набавка на 5 преносни компјутери за потребите на ТОСК;
- Замена на 4 рутери во истурени канцеларии од предвидените 9. Преостанатите 5 ќе бидат заменети во текот на 2023 година;
- Замена на батериите кај сите УПС-и во истурените локации;
- Набавка на нови 23 фискални каси предвидени како замена за постоечките во 2023;
- Приспособување на нов начин на работа на сите фискални каси (најава на секој корисник посебно, согласно препораките од СВР). Процесот ќе продолжи и во 2023.

Останато:

- Затворање на 16 истурени канцеларии;
- Извршено пенетрациско тестирање на апликациите изложени кон интернет и почеток со имплементација на препораките од добиениот извештај;
- Замена на виртуелни машини со постари оперативни системи со понови (ќе продолжи во 2023);
- Постапка за набавка на решение за ДМС;
- План, презентација и спроведување на едукација за информатичка безбедност на сите вработени во Триглав Осигурување АД, Скопје;
- На Групациско ниво користејќи ги податоците од DWH се спроведува проектот ИФРС17;
- Континуирано усогласување со ревизорски и регулаторни препораки за унапредување на работењето.

11.Вработување и структура на вработени

Вид на вработување	31 декември 2022 (1)	31 декември 2021 (2)	Разлика
Интерни работници	128	129	(1)
Застапници	91	99	(8)
Вкупно	219	228	(9)
На определено време	27	34	(7)
На неопределено време	192	194	(2)
Вкупно	219	228	(9)

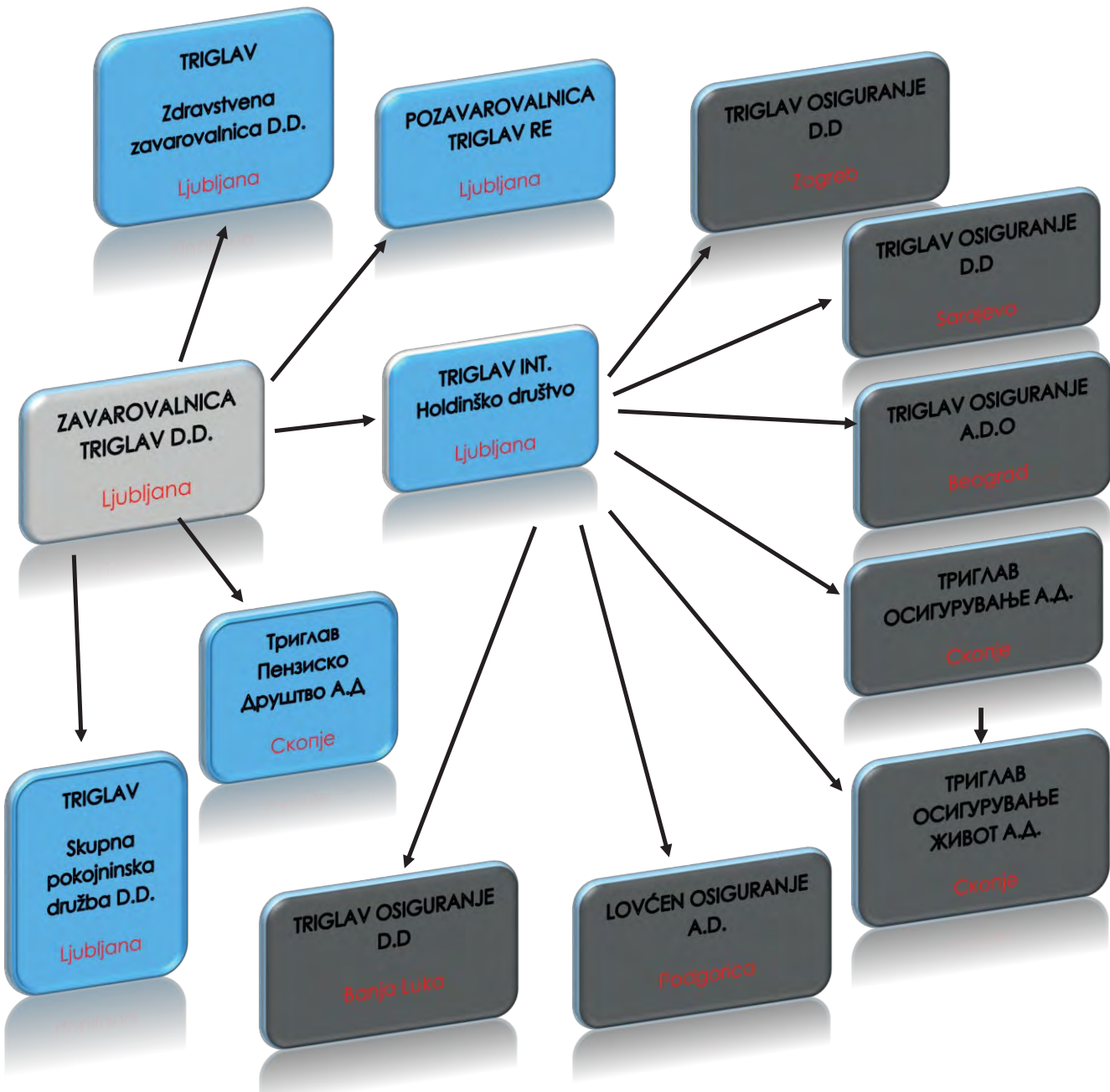
12.Правни и економски односи со поврзани и заинтересирани страни

12.1 Основни податоци за Групацџјата

Триглав осигурување АД Скопје е дел од Групацџјата Триглав, која претставува водечка осигурително-финансиска групацџја во Словенија и Адриа регионот, како и една од водечките групацџии во Југоисточна Европа. Групацџјата е присутна во шест држави и има над 5.300 вработени. Основна дејност на Групацџјата е осигурителното работење, а остварените приходи изнесува над 1,4 милијарда евра.

На 31 декември 2022 година, квалификуваното учество во Триглав осигурување АД Скопје припаѓа на Триглав Инт. Холдинска Дружба д.д. Љубљана, која поседува 81,69% од вкупно издадените акции (2021: 81,32%). Крајна матична холдинг компанија е Заваровалница Триглав д.д., која има 100% учество во Триглав Инт. Холдинска Дружба д.д. Љубљана.

Во прилог е структурата на поврзаност помеѓу компаниите во Групацџја Триглав биле како што следи:

12.2 Трансакции со поврзани и заинтересирани страни

Состојбата на крајот на годината и трансакциите со поврзаните и заинтересирани страни во текот на годината биле како што следи:

Во илјади МКД	Матично друштво	Директен сопственик	Сестрински подружници						Вкупно
31 декември 2022	Заваровалница Триглав	Триглав ИНТ.	Триглав РЕ	Триглав Бања Лука	Триглав Загреб	Триглав Белград	Триглав Пензиско	Триглав Живот	
Средства	4.361	-	160.252	-	-	-	317	507	165.437
Средства од реосигурување	3.272	-	83.357	-	-	-	-	-	86.629
Побарувања по основ на осигурување и останати побарувања	1.018	-	76.895	-	-	-	-	222	78.135
Останати побарувања	71	-	-	-	-	-	317	285	673
Обврски	45.979	-	85.524	82	-	-	-	115	131.700
Обврски кон реосигурители	44.995	-	85.524	-	-	-	-	-	130.519
Останати обврски од непосредни работи на осигурување	-	-	-	-	-	-	-	111	111
Резерви за штети	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Останати обврски	984	-	-	82	-	-	-	4	1.070
Приходи	21.059	-	148.032	-	-	65	777	2.278	172.211
Промена во резерви за штети	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Приходи од осигурување	-	-	-	-	-	-	332	143	475
Приходи од провизии и надомести	19.494	-	63.196	-	-	-	-	-	82.690
Учество на реосигурителите во настанатите штети и користи	1.029	-	81.991	-	-	-	-	-	83.020
Промена во резерви за штети на реосигурителите	442	-	-	-	-	-	-	-	442
Останати приходи од осигурување	94	-	-	-	-	39	-	-	133
Останати приходи	-	-	-	-	-	26	445	2.135	2.606
Промена во резерви за преносна премија на реосигурителите	-	-	2.845	-	-	-	-	-	2.845
Расходи	187.123	-	220.111	-	20	-	56	2.748	410.058
Промена во резерви за штети	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Промена во резерви за штети на реосигурителите	-	-	18.606	-	-	-	-	-	18.606
Промена во резерви за преносна премија на реосигурителите	-	-	-	-	-	-	-	-	0
Бруто ликвидирани штети	-	-	-	-	-	-	56	11	67
Пренесена премија на реосигурителите	181.224	-	201.505	-	-	-	-	-	382.729
Административни трошоци	5.899	-	-	-	20	-	-	2.737	8.656

Во илјади МКД	Матично друштво	Директен сопственик	Сестрински подружници					Придружени друштва	Вкупно
31 декември 2021	Заваровалница Триглав	Триглав ИНТ.	Триглав РЕ	Триглав Сараево	Триглав Загреб	Триглав Белград	Триглав Пензиско	Триглав Живот	
Средства	2.970	-	159.833	-	-	-	61	338	163.202
Средства од реосигурување	2.831	-	97.611	-	-	-	-	-	100.442
Побарувања по основ на осигурување и останати побарувања	139	-	62.222	-	-	-	10	123	62.494
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-	51	215	266
Обврски	9.759	-	70.752	-	16	-	-	-	80.527
Обврски кон реосигурители	9.284	-	70.752	-	-	-	-	-	80.036
Останати обврски од непосредни работи на осигурување	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Резерви за штети	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	475	-	-	-	16	-	-	-	491
Приходи	22.019	-	150.977	12	-	12	626	2.509	176.155
Промена во резерви за штети	-	-	-	-	-	-	-	213	213
Приходи од осигурување	-	-	-	-	-	-	226	337	563
Приходи од провизии и надомести	15.684	-	58.291	12	-	12	-	-	73.999
Учество на реосигурителите во настанатите штети и користи	3.812	-	86.574	-	-	-	-	-	90.386
Промена во резерви за штети на реосигурителите	-	-	749	-	-	-	-	-	749
Останати приходи од осигурување	2.523	-	512	-	-	-	-	-	3.035
Останати приходи	-	-	-	-	-	-	400	1.959	2.359
Промена во резерви за преносна премија на реосигурителите	-	-	4.851	-	-	-	-	-	4.851
Расходи	(159.866)	-	(178.311)	-	(284)	-	(144)	(747)	(339.352)
Промена во резерви за штети	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промена во резерви за штети на реосигурителите	(3.490)	-	-	-	-	-	-	-	(3.490)
Промена во резерви за преносна премија на реосигурителите	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Бруто ликвидирани штети	(125)	-	-	-	(196)	-	(144)	(232)	(697)
Пренесена премија на реосигурителите	(150.315)	-	(178.311)	-	-	-	-	-	(328.626)
Административни трошоци	(5.936)	-	-	-	(88)	-	-	(515)	(6.539)

Главен извршен директор

Горѓе Војновиќ

Извршен директор

Војдан Јорданов

Триглав Осигурување АД
Бул. 8-ми Септември бр. 16
1000 Скопје

Потврда на актуарот

- 1) Назив на Друштво: Триглав осигурување АД Скопје
Адреса: Бул. 8-ми Септември бр. 16, Скопје
Телефон: +389 2 5102 222
Веб-адреса: www.triglav.mk
Период за којшто се известува: 01.01.2022-31.12.2022

Име и презиме на актуарот: Наташа Ајкоска
Телефон: +389 2 5102 290
E-mail: natasa.dimovska@triglav.mk

- 2) Потврдата се изготвува во однос на следните класи на осигурување:

01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	

- 3) Информации и податоци кои ги користи актуарот:

Почнувајќи од месец Април 2012 година Друштвото премина на ново системско решение AdInsure кое е високо параметризирано и кое нуди можност за комплетна квалитетна нова продукција, обработка на податоци и информации, имплементирани контролни точки и истото придонесува за историска непроменливост на податоците како и квалитетно следење низ периодите. Актуарот има директен пристап до информацискиот систем AdInsure и податоците што ги експортира секогаш ги споредува со прегледите доставени од Сектор за штети и регреси како и со прокнижените износи во главна книга. Оттаму и констатацијата на актуарот дека податоците добиени од базата на податоци на AdInsure се усогласени со податоците кои што се прикажуваат во финансиските извештаи и претставуваат адекватна подлога за проценка на техничките резерви. Од причини што актуарот во својата работа користи податоци кои што потекнуваат од период пред преминот на новото решение, мора да се напомене дека податоците пред месец Април 2012 година потекнуваат од хетерогени средини со недоволно контролни точки, трансферирани од страна на Службата за информатичко комуникациски технологии и истите ќе се користат онакви какви што биле, односно на ниво недоволно за преземање на било каква одговорност на актуарот.

- 4) Валута

Друштвото има обезбедено системски генерирана конекција со НБРМ од каде што конверзијата од странска валута во денари се прави по среден курс на НБРМ на дневно ниво.

5) Тарифи на премии

Во тековната година Друштвото има воведено нови тарифи или има направено измена во постојните тарифи на премии.

а) Да б) Не

Во периодот 01.01.2022-31.12.2022 година, Друштвото изврши измени во постоечката Тарифа на премии за осигурување на патници за време на патување и престој во странство (допис бр. 02-7271 од 11.07.2022 година), изврши измена во Посебните услови за осигурување на асистенција на дом (допис бр. 02-10411 од 05.10.2022 година), усвои нови Општи услови за пакетно осигурување на домаќинства како и нови Општи услови и Тарифа на премии за продолжена гаранција на производи (допис бр. 02-12410 од 24.11.2022 година). За направените измени, Агенцијата за супервизија на осигурување е известена со соодветниот допис.

Како последица на економската ситуација и порастот на цените и услугите, заради обезбедување на доволност на премиите за осигурување, со цел покритее на обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување, а воедно и стабилност и позитивно работење извршено е зголемување на премијата за осигурување за 20% во *Тарифата на премии за осигурување на патници за време на патување и престој во странство*. Исто така, воведена е минимална премија за осигурување по полиса во износ од 150 МКД. Со измената, не се менуваат пакетите ниту висината на осигурителното покритее.

Врз основа на зголемена фреквенција и износ на штети кај лицата постари од 65 години, извршена е измена во однос на доплатокот за старост. Имено, доплатокот од 100% од основната премија за лица на возраст над 65 години е ограничен и истиот се однесува на лица на возраст од 65 до и заклучно со 69 години, додека за лицата со и над 70 години старост се воведува доплаток од 150% од основната премија за осигурување.

Заради промена на телефонскиот број на контакт центарот преку кој корисникот на осигурувањето го известува операторот за настанатиот штетен настан, извршени се измени во *Посебните услови за осигурување на асистенција на дом* во членовите кои се однесуваат на воведни одредби и на обврски на корисникот и начин на користење на услугите. Имено, во членот Воведни одредби, извршена е измена на телефонскиот број и додаден е телефонски број од фиксна телефонска мрежа, а исто така и во членот Обврски на корисникот и начин на користење на услугите каде што повторно се наведува телефонскиот број се извршени соодветни измени. Не се извршени измени во останатите одредби.

На иницијатива на Секторот за развој, оцена и преземање на ризици и Секторот за продажба, како и пренос на добра пракса од страна на Групација Триглав, подготвени и усвоени се *Општи услови за пакетно осигурување на домаќинства - МОЈ ДОМ* според кои е замислено на осигурениците да им се понуди целосно покритее кое би се однесувало на потребите на едно домаќинство. Покритее кое би се однесувало на градежниот објект, подвижните предмети, луѓето и милениците (кучиња) кои живеат во рамки на едно домаќинство. Идејата е осигуреникот во согласност со своите потреби и можности да креира и да добие квалитетно покритее.

Предмет на осигурување во смисла на Општите услови се: станбени објекти (станови и куќи) што се постојано населени; споредни простории што му припаѓаат на осигурениот дом, и коишто физички се поврзани со осигурениот дом и не служат за живеење (подрум, неуредено поткровје, гаража, тераса и слично) под услов да се опфатени во осигурената квадратура; станбени и други подвижни предмети (освен подвижните предмети чијашто намена е за превоз) што се во сопственост на осигуреникот и членовите на неговото домаќинство, како и предмети што ги

користат врз основа на кориснички права и договор за наем; готовина и скапоцености; исправи и документи; оружје со дозвола за поседување и носење на оружје. Доколку е посебно договорено и ако за тоа е платена дополнителна премија, предмет на осигурување може да бидат и: стакла на прозорци и врати од станот, стаклени сидови и стаклени прегради во станот, стакла на прозорци и врати на помошни простории, стакла на застаклените балкони, кровните стакла на осигурениот дом, санитарии (мијалник, wc školka, писоар, када) и стаклото од туш кабината, стакло од аквариум, како и индукциски и стакло-керамички плочи за готвење; уметнички предмети, филателистички, нумизматички збирки и слично; споредни простории кои се физички одвоени од осигурениот дом (гаража и подрум) и се наоѓаат на истата адреса како и осигурениот дом како и предметите наменети за лични потреби; ненаселен дом како и предметите во него одредени со условите; домови наменети за одмор – викенд куќи и предметите во нив одредени со условите; соларни колектори поставени на осигурениот дом што е предмет на осигурување наведен на полисата; системи за ладење и греење што не се составен дел на градежниот објект како на пример, тоplotни пумпи, котли за пелети и брикети, чилери, вградено парно кое не е приклучено на системот за централно затоплување и друго, само од основни ризици; членови на домот од последици на несреќен случај (смрт од незгода и инвалидитет); домашни миленици (кучиња); велосипеди, е-велосипеди и е-тротинети (провална кражба).

Осигурувањето покрива уништување или оштетување на осигурените предмети што настанало како резултат на следниве основни опасности: пожар; удар од гром; експлозија; луња; град; паѓање на летало; манифестации и демонстрации; снежна лавина; провална кражба и разбојништво и удар од сопствено моторно возило, а во рамки на овој производ може да се додадат и дополнителни опасности соодветни на предметот на осигурување.

Осигурување на дом може да се склучи во рамките на еден од следните пакети :

- ТРИГЛАВ СЕЈФ кој опфаќа основни опасности и дополнително може да се дополни со опасностите поплава и земјотрес;
- ТРИГЛАВ СМАРТ кој покрај основните опасности ги опфаќа и опасностите за излевање на вода од инсталации и одговорност, и дополнително може да се дополни со сите останати опасности освен ризикот продор на атмосферски води;
- ТРИГЛАВ КОМФОРТ кој ги опфаќа основните опасности, дополнителните опасности и дополнително може да се вклучат и сите останати опасности.

Додека, осигурување на домови наменети за одмор (викенд куќи) може да се склучи со пакетот:

- ТРИГЛАВ РЕЛАКС кој опфаќа основни опасности и дополнително може да се вклучат опасностите поплава, земјотрес, лизгање на земјиште, излевање на вода од инсталации и кршење на стакло.

Во рамки на условите се наоѓа Табела на осигурени опасности и лимити за секој поединечен пакет. Осигурена вредност на осигурениот дом е градежната цена на нов објект од ист вид, големина и начин на градба, утврдена со полисата за осигурување. Осигурената вредност на предметите за домот е набавна цена на нови предмети.

6) Технички резерви

Податоците за бруто техничките резерви и техничките резерви – дел од реосигурување и/или соосигурување од соодветните статистички обрасци, кои се составен дел на Правилникот за статистички осигурителни стандарди, се пресметани во согласност со Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и актуарските стандарди и друштвото за осигурување може да одговори на сите свои обврски од осигурувањето.

а) Да б) Не

Методите за пресметка на сите типови резерви се исти со методите опишани во претходната актуарска потврда.

а) Да б) Не

6.1. Резерви за преносни премии

Во портфолиото на друштвото за осигурување се вклучени:

- 1) договори за осигурување кај коишто ризикот е рамномерно распределен за времетраењето на договорот,
- 2) договори за осигурување кај коишто ризикот линеарно се зголемува или намалува за времетраењето на договорот,
- 3) договори за осигурување кај коишто ризикот нелинеарно се зголемува или намалува за времетраењето на договорот.

Притоа:

- при пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 1) е користен методот про рата темпорис опишан во Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

а) Да б) Не

- бројот на договори од точка 2) изнесува 23 активни договори, од кои 1 договор има почеток во 2020, 7 договори имаат почеток во 2021, додека останатите 15 договори имаат почеток во 2022 година.
- При пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 2) е користен методот од точка 1/1.2/2) од Прилогот кон правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

а) Да б) Не

Од наведените 23 активни договори, 6 договори се однесуваат на осигурување на градба и монтажа, додека останатите 17 се однесуваат на осигурување на побарувања. Информациите за осигурителното покритие на почеток и на крај на осигурувањето за договорите за осигурување на градба и монтажа се нецелосни и недостапни за актуарот, па согласно тоа и примената на пропишаниот метод во Правилникот за минимални стандарди за пресметка на техничките резерви, беше оневозможена. При пресметка на преносна премија за ваквите договори, актуарот го користеше методот про-рата темпорис и при тоа 1.708.402 мкд е износот за преносна премија добиен со примена на овој метод. Преносната премија за овој вид на договори изнесува 0,28% од вкупната преносна премија за целото портфолио, па согласно ова може да се констатира дека и евентуалните отстапувања при пресметка со пропишаниот метод би биле незначителни.

За останатите 17 договори кои што се однесуваат на осигурување на побарувања, се води детална евиденција за секоја издадена фактура од страна на осигуреникот. Како почеток на осигурителното покритие, за секоја фактура (побарување) поединечно, се зема датумот на издавање на фактурата, додека како крај се зема датумот на доспевање на кој што се додадени денови во кои што осигуреникот може да го наплати побарувањето согласно полисата за осигурување. Методот кој што се применува е “про рата темпорис” и при тоа 2.302.372 мкд е износот за преносна премија.

Друштвото почнувајќи од декември 2021 година бележи и први полиси за осигурување на потрошувачки кредити кај кои сумата на осигурување линеарно се намалува за времетраење на договорот. Пресметката на преносна премија со состојба на 31.12.2022 година е извршена со примена на линеарен модел за секој поединечен договор за осигурување.

- бројот на договори од точка 3) изнесува _____ .
При пресметката на резервите за преносни премии по договорите од точка 3) е користен методот _____ .

По издадената препорака во 2015 година од страна на Агенцијата за супервизија на осигурувањето, извршена е проверка на резервата за преносната премија со состојба на 31.12.2022 година доколку како услов се земе скаденцата на договорите за осигурување и споредено со фактичката состојба на бруто резервата за преносна премија, нема отстапување.

Почнувајќи од 31.03.2015 година, пресметката на резервата за преносна премија – дел во реосигурување се врши на бруто основа, односно на вкупната премија предадена во реосигурување. Износот на резервата за преносна премија – дел во реосигурување/соосигурување со состојба на 31.12.2022 година изнесува 90.746.703 мкд. Пресметката на резервата за преносна премија – дел во реосигурување и/или соосигурување се врши рачно, но во тек е имплементација на модул за реосигурување во информацискиот систем каде што ќе биде опфатена и пресметката на резервата за преносна премија – дел во реосигурување и/или соосигурување.

6.1.1. Дополнителна резерва за неистечени ризици

Друштвото со состојба на 31.12.2022 година, изврши пресметка на дополнителната резерва за неистечени ризици и издвои износ од 4.629.643 МКД во класа 01 и 842.438 МКД во класа 18. Пресметаниот износ на резервата за неистечени ризици е додаден на износот на резервата за преносни премии со состојба на 31.12.2022 година. Се забележува намалување на резервата за неистечени ризици за класа 01 во однос на состојбата на 31.12.2021 година како последица на намалениот коефициент на штети. Во однос на методологијата, при оцена на коефициентот на штети е земен тригодишен просек од коефициентите на штети, освен за класите 01 и 18 за кои е земен петгодишен просек. Во класата 01, почнувајќи од 2021 година не е содржано покритие на ризикот смрт од болест, а воедно во 2020 и 2021 година значајно влијание врз штетите предизвикани од смрт поради болест имаше и КОВИД состојбата, додека во класа 18 исто така значајно влијание имаа рестриктивните мерки заради КОВИД состојбата во однос на патувањата, односно на премијата за патничко осигурување. Кај класите на осигурување 6 и 16 се бележи

висок коефициент на штети, но станува збор за класи мали апсолутни износи на заработена премија и настанати штети, додека во класа 12, станува збор за еден штетен настан. При оцена на коефициентот на трошоци, земен е коефициентот на трошоци кој што се добива од последната година.

Прокнижен е износот кој што е добиен врз основа на пресметка на податоци нето од реосигурување.

LOB	Rezerva za neisteceni rizici	Rezerva za neisteceni rizici
	2022SR	2021SR
	December	December
Lob 01	4.629.643	6.645.964
Lob 02		
Lob 03		
Lob 04		
Lob 05		
Lob 06		
Lob 07		
Lob 08		
Lob 09		
Lob 10		
Lob 11		
Lob 12		
Lob 13		
Lob 14		
Lob 15		
Lob 16		
Lob 17		
Lob 18	842.438	
Total	5.472.081	6.645.964

6.2. Одложени трошоци за стекнување

Согласно последните измени во законската регулатива (кон крајот на 2021) година, трошоци за стекнување на осигурувањето кои што ќе бидат предмет на временско разграничување, се следните трошоци кои Друштвото ги признава во своите деловни биланси:

- провизија на застапници во осигурување;
- провизија на брокерски друштва и друштва за застапување;
- провизија на надворешни агенти во осигурување (повереници);
- провизија на банки и туристички агенции;
- трошоци за одобрени бонуси и попусти за склучени договори за осигурување
- останати трошоци непосредно поврзани со вршењето на работи од осигурување, кои се последица од склучување на договори за осигурување и
- фиксен дел од плата за интерна продажна мрежа.

Сите претходно наведени трошоци се директно поврзани со конкретни договори за осигурување и се амортизираат на начин кој е конзистентен со признавањето на приходот од полисирана премија по истите договори, односно се амортизираат низ времетраењето на скаденцата на

договорот за осигурување, соодветно на методот за проценка на бруто резервите за преносни премии. Одложувањето на трошоците за стекнување, се врши по метод “pro rata temporis”, додека одложувањето на трошоците што претставуваат фиксен дел од плата за интерна продажна мрежа е извршено пропорционално на учеството на преносна премија со состојба на 31.12.2022 година во однос на бруто полисираната премија за период 01.01.2022-31.12.2022 година.

Износот на одложените трошоци за стекнување со состојба на 31.12.2022 година е за 57,9 мио мкд поголем од износот со состојба на 31.12.2021 година како последица на вклучувањето на трошоците што се однесуваат на фиксниот дел од платата за интерна продажна мрежа, зголемени аквизициски трошоци за застапници евидентирани врз основа на фактурирана премија како и аквизициските трошоци кои произлегуваат од соработка со банките.

LOB	Deferred acquisition costs (gross)	Deferred acquisition costs (gross)
	2022SR	2021SR
	December	December
LOB 01	6.680.791	2.071.011
LOB 02	11.872.374	3.411.384
LOB 03	15.972.138	10.753.062
LOB 04		
LOB 05		
LOB 06	22.420	20.350
LOB 07	380.315	34.483
LOB 08	5.420.092	2.625.950
LOB 09	11.762.711	5.019.204
LOB 10	43.350.541	23.338.971
LOB 11	8.595	
LOB 12	98.466	65.378
LOB 13	605.713	417.256
LOB 14	5.537.110	1.209
LOB 15		
LOB 16	177	736
LOB 17		
LOB 18	5.259.061	1.338.319
TOTAL	106.970.506	49.097.313

6.3. Резерви за бонуси и попусти

Резервите за бонуси и попусти се составен дел на математичката резерва

а) Да

б) Не

Резервата за бонуси се пресметува како процент (75% и повеќе) од бруто полисираната премија која се однесува само за ризикот смрт од несреќен случај. Резервата се формира веднаш по склучување на договорот, без оглед на договорениот начин на плаќање. За останатиот дел од премијата која покрива и други ризици различни од смрт од болест и смрт од несреќен случај, се пресметува преносна премија по метод про-рата темпорис. Сите склучени договори за менаџерско осигурување се едногодишни. Ризикот смрт од болест за полиси склучени од

01.01.2021 година е исклучен од осигурителното покритие во цела класа на осигурување од несреќен случај. Исплатата на бонусите за менаџерско осигурување се извршува преку процесот за решавање на штети, односно истите имаат третман на ликвидирани штети.

Формирана е резерва за бонуси кои што зависат од резултатот во класа 16 каде што на осигуреникот му следува 10% од бруто премијата. Износот на оваа резерва е 911.738 мкд, но бидејќи станува збор за осигурување кое што 100% е предадено во осигурување, учеството на реосигурувачот во оваа резерва е 100%. Исто така, формирана е и резерва за бонус во класа 14 за осигурување на побарувања во износ од 110.215 мкд, при што учеството на реосигурувачот е проценето на 81.779 мкд.

Во однос на 31.12.2021 година, се забележува значајно зголемување на резервата за бонуси и попусти во класа 01 како последица на склучени договори за менаџерско осигурување за еден поголем клиент во износ од 32,3 мио МКД.

6.4. Резерви за штети

6.4.1. Резерви за настанати и пријавени штети

Резервите за настанати и пријавени штети се проценети во согласност со интерните правила на друштвото за осигурување во врска со штетите, Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви и Правилникот за минималната содржина на евиденцијата и начинот на пријава, резервација и ликвидација на штети од страна на друштвата за осигурување.

☒ а) Да

☐ б) Не

Резервите за настанати и пријавени штети – дел во реосигурување и/или соосигурување се проценуваат на ист принцип со метод на проценка по поединечна штета.

6.4.1.1. Рентни штети

За договорите за неживотно осигурување кај кои надоместоците се исплаќаат во облик на рента, резервите за настанати и пријавени штети се пресметуваат со:

- методот проценка по поединечна штета
- користена е таблица на смртност _____
- каматна стапка _____

Во друштвото се евидентирани 8 рентни штети од кои 2 се пријавена во 2021 година, 1 е пријавена во 2013 година, 3 се пријавени во 2012 година, додека останатите 2 се од минати години. По извршениот увид во рентните штети, констатирано е дека 6 штети се во исплата, а 2 штети се во решавање. По препорака на екстерниот ревизор, а согласно Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви, за рентите во исплата, почнувајќи од 31.12.2015 година, извршена е пресметка на резервата за рентна штета како сегашна вредност на идните обврски за рента. При тоа, користени се таблици на смртност од Република Србија 2010-2012, како и каматна стапка од 2,5%. Износот на резервата за рентите во исплата изнесува 5.239.458 мкд, додека вкупниот износ на резервата за рентни штети, вклучувајќи ги и рентите во решавање изнесува 5.290.458 мкд и претставуваат интегрален дел на резервите за настанати и пријавени штети. Пресметката на резервата за рентни штети во исплата се врши на претпоследниот ден од крајот на секоја календарска година.

Што се однесува до едната рентна штета која што е во решавање, во текот на 2022 година е извршена исплата по донесена второстепена пресуда, но предметот е сеуште во решавање од

причини што Друштвото има вложено ревизија до Врховен суд, додека другата рентна штета за штетен настан од 2021 година, се наоѓа во судска постапка.

Другата рента пријавена во 2021 година, се однесува на штетен настан од 2000 година, при што по судска пресуда, Друштвото е задолжено да исплаќа надомест.

Од документацијата за овие предмети како и по извршените консултации со одговорните лица кои ги водат овие предмети, може да се констатира дека резервите за овие штети во моментот на формирање се доволни за исполнување на обврските. Секое дополнително сознание или судска пресуда ќе претставува основ за корекција на резервираните износи. Состојбата со рентните штети и во иднина ќе се мониторира.

6.4.2. Резерви за настанати но непријавени штети

Имајќи ги предвид Правилникот за минимални стандарди за пресметка на техничките резерви, а со цел обезбедување на обврските кои што произлегуваат од договорите за осигурување, извршена е пресметка на резервите за настанати но непријавени штети (ИБНР) штети со помош на актуарски признати методи. Со состојба на 31.12.2022 година, извршена е проценка на резервата за настанати но непријавени штети за класите на осигурување 01, 02, 03, 08, 09, 10, 13 и 18.

Проценката на резервите за настанати но непријавени штети за класите 02, 13 и 18 се врши еднаш годишно со состојба на 31.12. со примена на метод на очекуван коефициент на штета. Прв пат е извршена проценка на ИБНР со состојба на 31.12.2017 година и за истата е наведено во потврдата на актуарот за 2017 година.

Генерално, во однос на пресметката од претходната година (со состојба на 31.12.2021), нема значајни промени во применетата методологија, освен примената на инфлација кај класите на осигурување 03 и 10 бидејќи се забележува пораст на износот на просечна новопријавена и ликвидирана штета како последица на инфлацијата која најмногу се отсликува во овие две класи на осигурување.

За останатите видови на осигурување (01, 03, 08, 09 и 10) формирани се триаголници со ликвидирани (paid) штети и триаголници со настанати (incurred) штети. Со цел поголем и поконзистентен примерок, за класите 08 и 09 е изработен еден триаголник на штети кој ги содржи збирно сите податоци за двете класи. Понатаму, добиената резерва за настанати но непријавени штети се дели по клуч според резервата за настанати и пријавени штети за наведените класи. Во триаголниците кои што се однесуваат на класа 10, содржани се рентните штети бидејќи претставуваат незначителен дел од вкупниот износ на ликвидирани, односно резервирани штети. Директните трошоци за обработка на штети се составен дел од износот на ликвидирани, односно резервирани штети.

За класа 01 користени се податоци за ликвидирани и резервирани штети за 12 години, за класа 03 се користени податоци за 10 години, за класите 08 и 09 користени се податоци за 10 години, додека за класа 10 користени се податоци за 14 минати години.

Бидејќи и во досегашните проценки на ИБНР, првенствено е користен Chain Ladder методот чија што главна претпоставка е дека развојот на штетите ќе се одвива на ист начин како минатото искуство, односно врз основа на минатото искуство може да се предвиди иднината, по формирање на триаголниците со ликвидирани штети, односно триаголникот со настанати штети за класите 08 и 09, се пристапи кон проверка на имплицитната претпоставка дека развојните фактори не се

корелирани, односно тест за корелација помеѓу последователни развојни фактори. Применет е статистички тест со ниво на значајност 0,5 согласно стручна литература (Measuring the variability of Chain Ladder estimates by Thomas Mack) при што не се отфрла хипотезата која што ја подржува оваа констатација, односно се покажува дека е исполнета имплицитната претпоставка за класите 01, 03, 08+09 и 10.

Исто така, согласно погоре наведената литература спроведен е статистички тест со 0,05 значајност за имплицитната претпоставка дека годините на настан се независни меѓу себе, при што повторно не се отфрла хипотезата дека согласно податоците, годините на настан се независни меѓу себе.

По спроведената проверка, се пристапува кон примена на Chain Ladder методот и тоа врз основа на триаголник со ликвидирани (paid) штети и врз основа на настанати (incurred) штети за класите 01, 03 и 08+09, како и примена на комбинација на Chain Ladder и BF методот врз основа на триаголник со ликвидирани (paid) штети и врз основа на настанати (incurred) штети за класа 10, со тоа што за класите 03 и 10 се врши валоризација на податоците. Податоците за мината инфлација се преземени од веб страната на Народна Банка на Република Северна Македонија и се јавно достапни. За годините каде што се бележи дефлација, коефициентот на инфлација е поставен на нула. Исто така, извор за проектираната стапка на инфлација за 2023 година претставува Народна Банка на Република Северна Македонија, додека стапките за наредните години се поставени користејќи актуарско расудување и во консултација со стручната служба од Заваровалница Триглав, бидејќи објавените проекции од страна на Меѓународниот монетарен фонд (ММФ) се релативно ниски.

Проценката е извршена во excel темплејт кој што е изработен врз основа на софтверската алатка ResQ. Изборот на методот зависи од природата на развојот на штетите по поединечна класа на осигурување, а како еден од критериумите за определување на начинот на проценка, може да се примени едногодишна Run-off анализа на резервата за настанати, но непријавени штети.

Подолу ќе биде образложена проценката за секоја од класите на осигурување 01, 03, 08+09 и 10.

Класа 01 – осигурување од последици на несреќен случај (незгода)

- формираниот триаголник со настанати штети не ги содржи исплатите на бонус по основ на менаџерско осигурување бидејќи за овие исплати се формира резерва за бонуси.
- за проценка на ИБНР-от избрани се развојни фактори кои што претставуваат пондериран просек од последните четири години.
- Извршена е проверка на адекватноста на избраниот метод преку backtesting анализа, како и run-off анализа со така добиениот резултат од гледна точка на 31.12.2022 година.
- Run-off анализата од гледна точка 31.12.2022 година спроведена на состојбата на резервите за РБНС и ИБНР на 31.12.2021 година покажува негативен апсолутен износ од 1,9 мио мкд, односно 4,26% во релативен износ, но на тоа влијае и износот на ИБНР кој се однесува на штети настанати пред 2022 година.
- Како конечен износ на ИБНР со состојба на 31.12.2022 година е избран 31,3 мио мкд и претставува намалување на резервата за 2,5 мио мкд. Износот е добиен со примена на Chain Ladder метод на настанати штети.
- Почнувајќи од 01.01.2021 година, согласно регулаторните измени, полисите за незгода не го покриваат ризикот смрт од болест, но при крајот на 2020 година обновени се повеќе полиси, така што и во текот на 2021 година Друштвото имаше активни полиси кои

покриваат ризик смрт од болест. Исто така мора да се забележи дека и КОВИД ситуацијата имаше влијание врз зголемување на штетите за овој ризик. За издадените полиси од 01.01.2023 година, ќе се применува нова табела на инвалидитет која е подготвена на иницијатива на регулаторот, заедно со останатите осигурителни друштва и препораката е сите друштва на осигурителниот пазар да применуваат иста табела со цел заштита на осигурениците.

Класа 03 – осигурување на моторни возила (каска)

- При проценката на ИБНР се користи инфлација, односно триаголниците се валоризирани.
- за проценка на ИБНР-от избрани се развојни фактори кои што претставуваат пондериран просек од сите години.
- Run-off анализата од гледна точка 31.12.2022 година спроведена на состојбата на РБНС + ИБНР на 31.12.2021 година, покажува негативен апсолутен износ од 1,1 мио мкд, односно 2,79% во релативен износ.
- Како конечен износ на ИБНР со состојба на 31.12.2022 година е избран 7 мио мкд што претставува зголемување од 1 мио мкд. Износот е добиен со примена на Chain Ladder метод на настанати штети.

Класа 08+09 – осигурување на имот од пожар и други опасности и останати осигурувања на имот

- за проценка на ИБНР-от избрани се развојни фактори кои што претставуваат просек од поединечните развојни фактори без минималниот и максималниот фактор.
- Run-off анализата од гледна точка 31.12.2022 година спроведена на состојбата на РБНС+ИБНР на 31.12.2021 година, покажува позитивен апсолутен износ од 18,7 мио мкд, односно 48,4% во релативен износ.
- Како конечен износ на ИБНР со состојба на 31.12.2021 година е избран 5,5 мио мкд што претставува намалување за 1,7 мио мкд. Износот е добиен со примена на Chain Ladder метод на настанати штети.

Класа 10 – осигурување од одговорност од употреба на моторни возила

- проценката на ИБНР е извршена врз основа на триаголник со настанати (пријавени) штети кои што во себе не содржат податоци за два големи штетни настани по зелена карта настанати во 2010 и 2012 година. Друштвото бележи уште еден штетен настан од 2008 година, но податоците се надвор од триаголникот. Станува збор за штети со вкупни обврски (ликвидиран и резервиран износ) од над 30 мио мкд. Имајќи го предвид искуството со ваквите штети по зелена карта, а под претпоставка дека во иднина ќе се пријави штети која што е веќе настаната, формирана е дополнителна резерва за неповолни отстапувања која што претставува просек од вкупниот износ на ликвидирани штети и состојба на резервиран износ на 31.12.2022 година за трите штети. Бидејќи настанувањето на вакви штети значајно го надминува самопридржајот на Друштвото, соодветно формирано е и учество на реосигурувачот во ваквите штети повторно како просек од веќе настанатите штети.

- при проценката на ИБНР се користи инфлација, односно триаголниците се валоризирани
- за проценка на ИБНР-от избрани се развојни фактори кои што претставуваат пондериран просек од последните четири години. Извршено е прилагодување на развојниот фактор што се однесува на 12-ти развоен период, бидејќи во триаголникот со резервирани штети се бележи резервација на ден 31.12.2022 година од 1,5 мио мкд за штета која настанала во 2009 година. Станува збор за штета по зелена карта, чија постапка била завршена со судска пресуда во 2020 година и за која Друштвото веќе има исплатено износ, но при усогласување на состојбата на отворени штети со Косовското биро, е утврдено дека штетата е повторно отворена и претставува предмет на повторно судење. Како последица на оваа штета, развојниот фактор изнесуваше 1,00303 и истиот е поставен на 1, бидејќи само нереално би влијаел на резервацијата, односно би предизвикал нереално зголемување.
- се забележува раст на заработената премија после забележаниот пад во две последователни години кога доминираа рестриктивните мерки поради КОВИД состојбата.
- Tail факторот е одреден врз основа на Експоненцијална распределба чија што функција е $LR(t)=1+a*e^{(b*t)}$, каде што константите а и b во наведената формула се определуваат со помош на линеарна регресија. Tail факторот се определува како прозивод на коефициентите добиени со експоненцијаната крива до целосен развој од 40 години. Развојните фактори помали од 1, се сетирани на 1, но при определување на tail факторот, почнувајќи од 6-миот развоен фактор (кој што е помал од 1) па натаму, се земаат екстраполираните развојни фактори.
- ULR (Ultimate loss ratio) факторот за 2022 година е поставен на 58% (на исто ниво како 2021 година). Според нашето професионално расудување сметаме дека вака поставените крајни коефициенти на штета се релевантни и дека прудентноста при проценката на овој начин е на повисок степен. Така одредените коефициенти ги стабилизираат меѓугодишните осцилации и не зависат од крајниот метод за пресметка (т.е. не зависат од Chain Ladder метод). Споменатите коефициенти се споредени со сировите коефициенти од триаголникот (Ликвидирани штети + РБНС + ИБНР)/Заработена премија и се во согласност со нив.
- направена е run-off анализа за “стари” штети, односно штети пред траголникот (настанати пред 2009). Износот е негативен и тоа 2.024.807 мкд и истиот се додава на проценетиот износ од пресметката.
- Износот на ИБНР со примена на CL методот врз основа на триаголник со настанати штети е 163,4 мио мкд, додека износот на ИБНР со примена на БФ методот врз основа на триаголник со настанати штети е 181,4 мио мкд. Конечниот износ на ИБНР за класа 10 со состојба на 31.12.2022 година, добиен со комбинација на CL и BF метод на настанати штети изнесува 186,2 мио МКД и на тоа е додаден износот од run-off анализата за “стари” штети, како и износот на дополнителна резерва за неповолни отстапувања (43 мио МКД) со што ИБНР-от (брuto износ) со состојба на 31.12.2022 изнесува 229,3 мио МКД, додека учеството на реосигурувачот се проценува на 21,9 мио мкд.
- Run-off анализата од гледна точка 31.12.2022 година спроведена на состојбата на РБНС+ИБНР на 31.12.2021 година, покажува позитивен апсолутен износ од 74,5 мио мкд, односно 14,9% во релативен износ.

Подолу во табелата е прикажана состојбата на ИБНР на бруто и нето основа.

LOB	IBNR (gross)	IBNR (gross)
	2022SR	2021SR
	December	December
Lob 01	31.264.148	33.725.684
Lob 02	1.722.960	1.662.122
Lob 03	7.041.339	6.117.285
Lob 04		
Lob 05		
Lob 06		
Lob 07		
Lob 08	2.537.576	4.274.686
Lob 09	2.975.068	2.972.296
Lob 10	229.272.996	220.624.187
Lob 11		
Lob 12		
Lob 13	787.587	1.012.017
Lob 14		
Lob 15		
Lob 16		
Lob 17		
Lob 18	581.038	547.069
	276.182.712	270.935.346

LOB	NET IBNR	NET IBNR
	2022SR	2021SR
	December	December
Lob 01	31.264.148	33.725.684
Lob 02	1.722.960	1.662.122
Lob 03	7.041.339	6.117.285
Lob 04	0	0
Lob 05	0	0
Lob 06	0	0
Lob 07	0	0
Lob 08	2.537.576	4.274.686
Lob 09	2.975.068	2.972.296
Lob 10	207.407.146	196.687.295
Lob 11	0	0
Lob 12	0	0
Lob 13	787.587	1.012.017
Lob 14	0	0
Lob 15	0	0
Lob 16	0	0
Lob 17	0	0
Lob 18	581.038	547.069
	254.316.862	246.998.454

Анализа на сензитивност и стрес-анализа

Согласно член 20 од Правилникот за минимални стандарди за пресметка на технички резерви, а со оглед на тоа дека резервата за настанати но непријавени штети за класа 10 претставува повеќе од 80% од вкупните бруто резерви за настанати но непријавени штети, извршена е анализа на сензитивност токму на резервата за настанати но непријавени штети за оваа класа. Како што е веќе споменато, за проценка на резервата за настанати но непријавени штети за класа 10 се користи комбинација од Chain Ladder и BF метод при што една од претпоставките е очекуваниот коефициент на штета (ULR) во кој што вклучена одредена доза на субјективност. Имено, во табелата подолу е прикажано влијанието, односно сензитивноста во однос на проценетиот износ на ИБНР, доколку очекуваниот коефициент на штети за последната година се зголеми за 2, 5 и 10 процентни поени, иако при самата проценка на резервата, очекуваниот коефициент е поставен согласно извршени анализи и во споредба со сировите коефициенти од триаголникот (Ликвидирани штети + РБНС + ИБНР)/Заработена премија.

промена на ULR за 2022 година	Апсолутен износ	Релативен износ
ULR зголемен за 2 процентни поени	3.419.860	1,49%
ULR зголемен за 5 процентни поени	8.549.649	3,73%
ULR зголемен за 10 процентни поени	17.099.299	7,46%

Во однос на стрес сценарио, Друштвото како и за 2021 година креира едноставно, но очекувано сценарио во однос на класата на осигурување 10.

Со оглед на тоа дека Друштвото е значајно изложено во класата на осигурување 10 (учеството на премија во вкупната премија изнесува 37,4% за 2022 година), направено е стрес сценарио во случај на пад на просечната премија во оваа класа за 10%. Сценариото е можно при либерализација на пазарот за осигурување од одговорност спрема трети лица. При тоа, се оценува ефектот врз финансискиот резултат и се квантифицираат мерките кои Друштвото би ги презело во случај на настанување на ова сценарио.

Врз основа на реалните податоци за 2022 година, Друштвото го оценува ефектот од намалување на просечната премија при задржување на ист волумен на премија. Врз основа на променетата претпоставка, пресметани се нови очекувани штети, со оглед на тоа дека за да се задржи истиот волумен на премија, би требало да се склучат повеќе полиси (10.777 повеќе). Падот на просечната премија во ова сценарио нема значајно влијание врз трошоците за провизија и останатите трошоци бидејќи не се менува волуменот на премија. Износите на просечна премија, фреквенција на штети и просечна новопријавена штета претставуваат просек од статистичките податоци за последните три години. При поставување на сценариото, се претпоставува дека 85% од очекуваните штети се пријавуваат во првата година.

Назив	Опис	Реални податоци 2022	Стрес сценарио
Просечна премија за класа 10	(1)	5.847	5.263
Бруто полисирана премија	(2)	567.124.296	567.124.296

Број на полиси	(3) = (2)/(1)	96.989	107.766
Фреквенција на штети	(4)	4,01%	4,01%
Просечна висина на новопријавена штета	(5)	61.861	61.861
Очекуван број на пријавени штети по полиси од 2022	(6) = (3)*(4)	3.889	4.321
Број на пријавени штети во првата развојна година	(7) = (6)*0,85	3.306	3.673
Износ на штети по полиси од 2022 година	(8) = (5)*(7)	204.504.997	227.227.774
Финансиски резултат - вкупно за сите класи	(9)	47.704.512	24.981.735

Како што може да се забележи, пад од 10% на просечната премија во класа 10 би имал значајно влијание врз финансискиот резултат (22,7 мио), но во тој случај Друштвото би пристапило кон ревидирање на тарифата на премии.

Друштвото и понатаму ќе изработува стрес сценарија и ќе ја прати ситуацијата имајќи го предвид потенцијалното зголемување на просечен износ на штети на пример кај класа 03 и 10 како последица од зголемени цени на делови, зголемена цена на работна рака, намалена работна сила заради иселување. Исто така, Друштвото го има предвид и ефектот од зголемување на инфлацијата која што директно се отсликува на новопријавените штети (посебно кај материјалните штети во класа 10, класа 03 и во класа 02 т.н. медицинска инфлација).

6.4.3. Резерви за повторно отворени штети

Резервите за повторно отворени штети друштвото за осигурување ги регистрира како:

а) нови б) развој на постојните

Резервите за повторно отворени штети, односно резервите за штети кои ќе бидат повторно отворени се вклучени во резервите за настанати и пријавени штети, односно во резервите за настанати но непријавени штети.

а) Да б) Не

Со имплементација на новиот софтвер, овозможено е преминот на штетите од вонсудска во судска постапка да се евидентира како развој на веќе постоечка штета.

Од податоците кои се достапни на актуарот сеуште не може да се донесе заклучок дали некаква дополнителна анализа е потребна за повторно отворените штети.

6.4.4. Резерви за трошоци за обработка на штети

Резервите за директни трошоци за обработка на штети се интегрален дел од резервите за настанати и пријавени штети и резервите за настанати но непријавени штети.

а) Да

б) Не

Износот на резервите за индиректни трошоци за обработка на штети изнесува 9% од збирот на резервите за настанати и пријавени штети, резервите за настанати но непријавени штети и резервите за директни трошоци за обработка на штети. Процентот се одредува секоја година на 31.12 и претставува однос помеѓу износот на реални индиректни трошоци за обработка на штети и износот на бруто ликвидирани штети.

Извршена е споредба на износот добиен со овој процент и износот добиен со формулата прикажана во Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви точка 3.4., став 2 и добиен е поголем износ на резервата за индиректни трошоци за обработка на штети со определениот процент.

Во табелата подолу е прикажан утврдениот износ на индиректни трошоци за обработка на штети со состојба на 31.12.2022 година и со состојба на 31.12.2021 година.

LOB	Rezerva za indirektni trosoci za obrabotka na steti	Rezerva za indirektni trosoci za obrabotka na steti
	2022SR	2021SR
	December	December
Lob 01	4.315.489	3.939.225
Lob 02	564.648	445.869
Lob 03	3.886.837	3.465.697
Lob 04		
Lob 05		
Lob 06	85.500	31.500
Lob 07	12.330	12.330
Lob 08	1.039.439	2.048.519
Lob 09	1.218.644	1.424.386
Lob 10	46.453.511	45.134.829
Lob 11		895.230
Lob 12	562.950	
Lob 13	427.490	437.990
Lob 14	312.779	
Lob 15	4.770	
Lob 16		
Lob 17		
Lob 18	1.193.285	895.227
Total	60.077.670	58.730.801

Зголемување на резервата на 31.12.2022 година во однос на 31.12.2021 година произлегува од зголемувањето на резервите за настанати и пријавени штети и резервите за настанати но непријавени штети.

6.5. Еквилизациона резерва

Друштвото со состојба на 31.12.2022 година изврши пресметка на еквилизиционата резерва. За класите на осигурување 06, 07, 08, 11 и 12 кај кои се бележи дека стандардната девијација е најмалку 0,05 и годишниот коефициент на штета во набљудуваниот период најмалку еднаш е поголем од 1, согласно формулата во прилогот кон Правилникот за минимални стандарди за пресметка на технички резерви, пресметаниот износ е незначителен и истиот е сведен на нула. Согласно член 24 од Правилникот, еквилизиционата резерва се пресметува со состојба на ден 31.12. од тековната година (еднаш годишно), па според тоа следна пресметка би се извршила на 31.12.2023 година.

6.6. Други технички резерви

Пресметаните технички резерви на Друштвото ги исполнуваат обврските кои што произлегуваат од договорите за осигурување, па според тоа не се издвојуваат други технички резерви.

6.7. Математичка резерва

Математичката резерва по сите договори за осигурување е пресметна со нето проспективна метода.

а) Да б) Не

Составен дел на математичката резерва е и дополнителната резерва од точка 4.3/6) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви.

а) Да б) Не

Просечниот принос кој Друштвото го остварило од вложувањата на средствата кои ја покриваат математичката резерва во претходните три години изнесува _____%.

Табела 1

МАТЕМАТИЧКА РЕЗЕРВА	Бруто износ	Нето износ
Пресметана математичка резерва (со цилмеризација)		
Резерва за преносни премии		
Резерва за гарантирани бонуси и попусти		
Резерви за идни бонуси и попусти		
Дополнителна резерва (од точка 4.3/6) од Прилогот кон Правилникот за минималните стандарди за пресметка на техничките резерви)		
Износ на административни трошоци по однос на договорите каде траењето на осигурување е подолго од траењето на плаќање премија		
Останато		
Износ на загарантирани откупни вредности		

6.8. Run-off анализа

Резерви за настанати и пријавени штети		незгода		каска моторни возила		имот вкупно		Вкупно		ЗАО		ЗК		општа одговорност		Вкупно	
		износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%
		01.1	01.2	03.1	03.2	89.1	89.2	10.1	10.2	1001.1	1001.2	1002.1	1002.2	13.1	13.2	0000.1	0000.2
31.12.2011	11	-4.832.895	-135,1%	2.488.802	5,7%	3.470.319	1,9%	-7.373.562	-2,5%	-7.278.234	-3,9%	-6.502.075	-6,5%	24.535	3,8%	-6.222.801	-1,2%
31.12.2012	12	-7.566.024	-121,9%	-1.506.143	-5,0%	23.752.089	28,6%	-37.019.697	-12,3%	-17.440.118	-10,6%	-22.882.453	-17,4%	3.019	1,9%	-22.336.756	-5,3%
31.12.2013	13	-6.029.575	-168,3%	-8.539.004	-31,7%	348.433	2,9%	-146.437.598	-71,8%	-21.660.006	-17,7%	-126.474.813	-159,9%	96.211	95,3%	-160.561.533	-65,2%
31.12.2014	14	-5.380.738	-96,1%	-9.576.798	-41,6%	4.357.973	22,6%	-82.032.154	-31,9%	-7.356.990	-5,5%	-76.894.126	-65,0%	-841.632	-67,9%	-93.473.349	-30,5%
31.12.2015	15	-3.283.462	-88,2%	-5.522.247	-19,9%	-1.637.446	-9,6%	-64.266.009	-23,7%	-20.710.935	-16,0%	-45.428.723	-32,5%	-782.679	-46,2%	-75.491.843	-23,4%
31.12.2016	16	-2.284.346	-24,2%	-3.138.650	-8,4%	-5.486.810	-52,5%	-25.497.086	-9,0%	-27.232.701	-20,9%	-143	0,0%	1.101.053	69,9%	-35.305.839	-10,3%
31.12.2017	17	-3.429.755	-36,1%	-7.320.914	-21,1%	-5.479.733	-19,4%	-42.699.659	-15,0%	-42.619.362	-29,7%	-578.151	-0,4%	3.156.513	67,5%	-55.773.548	-15,4%
31.12.2018	18	-5.857.191	-70,8%	-3.948.846	-10,6%	4.676.350	14,4%	-54.352.975	-20,0%	-41.278.234	-30,0%	-15.718.915	-12,9%	1.341.550	21,5%	-58.141.112	-16,3%
31.12.2019	19	-5.963.428	-57,5%	-842.836	-2,8%	6.381.239	18,3%	-28.581.463	-9,4%	-25.730.790	-19,7%	1.636.807	1,0%	279.633	6,0%	-28.726.855	-7,5%
31.12.2020	20	-2.729.158	-25,6%	653.743	2,2%	13.132.748	41,8%	-33.893.707	-13,0%	-20.714.545	-16,4%	-8.253.406	-6,6%	856.002	17,7%	-21.980.372	-6,5%
31.12.2021	21	-3.331.538	-33,2%	-1.117.300	-3,4%	16.216.092	51,7%	-4.799.456	-1,7%	-9.171.009	-7,0%	-50.543	0,0%	-204.425	-5,3%	6.763.374	1,9%

Резерви за настанати но непријавени штети		незгода		каска моторни возила		имот вкупно		Вкупно		ЗАО		ЗК		општа одговорност		Вкупно	
		износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%
		01.1	01.2	03.1	03.2	89.1	89.2	10.1	10.2	1001.1	1001.2	1002.1	1002.2	13.1	13.2	0000.1	0000.2
31.12.2011	11	12.261.557	30,7%	2.338.885	16,1%	15.599.477	63,0%	-2.565.937	-1,0%	12.978.552	7,8%	-22.478.750	-24,8%	-598.399	0,0%	27.035.583	7,9%
31.12.2012	12	10.819.160	29,2%	20.271.368	83,3%	30.529.448	85,1%	23.143.451	10,7%	23.108.620	19,4%	-2.823.999	-3,0%	-229.644	0,0%	84.533.782	26,9%
31.12.2013	13	4.788.387	15,0%	9.182.091	72,3%	30.069.292	86,9%	116.191.500	49,8%	70.335.277	50,1%	43.509.000	48,0%	-1.332.904	0,0%	158.898.365	50,8%
31.12.2014	14	5.918.976	26,8%	4.649.419	66,1%	31.296.606	86,6%	96.250.608	49,5%	34.367.739	33,8%	58.559.783	65,5%	-2.381.619	0,0%	135.733.990	52,3%
31.12.2015	15	6.734.152	24,5%	3.788.711	78,3%	18.502.305	79,3%	113.891.760	56,2%	43.759.644	45,4%	68.912.710	66,1%	-2.084.861	0,0%	140.832.068	54,5%
31.12.2016	16	163.485	0,7%	2.239.913	49,0%	8.608.748	71,2%	121.578.704	53,8%	41.266.199	39,8%	76.778.595	64,9%	-2.391.644	0,0%	130.199.205	49,2%
31.12.2017	17	-4.277.991	-20,2%	2.641.145	40,0%	-248.779	-6,9%	91.631.062	44,3%	36.998.905	35,5%	47.918.751	50,5%	182.772	7,2%	89.928.209	37,4%
31.12.2018	18	-7.790.946	-35,8%	2.613.590	26,6%	-253.529	-9,3%	39.805.108	21,9%	24.755.732	26,8%	14.735.133	18,1%	-29.147	-2,1%	34.345.076	15,8%
31.12.2019	19	-8.717.721	-37,8%	5.019.126	52,2%	364.398	8,0%	108.213.074	47,1%	37.049.713	37,3%	64.381.108	52,7%	-272.374	-17,8%	104.606.503	38,9%
31.12.2020	20	343.388	1,1%	6.187.901	68,4%	4.408.206	54,6%	116.913.712	51,4%	42.830.531	39,0%	68.060.486	62,1%	-583.194	-47,7%	127.270.013	46,1%
31.12.2021	21	1.467.777	4,4%	41.071	0,7%	2.446.801	33,8%	79.324.718	36,0%	25.165.116	24,6%	43.039.353	43,1%	-154.885	-15,3%	83.125.483	30,9%

Вкупни резерви за штети		незгода		каска моторни возила		имот вкупно		Вкупно		ЗАО		ЗК		општа одговорност		Вкупно	
		износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%	износ	%
		01.1	01.2	03.1	03.2	89.1	89.2	10.1	10.2	1001.1	1001.2	1002.1	1002.2	13.1	13.2	0000.1	0000.2
31.12.2011	11	7.428.662	17,1%	4.827.687	8,3%	19.069.796	9,1%	-9.939.499	-1,8%	5.700.318	1,6%	-28.980.825	-15,2%	-573.864	-88,4%	20.812.782	2,4%
31.12.2012	12	3.253.136	7,5%	18.765.225	34,4%	54.281.537	45,6%	-13.876.246	-2,7%	5.668.502	2,0%	-25.706.452	-11,3%	-226.625	-144,3%	62.197.026	8,5%
31.12.2013	13	-1.241.188	-3,5%	643.087	1,6%	30.417.725	65,4%	-30.246.098	-6,9%	48.675.271	18,5%	-82.965.814	-48,9%	-1.236.693	-1224,4%	-1.663.168	-0,3%
31.12.2014	14	538.238	1,9%	-4.927.379	-16,4%	35.654.579	64,3%	14.218.454	3,1%	27.010.749	11,4%	-18.334.343	-8,8%	-3.223.251	-260,1%	42.260.641	7,5%
31.12.2015	15	3.450.690	11,1%	-1.733.536	-5,3%	16.864.859	41,7%	49.625.751	10,5%	23.048.709	10,2%	23.483.987	9,6%	-2.867.540	-169,2%	65.340.225	11,3%
31.12.2016	16	-2.120.861	-6,7%	-898.737	-2,1%	3.121.938	13,9%	96.081.617	18,8%	14.033.498	6,0%	76.778.451	28,7%	-1.290.591	-82,0%	94.893.366	15,6%
31.12.2017	17	-7.707.746	-25,2%	-4.679.769	-11,3%	-5.728.512	-18,0%	48.931.403	10,0%	-5.620.456	-2,3%	47.340.600	21,0%	3.339.285	46,3%	34.154.661	5,7%
31.12.2018	18	-13.648.137	-45,4%	-1.335.256	-2,8%	4.422.821	12,6%	-14.547.867	-3,2%	-16.522.502	-7,2%	-983.781	-0,5%	1.312.403	17,1%	-23.796.036	-4,1%
31.12.2019	19	-14.681.149	-43,9%	4.176.290	10,5%	6.745.637	17,1%	79.631.610	15,0%	11.318.923	4,9%	66.017.915	23,3%	7.259	0,1%	75.879.647	11,7%
31.12.2020	20	-2.385.770	-5,8%	6.841.644	17,7%	17.540.954	44,4%	83.020.005	17,0%	22.115.986	9,4%	59.807.081	25,4%	272.808	4,5%	105.289.641	17,2%
31.12.2021	21	-1.863.760	-4,3%	-1.076.229	-2,8%	18.662.893	48,4%	74.525.263	14,9%	15.994.107	6,9%	42.988.811	18,9%	-359.310	-7,4%	89.888.857	14,3%

Табела 3

		Дополнително незгода		Дополнително здравствено		Вкупно	
		износ	%	износ	%	износ	%
		1901.1	1901.2	1902.1	1902.2	0000.1	0000.2
31.12.2011	11						
31.12.2012	12						
31.12.2013	13						
...	...						

Во табелата погоре, прикажан е резултатот од Run-off анализата од гледна точка 31.12.2022 година спроведена на резервите за настанати и пријавени штети (РБНС), резервите за настанати но пријавени штети (ИБНР) и вкупните резерви за штети (РБНС+ИБНР) за 31.12.2021, 31.12.2020, 31.12.2019, 31.12.2018, 31.12.2017, 31.12.2016 па се до 31.12.2011 година.

Бидејќи резервата за настанати но непријавени штети се проектира за цела класа 10, а не посебно за АО и ЗК, во подлогите за пресметка на run-off направена е поделба по клуч според резервата за настанати и пријавени штети.

Во табелата што следува е прикажан run-off резултатот за резервата за настанати и пријавени штети (РБНС) со состојба на 31.12.2021 за сите класи на осигурување од гледна точка 31.12.2022.

	Outstanding RBNS BOY, runoff	Claims paid from RBNS, runoff	Outstanding RBNS EOY, runoff	Run-off	Run-off in % from opening RBNS
LOB 1	10.043.479	7.702.690	5.672.327	-3.331.537,90	-33,17%
LOB 2	3.291.974	2.931.959	23.050	336.965,00	10,24%
LOB 3	32.390.461	22.081.234	11.426.527	-1.117.300,00	-3,45%
LOB 4				0,00	0,00%
LOB 5	492.040.800			492.040.800,00	100,00%
LOB 6	350.000	274.226		75.774,00	21,65%
LOB 7	137.000		137.000	0,00	0,00%
LOB 8	18.715.972	102.493	8.713.495	9.899.984,00	52,90%
LOB 9	12.624.879	3.222.452	3.086.319	6.316.108,00	50,03%
LOB 10	280.873.909	107.258.913	178.414.452	-4.799.455,83	-1,71%
LOB 11	9.947.000	2.944.566		7.002.434,00	70,40%
LOB 12				0,00	0,00%
LOB 13	3.854.540	396.665	3.662.300	-204.425,00	-5,30%
LOB 14				0,00	0,00%
LOB 15				0,00	0,00%
LOB 16				0,00	0,00%
LOB 17				0,00	0,00%
LOB 18	9.399.899	9.043.553	3.126.309	-2.769.962,90	-29,47%
Total	873.669.913	155.958.751	214.261.779	503.449.383,37	57,62%

Позитивниот run-off резултат од гледна точка 31.12.2022 година за РБНС на 31.12.2021 година изнесува 503,4 мио мкд во апсолутен износ, односно 57,62% во релативен износ, меѓутоа

најголемо влијание има одбиената штета во класа 05 настаната во 2020 година заради пад на хеликоптер. Штетата е одбиена како неоснована и во координација со реосигурувачот.

Доколку се занемари ефектот од оваа штета, тогаш run-off резултатот изнесува 11,4 мио мкд, односно 3% во реалтивен износ. Позитивниот run-off резултатот произлегува од класите 08, 09 и 11, додека класите 01, 03, 10 и 18 имаат негативно влијание.

Позитивното влијание од класите 08 и 09 произлегува од две одбиени штети:

- штета 2013/0005996 по имот пожар, настаната во 2011 година, пријавена во 2013 година, РБНС на 31.12.2021 година во износ 10,1 мио МКД при што учеството на реосигурувачот е 6 мио МКД. Штетата е одбиена по добиена пресуда од Врховен суд.
- штета 2019/0006609 по имот останато, настаната и пријавена во 2019 година, РБНС на 31.12.2021 година изнесува 2,3 мио МКД. Штетата е по фронтинг полиса и истата е одбиена во првиот квартал од 2022 година.

Позитивното влијание од класа 11 произлегува од затворени оштетни побарувања без надомест по одлука на Врховен суд, за штета настаната во 2018 година, при што резервата за настани и пријавени штети на 31.12.2021 изнесувала 7 мио МКД.

Негативниот run-off резултат кај класа 18 е последица на штетата 2021/0010819, настаната во Швајцарија, пријавена во 11/2021 чиј износ на РБНС на 31.12.2021 е 28.100 МКД, ликвидираниот износ во текот на 2022 година изнесува 0,3 мио мкд, додека РБНС на 31.12.2022 изнесува 1,5 мио МКД. Исто така, штета 2021/0006376 настаната во САД во 07/2021, пријавена во 07/2021 чиј износ на РБНС на 31.12.2021 година изнесувал 118.500 МКД, во 06/2022 е ликвидирана на износ од 1,8 мио МКД (односно максимална обврска).

Кај класите на осигурување 01, 03 и 10 еден дел од негативниот run-off произлегува од промената на резервациите и исплатите на штети, додека другиот дел е последица на реактивирани штети, но не се забележани поединечни штети со значајни износи, освен штета 2015/0003635 во класата 01 која имала РБНС на 31.12.2021 година од 1.000 мкд, во текот на 2022 година ликвидирани се 0,5 мио мкд, а РБНС на 31.12.2022 година е 0,5 мио мкд. Станува збор за штета настаната во 2012 година, пријавена во 2015 година и одбиена заради застареност на оштетното побарување. Меѓутоа, по приговор од страна на осигуреникот, штетата е вратена на повторно решавање од страна на второстепената комисија. Штетата е поврзана со штета 2015/0003634 и двете се предмет на судска постапка.

Останати штети кои што значително влијаат врз run-off резултатот и за претходни години се:

- штета по зелена карта (2012/3632) настаната во Италија во 2012 година со датум на пријава во 2012 година, чиј што РБНС на 31.12.2018 година изнесувал 15,7 мио мкд, додека на 31.12.2019 година износот на РБНС за оваа штета е 30,8 мио мкд. Причина за ваквото зголемување е допис од Националното биро во Италија во месец Јуни 2019 година кој што наложува зголемување на резервата. Се до зголемувањето, износот на резервата е во самопридржај на Друштвото, додека со зголемувањето, реосигурувачот учествува со 13,7 мио мкд. Кон крајот на 2020 година ликвидирани се 13,6 мио мкд, додека во РБНС на 31.12.2021 и на 31.12.2022 година остануваат уште 18,7 мио мкд, при што учеството на реосигурувачот во РБНС е 12,7 мио мкд. Резервираниот износ за оваа штета на 31.12.2015 исто така изнесувал 15.682.500 мкд, додека на 31.12.2014 година изнесувал 21.776.000 мкд, на 31.12.2013 година 21.560.000 мкд и на 31.12.2012 година изнесувал 21.500.000 мкд.
- штета по зелена карта настаната во Италија во 2008 година и пријавена во 2008 година, која што во 2016 година е ликвидирана со износ од 36.444.777 мкд, а на 31.12.2015,

31.12.2014 и 31.12.2013 имала резервиран износ од 800.000 МКД, додека на 31.12.2012 и 31.12.2011 година, резервиранiot износ бил 930.000 мкд. Имено, во месец Јули 2016 година, добиена е информација од Националното биро за осигурување во Италија за донесена пресуда. Учеството на реосигурувачот во оваа штета е 15.756.396 мкд.

- штета по зелена карта (2011/3641) настаната во Германија во 2010 година, при што е искористен нашиот самопридржај и моментално, учеството на реосигурувачот е 100%. Оваа штета на 31.12.2013 година, имала резервиран износ од 9.564.000 мкд, во периодот од 01.01.2014-31.03.2022 ликвидирани се 31.943.307 мкд, резервата на 31.12.2019 година изнесува 36.900.000 мкд, додека на 31.12.2020 година истата е намалена и изнесува 32.572.320 мкд. Состојбата е непроменета и на 31.12.2021 додека со состојба на 30.09.2022 резервата е намалена за 7, 4 мио МКД по добиена информација од страна на кореспондентот Allianz, односно изнесува 25.153.500 мкд. Состојбата е непроменета и на 31.12.2022 година. Најголемото оштетно побарување по оваа штета е пријавено во 2013 година.
- штета од пожар (2013/5996), настаната во 2011 година, пријавена во 2013 година, која што на 31.12.2017 година имала РБНС од 2.9 мио МКД (на 31.12.2016 година, имала РБНС од 1.4 мио МКД), а по судска пресуда во месец мај 2018 година, резервацијата е зголемена на 10.1 мио МКД. Учеството на реосигурувачот во оваа штета е 6 мио МКД. Штетата е одбиена во прв квартал од 2022 година по добиена пресуда од Врховен суд.
- штета од класа 03 која што е настаната и пријавена во 2009 година и која што во втор квартал 2017 година е ликвидирана со износ од 7.374.684 мкд, а резервиранiot износ на 31.12.2014 година за оваа штета изнесувал 4.270.001 мкд. Причината за зголемување е првостепена пресуда.
- штета од класа 11 која што е настаната во 2008 година (срушен авион во Охрид), со повеќе оштетни побарувања, при што на 31.12.2011 резервата изнесувала 20,5 мио МКД, на 31.12.2012 изнесувала 21 мио МКД, на 31.12.2013 изнесува 10,5 мио МКД, на 31.12.2014 и 31.12.2015 изнесува 13,5 мио МКД, на 31.12.2016, 31.12.2017, 31.12.2018, 31.12.2019 и 31.12.2020 година изнесува 13,7 мио МКД, но во текот на 2016 година извршена е ликвидација на значаен износ од 19 мио МКД по пресуда од Апелационен суд и присилно извршување. Учеството на реосигурувачот во оваа штета е 100%. Во првиот квартал од 2021 година, резервата е зголемена за 7,4 мио МКД и на 31.03.2021 состојбата изнесува 21,1 мио МКД, додека во вториот квартал извршена е ликвидација на 14,2 мио МКД. Износот на РБНС на 31.12.2021 и 31.03.2022 година изнесува 7 мио мкд. Учеството на реосигурувачот е 100%. Во вториот квартал од 2022 година добиена е одлука од Врховен суд и оштетните побарувања се затворени без надомест, односно се бележи позитивно влијание од 7 мио МКД на run-off резултатот за 31.12.2021 година.
- штета од класа 16 (2021/2714), настаната во 2009 и реактивирана во 2021 година. Штетата има ликвидирани износ од околу 4,1, мио МКД во 2011 година, додека во третиот квартал од 2021 година извршена е ликвидација на износ од 8,6 мио МКД. Учеството на реосигурувачот во оваа штета е 100%.
- штета од класа 05 (2020/0003556), настаната и пријавена во 2020 година поради пад на хеликоптер. Штета е целосно покриена со осигурување. Износот на РБНС на 31.12.2020 и 31.12.2021 изнесува 492.040.800 мкд, додека кон крајот на 2022 година истата е одбиена како неоснована и во координација со реосигурувачите.

Во табелата подолу, прикажан е резултатот од Run-off анализата од гледна точка 31.12.2022 година спроведена на состојбата на РБНС и на вкупните резерви за штети (РБНС+ИБНР) за

31.12.2021, 31.12.2020, 31.12.2019, 31.12.2018, 31.12.2017, 31.12.2016 па се до 31.12.2011 година. На резултатот за 2020 и 2021 година, позитивно влијание има штетата со висок износ поради пад на хеликоптер во класа 05.

	Opening RBNS at	Run-off	Run-off in % from opening RBNS
31.12.2021	873.669.913	503.449.384	57,62%
31.12.2020	856.405.891	469.827.773	54,86%
31.12.2019	407.454.356	-31.315.306	-7,69%
31.12.2018	384.707.297	-54.425.103	-14,15%
31.12.2017	386.331.414	-51.982.565	-13,46%
31.12.2016	365.813.334	-29.811.262	-8,15%
31.12.2015	343.097.575	-91.565.770	-26,69%
31.12.2014	327.939.026	-108.277.706	-33,02%
31.12.2013	263.469.207	-180.337.663	-68,45%
31.12.2012	451.217.738	-29.602.230	-6,56%
31.12.2011	552.585.689	-18.596.721	-3,37%

Зголемувањето на износот на резервата за настанати но непријавени штети со состојба на 31.12.2019 година, во однос на износот на 31.12.2018 година, дополнително го влошува run-off резултатот за вкупни штети на 31.12.2018 година и како таков не се смета за релевантен. Додека, за останатите години е како што следи:

	Opening RBNS + IBNR at	Run-off	Run-off in % from opening RBNS+IBNR
31.12.2021	1.144.605.259	576.560.529	50,37%
31.12.2020	1.135.227.153	582.662.397	51,33%
31.12.2019	676.120.997	55.178.269	8,16%
31.12.2018	602.386.348	-31.185.452	-5,18%
31.12.2017	626.940.245	26.036.829	4,15%
31.12.2016	630.641.852	90.361.334	14,33%
31.12.2015	601.502.241	40.566.666	6,74%
31.12.2014	587.697.716	18.620.018	3,17%
31.12.2013	576.097.777	-30.092.035	-5,22%
31.12.2012	765.796.547	44.738.317	5,84%
31.12.2011	895.628.671	-2.535.038	-0,28%

7) Реосигурување и соосигурување

7.1. Реосигурување

Во текот на 2022 година, Друштвото ги има обезбедено сите договори за реосигурување согласно со Програмата за реосигурување.

Друштвото поседува General Quota Share договор за реосигурување со Триглав Ре кој што се однесува на цело портфолио на Друштвото, односно Друштвото цедира 10% од 100% од ризикот.

Табела 8

Годишен коефициент на штети		Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување
незгода	1	73,5%	76,0%
здравствено	2	87,4%	76,3%
каска	3	71,2%	68,7%
карго	7	55,2%	3,1%
осигурување на имот	08+09	62,0%	29,4%
Одговорност од моторни возила	10	52,6%	49,5%
општа одговорност	13	7,1%	4,3%
туристичка помош	18	51,1%	49,7%
Вкупно за сите класи		62,0%	13,6%

Годишниот коефициент на штети претставува количник од настанатите штети и заработената премија за период 01.01.2022-31.12.2022 година. Разликата во однос на дефиницијата за пресметка на годишен коефициент на штета, односно за настанати штети и заработена премија прикажана во Правилникот за минимални стандарди за пресметка на технички резерви, во делот за Минимални стандарди, методи и правила за пресметка на еквизациона резерва е во тоа што, бруто полисирната премија е намалена за вредносно усогласување по основ на премија. Исто така, бруто ликвидираниите штети се намалени за наплатени регресни побарувања и спасени остатоци и зголемени за инидректни трошоци за обработка за штети.

Во класа 01 се бележи подобрување на коефициентот на штети без ефект на реосигурување во споредба со 2021 кога изнесувал 83,3% како последица на растот на заработена премија кој што е поголем во однос на растот на настанати штети. Сепак, коефициентот е висок и движењата во оваа класа и понатаму ќе се следат.

Значајно зголемување на коефициентот на штети се бележи кај здравственото осигурување во однос на претходната година. Оваа класа е во постојан пораст и сеуште се развива. Главна причина се зголемените штети кај колективно осигурување за еден поголем клиент. Ситуацијата постојано се мониторира и ќе бидат преземени соодветни мерки со цел стабилизација на портфолиото.

Коефициентот на штети за целото портфолио без ефект од реосигурување изнесува 13,6%, меѓутоа повторно ефектот од одбиената штета во класа 05 има големо влијание. Затоа, доколку се занемари овој ефект, коефициентот на штети за целото портфолио без ефект од реосигурување изнесува 47,2% и претставува минимално подобрување во споредба со минатата година (48%). Додека коефициентот на штети за целото портфолио со ефект од реосигурување изнесува 62% и е за 3,5 процентни поени повисок во споредба со минатата година.

Во табелата подолу е прикажан коефициентот на штети доколку се исклучи General Quota Share договорот за реосигурување и како што може да се забележи нема значајно отстапување. По последно добиените инструкции од Групација Триглав, книжењето се извршува на “clean cut” принцип и на квартална основа, додека до сега (поточно до втор квартал 2022 година), “clean cut” принципот се применуваше само на крај на календарска година.

Годишен коефициент на штети		Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување
<i>незгода</i>	1	76,4%	76,0%
<i>здравствено</i>	2	85,4%	76,3%
<i>каско</i>	3	70,0%	68,7%
<i>карго</i>	7	56,9%	3,1%
<i>осигурување на имот</i>	08+09	60,5%	29,4%
<i>Одговорност од моторни возила</i>	10	53,4%	49,5%
<i>општа одговорност</i>	13	9,6%	4,3%
<i>туристичка помош</i>	18	49,9%	49,7%
Вкупно за сите класи		61,9%	13,6%

Доколку се изврши пресметка на годишниот коефициент на штети согласно Правилникот за минимални стандарди за пресметка на технички резерви, во делот за Минимални стандарди, методи и правила за пресметка на еквилизициона резерва, се добиваат коефициенти на штети прикажани во следната табела:

Годишен коефициент на штети		Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување
<i>незгода</i>	1	69,2%	72,1%
<i>здравствено</i>	2	82,6%	71,8%
<i>каско</i>	3	74,4%	71,4%
<i>карго</i>	7	0,0%	0,0%
<i>осигурување на имот</i>	08+09	52,6%	25,7%
<i>Одговорност од моторни возила</i>	10	48,7%	46,2%
<i>општа одговорност</i>	13	0,0%	2,9%
<i>туристичка помош</i>	18	46,4%	45,5%
Вкупно за сите класи		53,8%	11,0%

Во табелата подолу е прикажан коефициентот на штети доколку се исклучи General Quota Share договорот за реосигурување.

Годишен коефициент на штети		Коефициент на штети со ефект на реосигурување	Коефициент на штети без ефект на реосигурување
незгода	1	72,5%	72,1%
здравствено	2	80,3%	71,8%
каско	3	72,8%	71,4%
карго	7	0,1%	0,0%
осигурување на имот	08+09	52,2%	25,7%
Одговорност од моторни возила	10	50,1%	46,2%
општа одговорност	13	3,1%	2,9%
туристичка помош	18	45,6%	45,5%
Вкупно за сите класи		54,7%	11,0%

8) Потребно ниво на маргина на солвентност и гарантен фонд

Пресметката на потребното ниво на маргината на солвентност, гарантниот фонд и капиталот е направена согласно Законот, Правилникот за пресметка на потребното ниво на маргина на солвентност и Правилникот за видовите и описот на ставките што ќе се земат предвид при пресметка на капиталот.

а) Да б) Не

Со состојба на ден 31.12.2022 година пресметаната маргина на солвентност изнесува 208.866.967 мкд, додека капиталот е 688.616.610 мкд. Гарантниот фонд согласно член 77 од Законот за супервизија на осигурувањето изнесува 184.479.600 мкд. Капиталот на Друштвото е поголем од пресметаната маргина на солвентност, додека согласно член 77 од Законот за супервизија на осигурување, гарантниот фонд е поголем од една третина од потребното ниво на маргината на солвентност.

9. Финансиски извештаи и годишен извештај за работењето

Друштвото во финансиските извештаи ги има прикажано износите на технички резервации согласно пресметките и утврдените износи од страна на одговорните лица. Техничките резерви се пресметани согласно Законот, Правилникот за минимални стандарди за пресметка на технички резерви користејќи актуарски признати методи и почитувајќи ги осигурителните стандарди.

Динамиката за решавање на штети по класи на осигурување е прикажана во следнава табела.

2022	Број на ликвидирани штети	Број на одбиени штети	Број на штети во резервација на	Број на пријавени и повторно отворени	Динамика на решавање на штети
------	---------------------------	-----------------------	---------------------------------	---------------------------------------	-------------------------------

				31.12.2021	штети	
Вкупно		15.975	3.396	1.993	19.928	0,884
Незгода	1	1.432	600	178	2.171	0,865
Здравствено	2	7.060	1.341	151	8.624	0,957
Моторни возила каско	3	1.378	209	264	1.585	0,858
Шински каско	4	0	0	0	0	0,000
Воздухоплови каско	5	0	1	1	0	1,000
Пловила каско	6	1	0	1	1	0,500
Карго	7	1	0	2	1	0,333
Имот вкупно	8+9	1.919	384	171	2.257	0,949
АО вкупно	10	3.058	475	901	3.655	0,775
Воздухоплови одговорност	11	4	2	6	0	1,000
Пловила одговорност	12	0	0	0	6	0,000
Општа одговорност	13	6	12	8	16	0,750
Кредити	14	0	9	0	14	0,643
Гаранции	15	0	0	0	0	0,000
Финансиски загуби	16	1	1	0	2	1,000
Правна заштита	17	0	0	0	0	0,000
Туристичка помош	18	1.115	362	310	1.596	0,775

Забележуваме забавување во динамиката на решавање на штети во класа 01, 02 и 10 кое што се должи на зголемен број на ново пријавени штети, додека значајно подобрување односно забрзување се забележува во класа 18. Вкупно за цело портфолио, динамиката на решавање на штети изнесува 88,4% и е скоро на исто ниво како и претходните години.

Динамиката за исплата на штети е прикажана во следната табела и е пресметана врз основа на износот на исплатени штети од износот на ликвидирани штети во 2022 година.

2022		Динамика за исплата на штети
Вкупно		0,974
Незгода	1	0,984
Здравствено	2	0,953
Моторни возила каско	3	0,976
Шински каско	4	0,000
Воздухоплови каско	5	0,000
Пловила каско	6	1,000
Карго	7	1,000
Имот вкупно	8+9	0,993

АО вкупно	10	0,968
Воздухоплови одговорност	11	1,000
Пловила одговорност	12	1,000
Општа одговорност	13	0,962
Кредити	14	0,000
Гаранции	15	0,000
Финансиски загуби	16	1,000
Правна заштита	17	0,000
Туристичка помош	18	0,987

Роковите за исплата на штети кои се регулирани во Законот за облигациони односи доследно се почитуваат. Друштвото презема активности и ги скрати роковите од изготвување на налогот до финансиска исплата на штетите на 10 дена и покрај тоа што истиот рок согласно законската и подзаконската регулатива е 14 дена. Единствени ситуации кои ја пролонгираат исплатата на штети од датумот на ликвидација, се компензациите кои во одредени случаи, поради неажурност на клиентите, доцнат подолг временски период, како и случаи на неактивни сметки на клиентите. Дополнително, беше детектиран еден случај на влијание од човечки фактор каде поради обично невнимание е пречекорен рокот од еден ден во финансиската исплата, но истиот преставува изолиран случај кој нема влијание на процесот за исплата на штети.

Според тоа, може да се констатира дека динамиката на решавање и исплата на штети е речиси идентична состојба.

За оценка на просечниот временски период за решавање на штетите (од денот на пријава), штетите се поделени на судски и вонсудски штети. Ваква поделба е направена поради добивање на пореална слика за вистинската состојба и процесот на решавање на штетите. Имено, поради предолгите судски процеси кои се водат (одложени рочишта, недостапност на докази, сведоци, жалби до повисок степен на судство, долг временски период до донесување извршна пресуда...), просечниот временски период на судските штети во значителен обем отстапува од просекот при решавање на вонсудските штети. Сето ова може низ цифри да се види во табелата подолу.

Просечно време (во денови) на решавање на штети (од ден на пријава до ден на ликвидација)				
2022		Вкупно	Вонсудски штети	Судски штети
Вкупно		55	49	1.040
Незгода	1	48	45	692
Здравствено	2	13	13	0
Моторни возила каско	3	90	84	4.271
Шински каско	4	0	0	0
Воздухоплови каско	5	0	0	0
Пловила каско	6	253	253	0
Карго	7	35	35	0

Имот вкупно	8+9	86	83	1.845
АО вкупно	10	102	79	964
Воздухоплови одговорност	11	774	774	0
Пловила одговорност	12	0	0	0
Општа одговорност	13	231	231	0
Кредити	14	0	0	0
Гаранции	15	0	0	0
Финансиски загуби	16	27	27	0
Правна заштита	17	0	0	0
Туристичка помош	18	93	93	940

При оценка на просечното време на решавање на штети не се земени во предвид одбиените штети, рентните штети како и оние штети кои имаат само делумна исплата во периодот (сеуште се наоѓаат во резервација).

Во однос на претходната година, забележуваме дека просечното време на решавање, вкупно за сите класи на осигурување кај вонсудските штети е на исто ниво. Во однос на судските штети, просечното време е зголемено и тоа како последица на поединечни штети во класите 03 и 10 на кои што Друштвото нема значајно влијание бидејќи станува збор за судски постапки. И доколку се разгледува просечното време на решавање на штети за целото портфолио, постои подобрување во однос на 2021 година, односно истото е пократко за 5 дена во однос на 2021 година.

Конечното мислење за состојбата на друштвото за осигурување прикажана во финансиските извештаи и годишниот извештај за работењето е:

а) позитивно б) мислење со резерва в) негативно

Техничките резерви на Друштвото се пресметани согласно Правилникот за минималните стандарди за пресметка на технички резерви, применувајќи актуарски признати методи и почитувајќи ги осигурителните стандарди. Така добиените резервации обезбедуваат долгорочна стабилност на Друштвото за исполнување на обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување. Покриеноста на нето техничките резерви на 31.12.2022 година изнесува 130% со што во целост е постигната законската обврска за потребно ниво од 100% покриеност. Друштвото одржува висок степен на ажурност во решавање и исплата на штети. Друштвото, во својата работа ги применува усвоените услови и тарифи. Премиите во Друштвото се пресметани согласно Законот за супервизија на осигурување. Капиталот на Друштвото го надминува потребното ниво на маргина на солвентност и гарантниот фонд согласно законските прописи. Исто така, Друштвото ја завршува 2022 година со позитивен финансиски резултат. Сето ова укажува на континуирана стабилност и солвентност во работењето, како и ликвидност во подмирувањето на обврските кои произлегуваат од договорите за осигурување. Поради овие причини конечното мислење на овластениот актуар е позитивно.

10. Останато

Датум: 15.03.2023

Потпис: Наташа Ајкоска

Н. Ајкоска

ПРИЛОГ 2 – ГОДИШНА СМЕТКА

ЕМБС: 04691130

Целосно име: ТРИГЛАВ ОСИГУРУВАЊЕ АД Скопје

Вид на работа: 600

Тип на годишна сметка: Сметка за неживотно осигурување

Тип на документ: Годишна сметка

Година : 2022

Листа на прикачени документи:

Објаснувачки белешки и други прилози

Финансиски извештаи

Биланс на состојба

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
1	-- АКТИВА: А. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (002+003)	15.157.101,00			26.675.162,00
3	-- Останати нематеријални средства	15.157.101,00			26.675.162,00
4	-- Б. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (005+008+009+010+011+012)	77.859.211,00			64.072.508,00
5	-- Недвижности (006+007)	43.383.135,00			41.363.621,00
7	-- Градежни објекти	43.383.135,00			41.363.621,00
8	-- Постројки и опрема	13.619.714,00			9.209.804,00
9	-- Транспортни средства	20.268.048,00			12.912.269,00
12	-- Останати материјални средства	588.314,00			586.814,00
13	-- В.ВЛОЖУВАЊА (014+015+021+040)	1.681.726.401,00			1.624.794.592,00
14	-- I.ВЛОЖУВАЊА ВО МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА КОИ НЕ СЛУЖАТ ЗА ВРШЕЊЕ НА ДЕЈНОСТА	447.509,00			
15	-- II.ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА ВО ДРУШТВА ВО ГРУПА (016+017+018+019+020)	72.746.908,00			19.765.748,00
17	-- Вложувања во акции, удели и сопственички хартии од вредност во придружени друштва и заеднички контролирани друштва	52.596.317,00			
20	-- Останати финансиски вложувања во подружници, придружени друштва и заеднички контролирани друштва	20.150.591,00			19.765.748,00
21	-- III.ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ ВЛОЖУВАЊА (022+034+035)	1.608.531.984,00			1.605.028.844,00
22	-- Вложувања во хартии од вредност (023+026+030)	1.248.031.984,00			1.189.778.844,00
26	-- Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба (027+028+029)	1.232.915.932,00			1.189.778.844,00
27	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување до една година	131.335,00			59.901.258,00
28	-- Должнички хартии од вредност со рок на достасување над една година	1.215.057.389,00			1.049.338.208,00
29	-- Акции, удели и останати сопственички инструменти	17.727.208,00			80.539.378,00

30	-- Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата (031+032+033)	15.116.052,00			
33	-- Акции, удели и останати сопственички инструменти	15.116.052,00			
35	-- Депозити, заеми и останати пласмани (036+037+038+039)	360.500.000,00			415.250.000,00
36	-- Депозити	360.500.000,00			415.250.000,00
42	-- Д. ДЕЛ ЗА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ ВО БРУТО ТЕХНИЧКИТЕ РЕЗЕРВИ (043+044+045+046+047+048+049)	684.712.816,00			173.660.647,00
43	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за преносни премии	86.899.498,00			90.746.704,00
46	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за штети	596.901.580,00			81.825.602,00
47	-- Дел за соосигурување и реосигурување во бруто резервите за бонуси и попусти	911.738,00			1.088.341,00
50	-- Ѓ.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА				13.343.696,00
51	-- Е.ПОБАРУВАЊА (052+056+057)	421.574.960,00			426.700.215,00
52	-- I.ПОБАРУВАЊА ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (053+054+055)	320.934.274,00			312.338.049,00
53	-- Побарувања од осигуреници	253.034.691,00			240.309.529,00
54	-- Побарувања од застапници и од посредници	67.775.036,00			71.945.626,00
55	-- Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	124.547,00			82.894,00
56	-- II.ПОБАРУВАЊА ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	66.141.317,00			79.529.449,00
57	-- III.ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА (058+059+060+061)	34.499.369,00			34.832.717,00
58	-- Останати побарувања од непосредни работи на осигурување	30.316.270,00			29.926.367,00
59	-- Побарувања по основ на вложувања	568.888,00			543.354,00
60	-- Тековни даночни средства	117.166,00			112.757,00
61	-- Останати побарувања	3.497.045,00			4.250.239,00
62	-- Ж.ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ	23.832.993,00			18.449.593,00
65	-- И. ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ(АВР)	54.433.088,00			114.645.869,00
66	-- ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+004+013+041+042+050+051+062+063+064+065)	2.959.296.570,00			2.462.342.282,00
67	-- J. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	455.649.393,00			468.045.487,00
68	-- ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (069+070-071-072+073+074+079-080+081-082)	964.027.650,00			820.096.999,00
69	-- I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	185.223.031,00			185.223.031,00
70	-- II.ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	41.971.569,00			41.971.569,00
73	-- V. РЕВАЛОРИЗАЦИОНА РЕЗЕРВА	64.691.635,00			-119.716.729,00
74	-- VI. РЕЗЕРВИ (075+076+077+078)	433.605.986,00			443.575.649,00
75	-- Законски резерви	374.047.168,00			383.541.038,00
78	-- Останати резерви	59.558.818,00			60.034.611,00

79	-- VII. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	210.053.819,00			228.565.767,00
81	-- IX. ДОБИВКА ЗА ТЕКОВНИОТ ПРЕСМЕТКОВЕН ПЕРИОД	28.481.610,00			40.477.712,00
86	-- В. БРУТО ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (087+088+089+090+091+092)	1.777.872.708,00			1.343.148.900,00
87	-- Бруто резерви за преносни премии	571.767.834,00			612.803.842,00
89	-- Бруто резерви за штети	1.203.336.061,00			727.607.369,00
90	-- Бруто резерви за бонуси и попусти	2.768.813,00			2.737.689,00
94	-- Д. РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И НЕИЗВЕСНОСТИ (095+096)	25.937.566,00			26.289.793,00
95	-- Резервирања за пензиски планови, отпремнини и слични обврски кон вработените	16.533.205,00			16.885.432,00
96	-- Останати резервирања за ризици и неизвесности	9.404.361,00			9.404.361,00
97	-- Ѓ.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	7.146.124,00			0,00
99	-- Ж. ОБВРСКИ (100+104+105)	176.300.581,00			237.539.189,00
100	-- I. ОБВРСКИ ОД НЕПОСРЕДНИ РАБОТИ НА ОСИГУРУВАЊЕ (101+102+103)	12.777.978,00			16.471.319,00
101	-- Обврски спрема осигуреници	12.777.978,00			16.342.929,00
103	-- Останати обврски од непосредни работи на осигурување				128.390,00
104	-- II. ОБВРСКИ ОД РАБОТИ НА СООСИГУРУВАЊЕ И РЕОСИГУРУВАЊЕ	94.709.347,00			141.841.476,00
105	-- III. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ (106+107+108+109+110)	68.813.256,00			79.226.394,00
106	-- Обврски по основ на финансиски вложувања	150.428,00			140.268,00
107	-- Останати обврски од непосредни работи на осигурување	38.373.512,00			36.970.167,00
108	-- Обврски кон вработените	16.376.117,00			16.376.117,00
109	-- Тековни даночни обврски	3.263.911,00			3.909.597,00
110	-- Останати обврски	10.649.288,00			21.830.245,00
112	-- S. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	8.011.941,00			35.267.401,00
113	-- ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (068+085+086+093+094+097+098+099+111+112)	2.959.296.570,00			2.462.342.282,00
114	-- И.ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА ПАСИВА	455.649.394,00			468.045.487,00

Биланс на успех

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
201	-- А. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+211+234+235)	1.039.883.339,00			1.198.113.049,00
202	-- I.ЗАРАБОТЕНА ПРЕМИЈА (НЕТО ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА) (203+204+205-206-207-208+209+210)	885.457.392,00			1.025.781.120,00
203	-- Бруто полисирана премија за осигурување	1.332.870.757,00			1.517.839.731,00

207	- - Бруто полисирана премија пренесена во реосигурување/ретроцесија	406.853.152,00			454.869.809,00
208	- - Промена во резервата за преносна премија	56.395.324,00			41.036.008,00
210	- - Промена во бруто резервата за преносна премија-дел за реосигурување	15.835.111,00			3.847.206,00
211	- - II. ПРИХОДИ ОД ВЛОЖУВАЊА (212+219+228)	51.600.053,00			57.147.837,00
212	- - Приходи од вложувања во друштва во група (213+214+215+216+217+218)				761.627,00
216	- - Нереализирани добивки од сведување на објективна вредност на вложувања во друштва во група				761.627,00
219	- - Приходи од останати вложувања (220+221+222+223+224)	47.934.932,00			42.100.498,00
220	- - Приходи од камати	39.352.036,00			41.126.846,00
221	- - Приходи по основ на курсни разлики	67.392,00			52.215,00
223	- - Нереализирани добивки од вложувања	67.271,00			
224	- - Реализирани добивки (капитална добивка) од продажба на вложувања (225+226+227)	8.448.233,00			921.437,00
225	- - Финансиски вложувања расположливи за продажба	8.404.471,00			591.328,00
226	- - Финансиски вложувања за тргување (по објективна вредност)	43.762,00			330.109,00
228	- - Останати приходи од вложувања (229+233)	3.665.121,00			14.285.712,00
229	- - Приходи од вложувања во материјални средства кои не служат за вршење на дејноста (230+231+232)	3.352.746,00			3.477.309,00
231	- - Реализирани добивки (капитална добивка) од продажба на вложувања во материјални средства кои не служат за вршење на дејноста				81.977,00
232	- - Приходи од наемнини од вложувања во материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	3.352.746,00			3.395.332,00
233	- - Останати приходи од вложувања	312.375,00			10.808.403,00
234	- - III. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ПРИХОДИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ	88.419.789,00			98.529.029,00
235	- - IV. ОСТАНАТИ ФИНАНСИСКИ И ДРУГИ ПРИХОДИ	14.406.105,00			16.655.063,00
236	- - Б. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (237+245+255+258+261+280+298+301)	1.006.299.108,00			1.150.408.537,00
237	- - I. НАСТАНАТИ ШТЕТИ (НЕТО ТРОШОЦИ ЗА ШТЕТИ) (238-239-240-241+242-243-244)	470.224.779,00			567.064.016,00
238	- - Бруто исплатени штети	570.320.691,00			638.149.568,00
239	- - Намалување за приходот од бруто реализирани регресни побарувања	13.734.330,00			24.974.556,00
241	- - Бруто исплатени штети-дел за реосигурување/ретроцесија	99.082.823,00			85.458.281,00
242	- - Промени во бруто резервите за штети	10.222.138,00			-475.728.692,00

244	- - Промени во бруто резервите за штети-дел за реосигурување	-2.499.103,00			-515.075.977,00
245	- - II. ПРОМЕНИ ВО ОСТАНАТИ ТЕХНИЧКИ РЕЗЕРВИ (НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ) (246+249+252)	-11.802.330,00			-207.727,00
252	- - Промени во останати технички резерви, нето од реосигурување (253-254)	-11.802.330,00			-207.727,00
253	- - Промени во останати бруто технички резерви	-11.896.394,00			-31.124,00
254	- - Промени во останати бруто технички резерви- дел за соосигурување и реосигурување	-94.064,00			176.603,00
258	- - IV. ТРОШОЦИ ЗА БОНУСИ И ПОПУСТИ, НЕТО ОД РЕОСИГУРУВАЊЕ (259+260)	33.194.913,00			33.215.910,00
259	- - Трошоци за бонуси (кои зависат од резултатот)	344.165,00			77.690,00
260	- - Трошоци за попусти (кои не зависат од резултатот)	32.850.748,00			33.138.220,00
261	- - V. НЕТО ТРОШОЦИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО (262+267)	441.192.380,00			467.717.045,00
262	- - Трошоци за стекнување на осигурувањето (263+264+265+266)	220.853.967,00			163.562.785,00
263	- - Провизија	88.259.321,00			120.142.401,00
264	- - Останати трошоци	38.826.296,00			2.826.795,00
265	- - Промена во одложените трошоци за стекнување	-4.093.007,00			-57.873.193,00
266	- - Бруто плати за вработените во внатрешната продажна мрежа	97.861.357,00			98.466.782,00
267	- - Административни трошоци (268+269+275+276)	220.338.413,00			304.154.260,00
268	- - Амортизација и вредносно усогласување (обезвреднување) на материјалните и нематеријалните средства кои служат за вршење на дејноста	24.783.174,00			15.252.923,00
269	- - Трошоци за вработените (270+271+272+273+274)	96.607.126,00			105.525.667,00
270	- - Плати и надоместоци	55.260.034,00			60.577.363,00
271	- - Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	5.694.047,00			5.547.964,00
272	- - Придонеси од задолжително социјално осигурување	24.017.246,00			24.555.643,00
274	- - Останати трошоци за вработените	11.635.799,00			14.844.697,00
275	- - Трошоци за услуги на физички лица кои не вршат дејност со сите давачки	795.255,00			794.442,00
276	- - Останати административни трошоци (277+278+279)	98.152.858,00			182.581.228,00
277	- - Трошоци за услуги	75.614.678,00			144.895.015,00
278	- - Материјални трошоци	14.334.731,00			17.430.051,00
279	- - Трошоци за резервирања и останати трошоци од работењето	8.203.449,00			20.256.162,00
280	- - VI. ТРОШОЦИ ОД ВЛОЖУВАЊА (281+287)	1.626.713,00			905.225,00

281	-- Расходи од вложувања во друштва во група (282+283+284+285+286)	1.045.266,00			10.673,00
284	-- Нереализирани загуби од сведување на објективна вредност на вложувања во друштва во група	1.045.266,00			10.673,00
287	-- Расходи од останати вложувања (288+289+290+291+294+295)	581.447,00			894.552,00
289	-- Расходи за курсни разлики	528.474,00			846.078,00
295	-- Останати расходи од вложувања (296+297)	52.973,00			48.474,00
296	-- Амортизација на вложувањата во материјални средства кои не служат за вршење на дејноста	52.973,00			48.474,00
298	-- VII. ОСТАНАТИ ОСИГУРИТЕЛНО-ТЕХНИЧКИ ТРОШОЦИ, НАМАЛЕНИ ЗА РЕОСИГУРУВАЊЕ (299+300)	67.216.060,00			64.803.544,00
300	-- Останати осигурително технички трошоци, намалени за реосигурување	67.216.060,00			64.803.544,00
301	-- VIII. ОСТАНАТИ РАСХОДИ (302+303)	4.646.593,00			16.910.524,00
302	-- Загуби поради обезвреднување на побарувања по основ на премија за осигурување	4.404.913,00			10.910.924,00
303	-- Останати финансиски и други расходи	241.680,00			5.999.600,00
306	-- Добивка за деловната година (201+304) – (236+305)	33.584.231,00			47.704.512,00
310	-- Добивка пред оданочување (306+308) или (306-309)	33.584.231,00			47.704.512,00
312	-- Данок на добивка	5.102.621,00			7.226.800,00
315	-- ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА ПО ОДАНОЧУВАЊЕ (310-312+313-314)	28.481.610,00			40.477.712,00
317	-- Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	223,00			215,00
318	-- Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	12,00			12,00
319	-- ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ	28.481.610,00			40.477.712,00
320	-- Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	28.481.610,00			40.477.712,00
324	-- ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА	473,00			673,00
325	-- Вкупна основна заработувачка по акција	473,00			673,00
329	-- Добивка за годината	28.481.610,00			40.477.712,00
331	-- Останата сеопфатна добивка (333+335+337+339+341+343) - (334+336+338+340+342+344)	22.654.542,00			
332	-- Останата сеопфатна загуба (334+336+338+340+342+344) - (333+335+337+339+341+343)				184.408.364,00
335	-- Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	22.654.542,00			
336	-- Загуби од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба				184.408.364,00
346	-- Нето останата сеопфатна добивка (331-	22.654.542,00			

	345)				
347	- - Нето останата сеопфатна загуба (345-331) или (332+345)				184.408.364,00
348	- - Вкупна сеопфатна добивка за годината (329+346) или (346-330)	51.136.152,00			
349	- - Сеопфатна добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	51.136.152,00			
351	- - Вкупна сеопфатна загуба за годината (330+347) или (330-346) или (347-329)				143.930.652,00
352	- - Сеопфатна загуба која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво				143.930.652,00

Државна евиденција

Ознака за АОП	Опис	Претходна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Нето за тековна година
609	- - Набавна вредност на софтвер со лиценца	78.546.189,00			90.326.236,00
611	- - Акумулирана амортизација на софтвер со лиценца	63.389.088,00			63.651.074,00
612	- - Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 003 од БС)	15.157.101,00			26.675.162,00
625	- - Набавна вредност на градежни објекти	80.781.861,00			80.781.861,00
627	- - Акумулирана амортизација на градежни објекти	37.398.726,00			39.418.240,00
628	- - Сегашна вредност на градежни објекти(< = АОП 007 од БС)	43.383.135,00			41.363.621,00
629	- - Набавна вредност на постројки и опрема	20.638.906,00			20.453.928,00
630	- - Акумулирана амортизација на постројки и опрема	18.289.299,00			18.485.259,00
632	- - Сегашна вредност на постројки и опрема(< = АОП 008од БС)	2.349.607,00			1.968.669,00
633	- - Набавна вредност на информациска и телекомуникациска опрема	11.417.722,00			11.153.383,00
635	- - Акумулирана амортизација на информациска и телекомуникациска опрема	9.573.653,00			10.174.640,00
636	- - Сегашна вредност на информациска и телекомуникациска опрема(< = АОП 008 од БС)	1.844.069,00			978.743,00
637	- - Набавна вредност на компјутерска опрема	48.272.771,00			33.230.367,00
639	- - Акумулирана амортизација на компјутерска опрема	38.846.733,00			26.967.975,00
640	- - Сегашна вредност на компјутерска опрема(< = АОП 008 од БС)	9.426.038,00			6.262.392,00
641	- - Набавна вредност на транспортни средства	37.409.147,00			28.534.284,00
643	- - Акумулирана амортизација на транспортни средства	17.141.099,00			15.622.015,00
644	- - Сегашна вредност на транспортни средства (< = АОП 009 од БС)	20.268.048,00			12.912.269,00

645	-- Оригинални уметнички и литературни дела	588.314,00			586.814,00
655	-- Останати вложувања(< или = АОП 020 од БС)	20.150.591,00			19.765.748,00
656	-- Краткорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)	263.500.000,00			177.250.000,00
657	-- Долгорочни депозити(< или = АОП 036 од БС)	97.000.000,00			238.000.000,00
662	-- Хартии од вредност кои не котираат на активен пазар(< или = АОП 039 од БС)	3.600.000,00			52.813.575,00
665	-- Должнички инструменти со рок на достасување до една година	131.335,00			59.901.258,00
666	-- Должнички инструменти со рок на достасување над една година	1.215.057.389,00			1.049.338.208,00
667	-- Сопственички инструменти(< или = АОП 041 од БС)	11.518.221,00			10.836.000,00
668	-- Вложувања во заеднички инвестициски фондови (< или = АОП 041 од БС)	17.725.039,00			16.889.803,00
670	-- Побарувања од купувачи(< или = АОП 061 од БС)	253.034.691,00			240.309.529,00
671	-- Парични средства во банка и во благајна(< или = АОП 062 од БС)	23.832.993,00			18.449.593,00
682	-- Обврски спрема добавувачи(< или = АОП 110 од БС)	10.201.707,00			21.327.671,00
683	-- Приходи по основ на провизија од реосигурување и учество во добивка(< или = АОП 234 од БУ)	79.782.248,00			90.789.553,00
684	-- Трошоци од услуги на физички лица кои не вршат дејност(= АОП 275 од БУ)	795.255,00			794.442,00
685	-- Трошоци за наемнини(< или = АОП 277 од БУ)	38.117.651,00			38.894.807,00
686	-- Трошоци за банкарски услуги(< или = АОП 277 од БУ)	2.668.140,00			2.928.948,00
687	-- Трошоци за премии за осигурување(< или = АОП 277 од БУ)	2.183.972,00			4.413.003,00
688	-- Трошоци телекомуникациски и транспортни услуги(< или = АОП 277 од БУ)	6.944.252,00			6.854.583,00
689	-- Трошоци за услуги за одржување(< или = АОП 277 од БУ)	13.950.500,00			14.283.124,00
690	-- Трошоци за маркетинг, репрезентација, спонзорства и даноци(< или = АОП 277 од БУ)	42.779.623,00			66.813.621,00
691	-- Трошоци за останати услуги(< или = АОП 277 од БУ)	5.936.871,00			10.706.929,00
692	-- Трошоци за резервни делови и материјали за поправка и одржување(< или = АОП 278 од БУ)	1.344.098,00			1.475.662,00
693	-- Трошоци за канцелариски и потрошен материјал (< или = АОП 278 од БУ)	1.344.098,00			1.475.662,00
694	-- Трошоци за комунални услуги (струја, вода и сл.) (< или = АОП 278 од БУ)	8.418.674,00			11.248.769,00
695	-- Трошоци за печатење обрасци (< или = АОП 264 од БУ)	1.859.965,00			2.826.795,00
697	-- Трошоци за весници и списанија (< или = АОП 278 од БУ)	175.739,00			102.671,00

698	- - Отпис на ситен инвентар (< или = АОП 278 од БУ)	283.160,00			216.863,00
699	- - Трошоци за потрошено гориво (< или = АОП 278 од БУ)	2.237.670,00			2.814.055,00
701	- - Трошоци за резервирања(< или = АОП 279 од БУ)	417.235,00			8.329.222,00
702	- - Трошоци за придонеси и членарина (< или = АОП 279 од БУ)	385.493,00			461.454,00
703	- - Трошоци по основ на надоместоци за службени патувања и патни трошоци(< или = АОП 279 од БУ)	1.444.325,00			4.495.201,00
704	- - Трошоци по основ на надоместоци на членови на органи на управување(< или = АОП 279 од БУ)	2.556.763,00			2.966.222,00
705	- - Трошоци за стручно усовршување(< или = АОП 279 од БУ)	1.530.510,00			1.494.217,00
707	- - Трошоци за ревизија(< или = АОП 279 од БУ)	1.425.865,00			2.307.911,00
709	- - Трошоци за даноци и придонеси(< или = АОП 279 од БУ)	443.258,00			201.935,00
712	- - Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	223,00			215,00

Структура на приходи по дејности

Ознака за АОП	Опис	Нето за тековна година	Бруто за тековна година	Исправка на вредноста за тековна година	Претходна година
2480	- 65.12 - Неживотно осигурување	1.198.113.049,00			

Потпишано од:

Pero Cuculov

CN=KIBSTrust Issuing Qsig CA G2,
 OID.2.5.4.97=NTRMK-5529581, OU=KIBSTrust
 Services, O=KIBS AD Skopje, C=MK
 KIBSTrust Issuing Qsig CA G2

Изјавувам, под морална, материјална и кривична одговорност, дека податоците во годишната сметка се точни и вистинити.

Податоците од годишната сметка се во постапка на доставување, која ќе заврши со одлука (одобрување/одбивање) од страна на Централниот Регистар.